

SZERELMES VILÁGIRODALOM

MISIMA
JUKIO

HULLÁMOK
SŰRŰJÉBEN

MAGYAR KÖNYVKLUB

A fordítás az alábbi kiadás alapján készült:

Yukio Mishima: Le tumulte des flots

Eredeti cím: Shiosai

Éditions Gallimard

© 1954 by Hiraoka-Mishima Iichiro

Originally published in Japan

Hungarian translation © Zimre Krisztina, 2001

Sindzsi, egy halász árván maradt fia, Japán egyik kis szigetén él. Beleszeret Hacuéba, aki szintén halász gyermeke, csak jóval módosabb családból való. Titkolt, szűzies, majdnem gyermeki szerelmük reménytelennek látszik egy Sindzsibe szerelmes fiatal lány féltékenysége és hazug vádaskodása miatt. Megpróbálják elválasztani őket egymástól. De a két fiatal kitart egymás mellett.

Fenyőerdők, szél, ködös illatú levegő, heves viharok és a nyugodt tenger ajándékozta békés napok teremtik meg e regény különös, üde hangulatát. Az *Aranypavilon* és a *Partra vetett tengerész* kegyetlen, könnyörtelen tollú írója ebben a könyvben Daphnisz és Khloé történetét meséli újra, japán környezetben, a világ egy távoli táján.

Misima Jukio (igazi nevén Hiraoka Kimitake) 1925-ben született Tokióban. Életműve változatos és gazdagon burjánzó: írt esszét, színdarabot, regényt, novel-

lát, úti beszámolót, s nagy gonddal megalkotott, igényes irodalmi műveket éppúgy, mint könnyed, népszerű, nagy példányszámban megjelent regényeket.

Elnyerte a három legjelentősebb japán irodalmi díjat. Fő műve az a négy regényből álló sorozat, amelynek összefoglaló címe a *Termékenység tengere*. 1970 novemberében, egy sikertelen politikai lázadás után, látványos módon vetett véget életének: *szeppkát* követett el (*szepukku harakiri* – szertartásos öngyilkosság), s ezzel a tettevel világszerte megrendülést keltett.

Uadzsima négyszáz lakosú, alig négy kilométer átmérőjű sziget. Az egyik említésre méltó szép helye Jasiro északnyugatra néző sintoista temploma, melyet a sziget legmagasabb pontjának közvetlen szomszédságába építettek. Ez a templom uralja a széles Isze-öblöt; maga a sziget ugyanis az öblöt és a Csendes-óceánt összekötő tengerszoros bejáratánál fekszik. Észak felé közel van Isze-félsziget, északkelet felől Acumi-félsziget nyúlik a tengerbe, nyugat felé pedig látni lehet Udzi-Jamada kikötőjét és a Jokkaicsi és Cu kikötők között húzódó partszakaszt.

Ha felmegyünk a templomhoz vezető kétszáz lépcsőn, s ott, ahol a *torii*¹ két kőoroszlán őrzi, visszafordulunk, beláthatjuk a történelem évszázadaiban híressé vált Isze-öböl távoli partjait. Valaha két fenyő állt itt, összekuszált ágaik furcsamód szinte *torii* formáz-

¹ *Torii*: a sintoista templomok bejáratánál álló oszloppár, amelyet két vízszintes kereszttrúd tart össze a magasban.

tak, és „fenyő *torii*”-nak is nevezték őket, de az utóbbi években megöregedtek és elpusztultak.

Amikor ez a történet lejátszódik, még csak a környező fenyők tűlevelei zöldek, de a part menti víz felszínét vörösre festi már a tavaszi moszat. Északnyugatról szakadatlan fúj a monszun, Cu felé. Ahhoz még túl hűvös és barátságtalan az idő, hogy az ember hosszan csodálhassa a természetet.

Jasiro templomát Vatacumi-no-mikádónak, a tenger istenének tiszteletére emelték. Utadzima halászok lakta sziget, így érthető, hogy lakói a tenger istenét imádják, a tenger nyugalmaért fohászkodnak szüntelen, és ha megmenekülnek valami tengeri veszedelemtől, első dolguk, hogy hálaadó áldozatot mutassanak be istenük templomában.

Jasiro templomában hetven bronztükréből álló kincs-gyűjteményt őriztek. Az egyik 8. századi darab szőlőfürőt ábrázol. Egy másik a kínai Hat-dinasztia egyik tükrének egykori másolata, amelyből csak tizenöt vagy tizenhat darab létezik egész Japánban. A hátlapján ábrázolt szarvas és mókusok minden bizonnyal Perzsia egyik eredetéből származtak, majd bejárták a fél világot, a hatalmas kontinenseket és a végtelen tengereket, hogy végzetül Utadzsimán leljék meg nyugalmaikat.

A közeli és meredeken a tengerbe rohanó Higasi-hegy csúcsán álló világítótornyból is lenyűgöző a kilátás. Lent, a sziklafal lábánál vég nélkül mormol az Irako-csatorna. Szeles napokon az Isze-öböl és a Csendes-óceán e szűk átjárójában hatalmas légörvények kavarnak. Ebbe a csatornába nyúlik bele az Acumi-félsziget, és kopár, szomorú, sziklás partján emelkedik a magasba az Irako-fok őrnélküli, de állandóan működő világítótornya. Délkelet felé tekintve a Csendes-óceán egy kis felülete látszik, a másik oldalon pedig, északkeleten az Acumi-öböl. A hegyeken túl, ha erősen fúj a nyugati szél, hajnalban néha a Fudzsi is idelátszik.

Amikor az Irako-csatornát pettyező számtalan halászbárka között elhaladt egy gőzhajó Nagoja vagy Jokkaicsi felé – vagy épp ellenkezőleg: felőlük –, akkor az öböl és a nyílt tenger találkozásánál magasodó világítótornyban az őrnélküli távcsövén át könnyűszerrel elolvashatta a hajó oldalára festett nevet. A *Tokacsi-maru*, a Micui Társaság 1900 tonnás szállítóhajója most épp a látcsöve elé úszott. Az őrnélküli két, sötét munkaruhába öltözött tengerészt látott, amint a hajóhídon topogva beszélgettek. Egy pillanattal később a *Talisman*, egy angol teherszállító érkezett a csatorna torkolatához, s a kikötő felé vette az irányt. Az őrnélküli tisztán kivehetően látta a távolban kicsinek tűnő tengerészeket, amint a hajóhídon faütők-

kel valamiféle labdajátékot játszottak. Az asztalához lépett, s beírta a hajók nevét, irányát és áthaladási időpontjukat a „Hajóforgalom” feliratú naplóba, majd üzenetet kopogott telegráfján, s így a kikötői munkások azonnal megkezdhették a fogadási előkészületeket.

A Higasi-hegy eltakarta a lenyugvó nap sugarait, s a világítótorony környékére délutánonként árnyék vetült. A tenger felett, a világos égbolton sólyom keringett. Fent, a magas égen először az egyik, majd a másik szárnyát csukta le, és abban a pillanatban, mikor az ember már azt hitte volna, hogy lezuhan, hirtelen ismét kitérte szárnyait, és mozdulatlanul lebegett a magasban.

Lement a nap. Fiatal halász sietett végig a faluból a világítótorony felé vezető ösvényen. Óriási lepényhal lógott a kezében.

A fiatalember még csak tizennyolc éves, az elmúlt évben fejezte be az iskolát. Korához képest magas, erős testalkatú, csak az arcán látszik a fiatalsága. Bőr nem lehet naptól cserzettebb, mint az övé. Az orra jellegzetes, mint a többi szigetlakóé. Az ajka kicserepesedett. Fekete szeme okosan csillog, de nem úgy, mint a tanult embereké; a tenger adománya ez a ragyogás, azoknak ilyen a tekintete, akik belőle, általa élnek, egyébként az iskolában igencsak közepes eredménnyel végzett. Most

is, mint mindennap, elhunyt apjától örökölt nadrágját és halászkabátját viseli.

A fiú elhaladt az elemi iskola immár néptelen udvara mellett, és felfelé tartott a vízimalomhoz vezető szomszédos emelkedőn. A kőfokokon lépdelve Jasiro temploma mögé ért. A templomkert virágba borult őszibarackfái sápadtnak látszottak az alkonyatban. Innen már alig tizenöt perc az út a világítótoronyig.

Az ösvény olyan meredek és kanyargós, hogy bárki, aki nem ismeri, fényes nappal is egyensúlyát vesztené rajta. De a fiú akár a szemét is behunyhatta volna, lábai mindig megtalálták a biztonságos helyet a sziklák és a kitüremkedő fenyőgyökerek között. Most is, amikor gondolataiba mélyedve lépkedett, egyetlenegyszer sem botlott meg.

Nem sokkal előbb érkezett meg hajója, a *Taipei-maru* Utadzsima kikötőjébe. A fiú minden reggel ezen a kis motoros hajón indult halászni a hajó gazdájával és társaival. Ezen a napon, amikor visszaértek a kikötőbe, átrakták a halakat a szövetkezet hajójába, s miután kihúzták saját bárkájukat a partra, a fiú elindult a ház felé vezető úton, kezében a világítótorony őrének szánt lepényhallal.

Sötétedni kezdett. A tengerparton nagy volt a mozgolódás, a halászok kiáltoztak, és kihúzták hajóikat a homokos partra.

Egy addig sohasem látott fiatal lány támaszkodott a homokban álló egyik erős fakeretnek, amit *abaknak*² hívtak, mivel formára a fagolyós számolókerethez hasonlított. Ezekkel a fakeretekkel támasztották alá a hajók tőkáját, hogy egyszerűbb legyen partra húzni őket; kötelet erősítettek a tat felőli részre, s így könnyedén kivontathatták a hajókat a homokra. Úgy tűnt, a fiatal lány már befejezte a munkáját, és most megpihent, hogy kifújja magát.

A homlokán izzadság gyöngyözött, égett az arca. Meglehetősen vadul fújt a hideg, nyugati szél, de mint ha a fiatal lány örömét lelte volna abban, hogy munkától felhevült arcát a szél felé fordítsa, s hagyta, hogy a hajába is kedvére belekapaszkodjon. Munkaruhát viselt: ujjatlan, pamuttal bélelt kabátot, bokájára tapadó nadrágot és a háborús időkből való munkakesztyűt. Mind egyik piszkos volt. Egészséges bőrszíne nem különbözött a szigeten élő többi lányétól, de tekintetében volt valami szokatlan üdeség és nyugalom. Mereven figyelte a tenger fölé hajló nyugati eget. Azon az oldalon még

² Japánban elterjedt, számoláshoz használatos golyós szerkezet.

világított a nap, vöröslő gömbje áttetszett az egyre sötétedő felhőkön.

A fiú nem emlékezett, hogy valaha is látta volna ezt az arcot. Pedig Utadzsimában nem létezett számára ismeretlen. Első pillantásra a szigetre érkezett idegennek gondolta. De a fiatal lány öltözéke nem vallott idegenre. Csupán az volt benne különös, ahogy a tengert nézte magányosan, csak ez különböztette meg a szigeten élő eleven és vidám leányoktól.

A fiú szántsándékkal a lány előtt ment el. S mint egy gyermek, aki ritka tárgyat lát, megállt és a szemébe nézett. A lány kissé összehúzta szemöldökét, majd ismét a tengert nézte, és nem figyelt többé a fiúra. Miután megbámulta, a fiatalember szótlanul, sietve folytatta útját.

Gondtalanul indult tovább, s boldog volt, mert kielégítette kíváncsiságát; csak később, amikor már a világítótorony felé vezető emelkedőn kaptatott, öntötte el a szégyen, hogy olyan tolakodóan csodálta a fiatal lányt.

Lenézett a fenyők között a mindjobban emelkedő, mormoló dagályra. A holdfelkelte előtt a tenger még egészen fekete volt. Mikor az „Asszony-dombra” vezető útra fordult (úgy beszéltek, hogy olykor egy magas asszony szellemalakja kísért errefelé), meglátta a magas-

ban a világítótorony fényes ablakait. Egy pillanatra el is vakították: a falu számára áramot termelő motor már jó ideje elromlott, így odalenn a faluban lámpásokkal világítottak.

Gyakran vitt halat a világítótorony őrének, mert hálat érzett iránta. A múlt év végén megbukott az év végi záróvizsgán, és úgy tűnt, évet kell ismételnie. De édesanyja, aki sűrűn járt tüzelőnek való fenyőtűt gyűjteni a világítótorony közelébe, összeismerkedett az őr feleségével. Elmesélte neki, hogy nem fogja tudni fenntartani a családját, ha a fia évet ismétel. Az asszony ezt továbbmondta a férjének, aki közeli barátságban volt az iskola igazgatójával; felkereste őt, és hála neki, mintegy megfeledkeztek a kellemetlen bukásról, s megadták a végbizonyítványt.

Az iskola végeztével a fiú halász lett. Időnként egy-egy szép halat vitt ajándékba a halászsákmányból. És mivel gyakran bevásárolt a világítótorony őre és felesége számára, még kényeztették is.

Az őr háza és veteményeskertje a világítótoronyhoz vezető betonlépcső közvetlen szomszédságában volt. Ahogy a fiú közeledett a házhoz, a bejárati ajtó üvegén át meglátta az asszony ide-oda mozgó alakját, amint feltehetően a vacsorát készítette.

Jelzéseképpen bekiáltott, és az asszony kinyitotta az ajtót.

– Á, te vagy az, Sindzsi *szan* – mondta.

A fiú némán átnyújtotta a lepényhalat. Az asszony elvette, és hangosan kiáltotta férjének a fiú családnevét:

– Apa, Kubo *szan* halat hozott nekünk.

Egy szomszédos helyiségből barátságos hangon szólt ki a világítótorony őre:

– Köszönjük... már megint. Gyere be egy kicsit, Sindzsi.

A fiú zavartan álldogált a konyha ajtajában. A lepényhal egy jókora fehér, zománcos tálon feküdt; csillogott az uszonya, s a kopoltyújából szivárgó vér egészen beborította fényes, ezüstös bőrét.

Második fejezet

Másnap reggel Sindzsi – szokás szerint – tengerre szállt, s gazdája hajóján halászni indult. A víz vízszatükrözte a sápadt, derengő, kissé felhős hajnali égboltot.

Majdnem egy óráig tartott, amíg a halászhelyre értek. Sindzsi térdig érő gumicsizmát viselt, mellét fekete gumikötény védte, kezeire gumikesztyűt húzott. A hajó orrában állt, a hamuszín hajnali égbolt alatt tekintete a távoli célpontot figyelte a Csendes-óceán végtelenjében, s közben az előző estét gondolta végig, attól kezdve, hogy elindult a világítótoronyból, egészen addig, míg le nem feküdt.

Édesanyja és testvére az aprócska konyhában a tűzhely felett lógó lámpás halovány fényénél várták, hogy hazaérjen. Öccse még csak tizenkét éves. Az asszony, mióta férjét a háború utolsó évében egy géppuskasorozat halálra sebezte, egyedül tartotta el a családot abból, amit bűvárkodással keresett. Így volt ez egészen addig,

míg Sindzsi el nem érte azt az életkort, amikor dolgozni kezdhették.

– Örült neked a világítótorony őrre?

– Ó, persze. „Gyere, gyere csak be”, ezt mondta, és aztán arra kért, hogy én is igyak velük abból a valamiből, amit ők kakaónak neveznek.

– Kakaó? Mi az?

– Hát furcsa dolog. Olyan, mint a vörösbableves. Arra hasonlít.

Édesanyja nem sokat pepeselt a főzéssel; nyers hal szeleteket adott nekik vagy ecetes halat, míg máskor egyszerűen egészben megfőzött vagy sütött halat. A pérhalat, amit Sindzsi hozott, minden előkészítés nélkül főzte meg. Mivel soha nem mosta meg kellőképpen a halakat, mindig csikorgott fogaik közt a homok.

Sindzsi egész vacsora alatt azt várta, hogy édesanyja majd beszél az ismeretlen lányról, de ahogyan panaszkodni sem panaszkodott soha, ugyanúgy a szárnyra kapó pletykák sem érdekelték.

Vacsora után Sindzsi a nyilvános fürdőbe vitte öcsét. Reménykedett, várta, hátha itt majd hall valamit az ismeretlen lányról. Későre járt, a csarnok majdnem üres volt, a víz pedig zavaros. A halászok szövetségének vezetője és a postamester politikáról vitatkozott – s közben gátlástalanul használták a melegítésre szolgáló vi-

zet. Rekedt, vastag hangjukat visszaverte a mennyezet. A két testvér fejbiccentéssel köszöntötte őket, majd megmerítkeztek a medence távolabbi sarkában.

Sindzsi hiába várt, hiába hegyezte fülét, a két férfi csak politikáról beszélt, nem szóltak semmit a lányról. Ezalatt a fiatalabbik fiú tőle szokatlan gyorsasággal megfürdött, és kiment. Sindzsi utána sietett, és megkérdezte, miért igyekezett annyira. Öccse, Hirosi elmesélte, hogy aznap háborúsdit játszott a társaival, és megríkatta a szövetkezet vezetőjének kislányát, amikor egy fakarddal fejbe ütötte.

Sindzsit mindig hamar nyomta el az álom, de az elmúlt éjszaka, s ez bizony érthetetlen volt, sokáig éberen feküdt. Mivel nem emlékezett rá, hogy valaha is beteg lett volna, most azon tépelődött, vajon nem ezt az állapotot nevezik-e betegségnek...

Ez a furcsa érzése reggel is megmaradt. De most a hajó orrában állt, s a végtelen óceán terült el előtte. Nézte a tengert, s visszatért a mindennapi munkához szükséges ereje, átjárta a testét, és ismét megtalálta belső nyugalmát. A halászbárka remegett a motor szaggatott lökéseitől, és szigorú hajnali szél csapdosta a fiú arcát.

A sziklafal tetején a világítótorony fénye már kialudt. A parton, a kora tavaszban barnára színeződött fák ágai

alatt az Irako-csatorna szikláihoz csapódó hullámok rí-
kítóan fehérnek látszottak a felhős reggelen. A *Taipei-*
maru, melyet biztos kézzel vezetett a hajó tapasztalt tu-
lajdonosa, könnyedén siklott a csatorna örvényei felett.
Egy nagyobb hajót sokkal óvatosabban kellett volna
navigálni ezen a habzó vízen, a zátonyok szűk átjárójá-
ban. Ezen a szakaszon vagy 210–270 méter mély lehe-
tett a tenger, de a zátonyok közelében csupán 35–50
méternyi víz takarta a sziklákat. Itt, ahol a Csendes-
óceán felé bóják pettyezték az átjárót, számtalan polip-
vadász tutaj süllyedt már a tengerfenékre.

Utadzsima éves halászatának legalább nyolcvan szá-
zalékát a polipok adták. A novemberben kezdődő po-
lipszezont a tavaszi napéjegyenlőségkor, vagyis hama-
rosan felváltja majd a holt szezon. Az idény vége felé
jártak, ilyenkor a merítőedények már arra várnak, hogy
még egyszer, utoljára alámerülhessenek, és még elfog-
hassák az Isze-öböl hidege elől a Csendes-óceán mélyé-
re menekülő polipokat. A halászgazdák előtt e sekély
tengernek minden egyes szeglete olyan ismerős volt,
mint saját veteményeskertjük. És mivel a vízfenék min-
dig sötét, úgy mondogatták: „Csak a vakok látnak a ten-
gerfenéken.” Aprólékos gonddal választották meg a hajó
irányát, a távoli hegycsúcsokból pedig bármikor kiszá-

míthatták a helyzetét. Így aztán mindig tudták az alattuk fekvő tengerfenék rajzolatát.

A tenger mélyére eresztett számtalan kötél mindegyikén több mint száz merítőedény lógott, a rájuk erősített jelzőbóják pedig együtt táncoltak a hullámokkal. A halászatot a bárkák tulajdonosai vagy főnökei irányították: mind a mesterség öregjei. Sindzsinek és Rjúdzsinek, a másik fiúnak egyedül az volt a dolga, hogy a teste erejét fogja munkára.

Ojama Jukicsinak, a *Taipei-maru* halászmesterének és tulajdonosának olyan volt az arca, mint a tengeri szélben cserzett bőr. Vonásait a nap égette, kezét megfeketítette a sós szél, s ráncaitól lehetetlen volt megkülönböztetni a hajdani sérülések, forradások nyomait. Ritkán nevetett, de mindig jókedvű volt, nyugodt, s ha emelt hangon osztogatta parancsait a hajón, akkor sem volt soha indulatos. Halászat közben ritkán hagyta el kormányosi helyét, mely a hajó végében volt, s ha mégis, hát azért, hogy fél kézzel állítson egyet a motoron.

Odakint már jó néhány halászbárka billegett a vízen, s akikkel még nem találkoztak, most köszöntötték egymást.

Amikor a számukra kijelölt halászhelyre értek, Jukicsi lelassította a motort, és jelt adott Sindzsinek, hogy a motorból kivezető gépszíjat erősítse a hajóperem csör-

lődobjához. Amíg a hajó a merítőedényeket tartó egyik kötelet követve siklott tovább, a fiúk a csörlőt tekerték. Felváltva kurjongattak, s húzták a kötelet, mely a víztől egyre súlyosabb lett, annyira, hogy már nem a csiga vezette, hanem nekik kellett úgy irányítaniuk, hogy vissza ne csússzon.

A nap sápadtan bujkált a látóhatár felhői mögött. Két-három kormorán úszott a tengeren, hosszú nyakukat a víz fölé nyújtották. Idelátszottak Utadzsimá kormoránürüléktől fehér déli sziklafalai.

Kegyetlen, csípős szél fújt, de Sindzsi – míg a mély indigószínű tengert bámulva a kötelet a csörlőre tekerte – úgy érezte, hogy forr benne a munkakedv és az erő, szinte beleizzadt. A kötél tárcsa forogni kezdett. A nehéz, vizes kötél kiemelkedett a vízből. Kesztyűjén át is érezte a jeges, súlyos kötelet, mely a csigára érve jég-hideg vízsugarat fröcskölt szanaszét.

Aztán megjelentek a merítőedények, s a bennük lévő víz vörös sárral volt teli. Rjúdzsi már várta, és sorban kiürítette őket. Ha az edényben nem talált polipot, akkor tartalmát gyorsan a tengerbe öntötte, még mielőtt az edény a kötélcsigához ért volna, majd visszaerősítette a kötélre, s az ismét alámerült a vízbe. Sindzsi terpeszben, egyik lábával a hajó farára támaszkodva, megállás nélkül húzta ki a vízből – már nem is tudta mit.

A kötél minden karhúzáskor egyre súlyosabb lett. Sindzsi győzött, de a tenger valójában nem vesztett semmit. Mintha gúnyolódna velük, úgy küldte fel az üres edényeket, egyiket a másik után.

Több mint húsz, egymástól hét–tíz méterre felaggatott edényt találtak üresen. Sindzsi egyre húzta a kötelet. Rjúdzszi kiöntötte belőlük a vizet. Jukicsi, arcán mindig ugyanazzal a kifejezéssel, egyik kezét a kormánykeréken tartotta; szótlán volt, de egyetlen pillantásra sem tévesztette szem elől a dolgozó fiatalokat.

Folyt az izzadság Sindzsi hátán a reggeli szélben, és lassacskán már a homlokán is verejtékcseppek gyöngyöztek; arca égett a forróságtól. A nap végre átlyuggatta a felhőket, és sápadt árnyékot vetett a szaporán dolgozó fiúk lába elé. Rjúdzszi megfordult, a hajó belseje felé nézett. Felemelte a vízből kibukkanó merítőedényt, és Jukicsi eloldotta a kötél tárcsát. Sindzsi először pillantott az edények felé. Rjúdzszi egy bottal belekotort a csuportba. Semmi. Tovább piszkálta az edény alját. És ekkor, mint valami délutáni pihenőjében megzavart durcás ember, egy polip emelkedett ki a vízből, súlyos teste a földre siklott. Rjúdzszi felemelte a motorház előtt álló, élő halaknak szánt tartály fedelét, s belökte a bambuszketrecbe az aznapi első zsákmányt, mely nehéz puffanással esett a mélybe.

A *Taipei-maru* majd az egész délelőttöt poliphalászat-tal töltötte. Ötöt fogtak mindössze. Elállt a szél, fényesen sütött a nap. A *Taipei-maru* végigsiklott az Irakocsatornán, és az Isze-tenger felé vette az irányt, hogy a tiltott területen, fenekezve halásszon. A fenekezés abból áll, hogy egy vízszintes rúdra horgokkal felszerelt köteleket kötnek, és ezeket a vízfeneéken húzzák a hajó után.

Valamivel később négy laposfejű halat emeltek ki a vízből: ott himbálóztak a kötélén. Sindzsi csupaszkéz-vel akasztotta le őket a horogról. A halak a vérfoltos hajóhídra puffantak, ezüstös hasuk csillogott; a szemük szinte belesüllyedt fekete és nedves bőruk ráncaiba, s ott tükröződött bennük az ég kékje.

Elérkezett az ebédidő. Jukicsi elővette a délelőtt fogott laposfejű halakat, és a motor tetején nekilátott felszeletelni őket. A három férfi megosztozott rajtuk. A hal-szeleteket elemózsiás dobozuk alumíniumfedelére tették, s egy kis üvegből kevés szóját öntöttek rá. Aztán maguk elé tették a főtt rizzzel és árpával teli dobozokat, melyeknek egyik sarkában néhány szelet konzervrépa lapult... A bárka csendben ringott a hullámokon.

– Tudjátok, hogy Mijata Teru apó visszahívatta a lányát? – kérdezte hirtelen Jukicsi.

– Én nem tudok semmit.

– Én sem.

A két fiatalember a fejét rázta.

Erre Jukicsi beszélni kezdett:

– Teru apónak négy lánya volt és egy fia. Elege volt a lányaiból, hármat férjhez adott, és örökbe adta a negyediket. Hacuénak hívták, és Simanéban, Oidzakiban fogadta örökbe egy gyöngyhalászcsalád. Csakhogy Teru apó egyetlen fiának, Macunak beteg lett a tüdeje, tavaly meg is halt. Teru apó özvegy, hát magányos volt. Hazahívta Hacuét, és most szeretné férjhez adni, még hozzá úgy, hogy nevére veszi és örökösévé teszi a leendő férjet. Hacu valódi szépség, elképzelhető, hogy rengeteg fiatalember verseng majd érte. Mit szölkök ehhez, fiúk?

Sindzsi és Rjúdzsi nevetve néztek rá. Mind a ketten elpirultak, csakhogy napégette arcukon ez nem látszódtott.

Sindzsi azonnal arra a lányra gondolt, akit előző nap látott a parton. Ugyanakkor az is eszébe jutott, hogy nagyon szerény körölmények között élnek, ezért nem nagyon reménykedhet. A fiatal leány, akit előző nap olyan közelről megcsodált, most nagyon távolinak tűnt számára. Tudta, hogy Terukicsi gazdag ember, két teher szállító hajó tulajdonosa, övé a 185 tonnás *Utadzsimamaru* és a 95 tonnás *Harukadze-maru*. Mindkettőt a Jamakava Hajózási Társaság béreli tőle. Terukicsi zsör-

tölődő természetéről volt híres és hófehér hajáról, amelyet úgy rázott, mint oroszlán a sörényét.

Sindzsinek mindig is jó ítélőképessége volt. Mivel még nem töltötte be tizennyolcadik évét, nem volt miért asszonyra gondolnia. Míg a zsúfolt városok fiataljai számos szórakozási lehetőséget találhattak maguknak, addig Utadzsimában nem volt se biliárdgép, se kocsmá, se pincérlány. A fiúnak más álma nem lehetett hát, mint hogy egy nap majd motoros hajót vásárol, és öccsével a part menti kereskedelemről élnek.

Bár Sindzsit végtelen víz fogta körül, nem ringatta magát nagy tengeri kalandokról szőtt álmokba. A halász úgy gondol a tengerre, mint a csupán zsebkendőnyi területet birtokló paraszt a földjére. A tenger számára az a hely, ahol megkeresi a kenyerét. Rizs- vagy búzaföldek helyett fehér hullámoktól hangos mezőn él, aminek felszíne szakadatlan mozgásban és eleven-ségben változik az örök kékségben.

Mégis, amikor a nap vége felé egy fehér teherszállító hajó tűnt fel a láthatáron, a fiatalember szívébe különös érzés költözött. A világ arrafelé volt, a távolban, és végtelensége, amire eddig még sosem gondolt, most szorongással töltötte el. Az ismeretlen világ, mint valami mennydörgés, úgy érkezett, aztán szép lassan elcsendesedett.

Egy kis tengeri csillag száradt a hajóhídon. A fiatal-
ember a hajó orrán ült, homloka körül törülköző. Az
esti felhőkről most elfordította tekintetét, és megrázta
a fejét.

Harmadik fejezet

Azón az estén Sindzsi a Fiatalok Szövetségének szokásos gyűlésére ment. A gyűlést abban az épületben tartották, amit valamikor „alvónak” neveztek, és a sziget fiataljainak építették szálláshelyül. Most másképp hívták, de sok fiatal fiú szívesebben töltötte az éjszakát ebben a talán egyszerűbb házban, mint otthon, a szülőkkel. Megvitatták az iskola és a higiénia kérdéseit, szó esett egy-egy elsüllyedt hajó partra vontatásáról, a hajótöröttek kimentéséről, máskor megtárgyalták, hogy milyen bokros teendők lesznek az oroszlantánc vagy a holtak tánca³ alkalmával. Eközben úgy érezték, hogy részt vesznek a közügyekben, kóstolgatták az örömet, hogy ugyanúgy vállukra vehetik a közös ügyek terhét, mint a felnőttek.

A tenger felől süvítő szél meg-megrázta a zárt zsakukat, hunyorgott a lámpás a huzatban, s hol az egész

³ A japán nyelvben a két szó hasonlatossága okozza a vitát, ami a fordításban minden értelmét elveszti. Az idézett sorok Verlaine *Bölcsesség* című versében található.

szobát megvilágította, hol alig pislákkolt, s ilyenkor félhomályba borult a helyiség. S miközben a lámpa vetette fények és árnyak vidáman ide-oda vándoroltak a fiatalok arcán, odakint az éjszakában a tenger hullámai szakadatlanul a természet hatalmasságát és kíméletlenségét harsogták.

Amikor Sindzsi belépett, az egyik fiú négykézláb állt a lámpás alatt, és egy társa éppen a haját vágta egy kis sé rozsdás ollóval. Sindzsi mosolygott, leült a fal mellé a földre, s karjával átkulcsolta a térdét. Szótlán volt, mint mindig, hallgatta a többiek fecsegését.

A fiúk aznapi halászsákmányukkal dicsekedtek, és harsányan nevettek hozzá, még káromkodtak is. Egyikük, aki szerette a könyveket, most egy régi újságot olvasott nagy komolyan, amit a szövetség kaphatott valahonnan. Egy másik fiú, nem kevesebb lelkesedéssel, egy humoros könyvbe mélyedt. Nehézkesen forgatta a könyv lapjait korához képest szokatlanul göcsörtös, öreges ujjával. Ha nem értette meg a viccet azonnal, két-három percig is gondolkozott, majd hangos kacagásban tört ki.

Sindzsi ekkor hallott másodszer a fiatal lányról. Egy girbegurba fogú fiú nagyra tátotta a száját, szélesen határozott, majd így szólt:

– Amit meg Hacuéről mondanak...

Sindzsi csak ezt a mondatfoszlányt hallotta, a többit elnyomta a szoba egyik sarkában kitörő hangos bruhaha. Egyebet sajnos nem értett.

Sindzsi általában nem sokáig rágódott egy-egy gondolon, de ez a név szüntelenül gyötörte a lelkét, mint valami súlyos, megoldásra váró probléma. Ha csak meghallotta, máris elpirult, s a szíve hevesen verni kezdett. Elviselhetetlen volt így egy helyben ülnie, amikor olyan fizikai változásokat érzett, amelyeket addig még soha, vagy talán csak egy nehéz munka végeztével. Tenyerével megtapogatta égő arcát. Mintha valaki másé lett volna. Bántotta a büszkeségét, hogy olyan valaki költözött belé, akit nem is ismert, s efölötti kétségbeesése még vörösebbre festette arcát.

A fiatalok Kavamoto Jaszuo érkezésére vártak. Ő volt az elnökük. Jaszuo még nem volt tizenkilenc éves; a falu egyik tekintélyes családjába tartozott, és megvolt az a képessége, hogy másokat irányítson. Fiatal kora ellenére el tudta hitetni akárkivel a saját fontosságát, és mindig késve érkezett a gyűlésekre.

Most is nagy zajjal nyitotta az ajtót, és belépett. Kövér fiú volt, nagyivó, apjától pirospozsgás arcot örökölt. Ártatlannak látszott, de keskeny szemöldöke mégis riasztó tekintetet kölcsönzött neki. Választékosan, tájszólas nélkül beszélt.

– Elnézést a késésért. Kezdjünk neki gyorsan a jövő havi teendők megtárgyalásának.

E szavak után leült az asztalhoz, és kinyitotta noteszát. Ki tudja miért, de úgy tűnt, mintha sietne.

– Ahogy az elmúlt alkalommal megbeszéltük, hm, hm, a szövetségnek tartania kell majd egy gyűlést az idők megsegítésével kapcsolatban, és beszélnünk kell az utak javításához szükséges kövek elszállításáról is. A városi tanács kérésére, még a patkányirtást megelőzően, részt kell vennünk a csatornák tisztításában. Ezt a szokásos módon egy olyan napra tesszük majd, amikor a rossz idő lehetetlenné teszi a halászatot. A patkányirtás bármikor elvégezhető; a rendőrnek úgyis mindig, hogy mikor, ha a csatornán kívül öljük meg a patkányokat.

Mindenki nevetett. „Meghiszem azt!”

Javaslatok következtek arról, hogy az orvos tartson előadást az iskolákban a higiéniairól, és hogy nagy öszejevetelt kellene szervezni a házikápolnában, de mivel a régi naptár szerinti Új Évnek éppen akkor lett vége, a fiatalok nem túl lelkesen fogadták ezt az ajánlatot.

Ezután a gyűlés kritikusok csapatává változott, megtárgyalták ugyanis sokszorosított folyóiratukat, az *Elárvult szigetet*. A fiatalember, aki szeretett olvasni, s aki

az egyik cikk végén Verlaine verséből is idézett, volt az összes kritika céltáblája.

„Nem tudom, miért
száll bús szellemem
bolond s vad szárnyakon által a tengeren.
A zúgó vizen
Szívem szárnya véd
Mindent, ami nékem kedves. Ó, miért, miért?”⁴

– Az, hogy „bolond”, az hogy jön ide?

– Úgy, hogy azt jelenti: „bolond”.

– Nem tévedés? Nem „vándor” akar lenni?⁵

– Igen, igen, ha „bolond módra csapongó vándor”,
az úgy már érthető.

– És ki ez a Verlaine?

– Híres francia költő.

– Na, hát én nem tudtam. Ez nem valami divatos
nótából való?

Ezután az úgymond rendes gyűlés véget ért, és mint
mindig, most is csúfondáros megjegyzések követték.

⁴ Garai Gábor fordítása.

⁵ A japán nyelvben a két szó hasonlatossága okozza a vitát, ami a fordításban minden értelmét elveszti. Az idézett sorok Verlaine *Bölcsesség* című versében találhatók.

Sindzsi igencsak meglepődött Jaszuo sietségén, ezért megállította egyik társát, és kérdezősködni kezdett.

– Hát nem tudod? – mondta a fiú. – Ma este Mijata Teru apónál ünnepség lesz a lánya hazatérésének öröme, és Jaszuót is meghívták.

Sindzsi nem volt hivatalos az ünnepségre, így nem ment együtt fecserésző s nevetgélő barátaival, hanem elvált tőlük, és a folyóparton a Jasiro-templom felé vette útját. Amint végignézett a domboldal házain, észre vette, hogy Mijata otthona fényesen ki van világítva.

A faluban mindenki egyforma olajlámpással világított, de ez a fény most valahogy más volt: egy kicsit ragyogóbb. Nem látta ugyan az ünnepséget, mégis érezte, ahogy a fény szemöldökének és szempilláinak árnyát az arcára vetíti. Sindzsi a lépcsőhöz ért, felnézett az előtte magasodó kétszáz fokra, amelynek fehérségét itt-ott törte meg csupán egy alacsonyra nyúló fenyőág árnyéka. Elindult. Facipője élesen koppant a kövön. Fent, a paplakban már sötét volt.

Sindzsi egyetlen szuszra tette meg a kétszáz lépcsőt, de szíve semmivel sem vert hevesebben széles mellkasában. Tisztelettudóan hajolt meg a templom előtt.

Egy tízjenest csúsztatott a fatörzsbe. Gondolkozott egy pillanatig, majd még egy tízjenest csúsztatott oda. Összeapta a tenyerét, hogy az istenség figyelmét ma-

gára vonja, és a taps a kert mélyéből visszhangot vert. Így imádkozott: „Ó, isten! Add, hogy a tenger nyugodt, zsákmányunk bőséges, falunk pedig virágzó legyen. Fia-tal vagyok, tudom, de add, hogy jó halász váljék belő-lem. Add, hogy ismerjek mindent, ami a tenger, a halak és a hajók, és azt is, ami az idő. Add meg nekem, hogy megismerjek és tudjak mindent, és hogy mindenben ügyes legyek. Oltalmazd édesanyámat és öcsémet, hiszen még gyerek. Amikor anyám a tenger mélyére merül, vé- delmezd őt a veszélytől... Szeretnék most egy másik imát is mondani... Adj nekem, istenem, nekem, annak, aki vagyok, adj nekem majd egy nap egy jó természetű és szép menyasszonyt... olyat, mint például Mijata Teru lánya, aki nemrégén tért vissza a szigetre...”

Szél kerekedett, a fenyők tűlevelei zizegtek a magas- ban. A szél a fák között a templom mélyéről visszhang- zott. A fiú azt gondolta, a tenger istene talán meghall- gatta imáját.

Felnézett a csillagos égboltra, és mélyet lélegzett. Aztán ezt gondolta: „Lehet, hogy Isten megbüntet en- gem, amiért imám ennyire önző volt?”

Négy vagy öt nappal később viharos szél fújt.

A hullámok magasan átsaptak a kikötő hullámtörői felett. Mindenütt fehér taréjú, hatalmas hullámok csapkodtak a tengeren. És bár az ég tiszta volt, a faluban mindenki úgy határozott, hogy aznap nem megy halászni. Sindzsi édesanyja megkérte, hogy segítsen neki.

A falu asszonyai tűzifát gyűjtöttek a hegyekben, amit a régi hadsereg egyik megfigyelőállomásának romjai között tároltak a hegytetőn. Amit Sindzsi édesanyja gyűjtött, piros rongyokkal volt összekötözve. Mivel a fiatalok már délelőtt befejezték a kőhordást, édesanyja arra kérte, menjen fel a tűzifáért.

Sindzsi hátára vette a fa szállítására szolgáló fakeretet, és elindult. Az út a világítótorony mellett vezetett. Amikor az „Asszony-dombhoz” ért, a szél egyszeriben elállt, mintha eddig csak tréfálkozott volna. A világítótorony őrének háza oly békeességben álldogált, mintha csak délutáni pihenője lenne. Az őrház ablakában látni

lehetett az asztalnál ülő férfi hátát. A rádióból zene szólt. A világítótorony mögötti fenyőerdő meredekén Sindzsi izzadni kezdett.

A hegyen néma csend honolt. Egyetlen ember nem járt erre, még egy kóbor kutya sem. A sziget védőistenének egyik tabuja miatt nem lehetett a környéken kóbor eb, de házörző kutya sem. A sziget mindenhol meredek volt, itt-ott egy-egy kisebb sík területtel; nem tartottak itt sem marhát, sem lovat, sem más igavonót. Az egyetlen háziállat, mely a szigeten élt, a macska volt; s a macskák a kavicsos utcácskák mentén lépcsőzetesen épült házak tetején járkáltak, farkukkal a sötét és meredek háztetőket cirógatva.

A fiatalember felért a hegytetőre. Ez volt Utadzsima legmagasabb pontja, de mivel teljesen benőtték a *szakakibokrok* meg a magas fű, a kilátásból semmi nem maradt. Csak a hullámok szakadatlan morajlása hatolt át a sűrű növényzeten. A másik oldalt, a dél felé továbbvezető ösvényt is teljesen benőtték a bokrok, így Sindzsi-nek kerülnie kellett, hogy a megfigyelőállomás romjaihoz érjen.

A fenyők borította homokos terület túloldalán hamarosan előtűnt a megfigyelőállomás kétszintes vasbeton épülete. A fehér romok természetfelettinek tűntek a kihalt, homokos tájban. Az emeleti kilátóból valami-

kor katonák figyelték szemükhöz emelt látszóval a Konaka hegyéről az Irako-fokot célzó ágyúk gyakorlatát. Amikor eldőrdült egy lövés, a belső hadállás katonái a becsapódási pont felől tudakozódtak, a megfigyelők pedig válaszoltak nekik.

Így folytatódott ez a háború közepéig. Az ideszállásolt katonák egy láthatatlan borz szellemét okolták, amikor élelmiszer-tartalékaik különös módon fogyni kezdtek.

A fiatalember egy pillantást vetett a megfigyelőállomás alsó szintjére, ahol a felhalmozott tűzifa és a termékek száradó fenyőtű hevert. Ezen a helyen volt valamikor az üzlet, aprócska ablakain néhol még érintetlenül maradt az üveg. A fiú belépett, és az ablakon át beszűrődő gyenge fényben hamarosan megtalálta édesanyja jelzését: a piros rongyokkal átkötözött farakásokon fekete tintával, gyerekes írással a nevét is feltüntette: Kubo Tomi. Sindzsi leemelte hátáról a keretet, rákötözte a fát és a száraz tűlevelekből álló csomagot. Sajnálta, hogy ilyen hamar el kell hagynia a megfigyelőállomást, mert már nagyon régen nem járt erre. Letette hát egy pillanatra a fát, és elindult a betonlépcső felé.

Ebben a pillanatban neszt hallott felülről. Mintha fa és fém ütődne. Feszülten fülelt. A nesz abbamaradt... Biztosan csak képzelte.

Elindult a lépcsőn, és az első emeleten, a széles, üveg és keret nélküli ablakokon át meglátta a tengert... Az erkély fémszerkezete sem volt már a helyén. De a katonák falrajzainak krétanyoma még ott virított a szürke falon.

Sindzsi továbbment. Tekintete megakadt a második emeleten s az összetört zászlótartón. Ezúttal biztos volt benne, hogy zokogást hall. Nekiiramodott, és macskaléptekkel gyorsan felszaladt a második szintre.

A fiatal lány lehetett a leginkább meglepődve, amikor hirtelen előtte termett a fiú. Facipőt viselt. Még sírt, de már nem zokogott. Szinte kővé meredt a félelemtől: Hacue volt.

Sindzsit egészen összezavarta az örömteli váratlan találkozás: nem hitt a szemének. Csodálkozva álltak egymással szemben, mint két állat, mely váratlanul összehatalálkozik az erdőben, s szívükben hol a kíváncsiság, hol a félelem kerekedett felül.

Végül Sindzsi törte meg a csendet, és megkérdezte:

– Te Hacue vagy, ugye?

Hacue akaratlanul is igent bólintott, de látszott, csodálkozik, hogy a fiú tudja a nevét. Eközben a fekete szemű, komoly fiatalemberben – aki minden porcikájával büszkének és határozottnak szeretett volna látszani –

felismerni vélte azt az embert, aki néhány napja olyan feltűnően megnézte őt a tengerparton.

– Te sírtál? – kérdezte Sindzsi.

– Én.

– Miért sírtál?

Úgy kérdezgette, mintha rendőr lenne.

A fiatal lány azonnal válaszolt. Kiderült, hogy a világítótorony őrének felesége háztartás- és illemtanórákat tartott a falu leányainak. Hacie ma ment oda első alkalommal, de mivel túl korán érkezett, elhatározta, hogy felmegy a világítótorony mögötti hegyre. Eltévedt.

Ebben a pillanatban egy madár árnyéka libbent el a fejük felett. Vándorsólyom volt. Sindzsi kedvező jelnek vélte. Görcsbe rándult nyelve megoldódott, és visszanyerte szokásos férfias tartását. Megmondta a lánynak, hogy útja hazafelé a világítótorony előtt vezet el, s szívesen elkíséri addig.

Hacie elmosolyodott, de a könnyeit nem törölte le. Mosolya olyan volt, mintha egy heves zápor kellős közepén kisütött volna a nap.

Hacuén fekete nadrág volt, piros kardigán, s piros bőrszandált viselt a fatalpakon. A tető pereménél kihajolt, a betonfalra támaszkodott, és nézte a tengert.

– Mire használták ezt az építményt?

– Megfigyelőállomás volt, innen figyelték, hogy a ki-
lőtt ágyúgolyók hova csapódnak be.

A szigetnek ezen a hegytől védett felén nem fúj a szél. Szemük előtt ringott a napsütötte Csendes-óceán. A fenyőkkel benőtt meredek hegyoldal szinte beleszakadt a tengerbe, hegyes szikláiin fehérén virított a kormoránürülék, s a sziklafal mélyén, a parton, sötétbaránán csillogott a víz a tengerfenéken élő moszatoktól.

Sindzsi ujjával egy magas sziklára mutatott, amely a felcsapódó hullámokat szinte porrá zúzta, és így magyarázott:

– Ezt a sziklát Fekete-szigetnek hívják. Itt halászott Suzuki, a rendőr, amikor a hullámok magukkal sodorták.

Sindzsi boldog volt, de már közeledett az idő, amikor Hacuét várták a világítótoronynál. A lány ellépett a betonkorláttól, és Sindzsi felé fordult.

– Mennem kell – mondta.

Sindzsi nem szólt egy szót sem, de csodálkozó arcot vágott. Egy fekete csíkot vett észre a lány ruháján, keresztben, a melle fölött. Hacué követte tekintetét, s ő is észrevette a csíkot, amit a betonfal pereme hagyott a kis kabáton, amikor az imént nekitámaszkodott. Lehajtotta fejét, és tenyerével elkezdte a mellét ütögetni.

A kardigán két enyhe dombocskája gyöngéden táncolni kezdett.

Sindzsi nézte és csodálta. Hacue mellei, ahogyan tenyerével porolta magát, olyanok voltak, mint két kis hancúrozó állat. Sindzsit lenyűgözte mozgásuk lágy rugalmassága. A fekete csík eltűnt.

Sindzsi ment elöl a betonlépcsőn, utána Hacue, facipők könnyű és tiszta kopogása visszhangot vert a rom falai között. Sindzsi már a földszintre vezető lépcsőknél tartott, amikor a facipők kopogása abbamaradt mögötte. Megfordult. A lány nevetett.

– Mi az? – kérdezte Sindzsi.

– Én is fekete vagyok, de te, te aztán egészen fekete vagy!

– Hogy érted?

– Téged egészen feketére égetett a nap, nem?

A fiatalember is nevetett, minden különösebb ok nélkül, és továbbindult.

Már éppen elhagyták volna a romot, amikor visszafordult, mert elfeledkezett a tűzifáról, amit édesanyja kérésére kellett hazavinnie.

A visszaúton is Sindzsi lépkedett a lány előtt, hátán a hatalmas farakással és a halom tülevéllel. A lány megkérdezte, hogy hívják, és ő most először mondta ki a nevét. De nyomban figyelmeztette is a lányt, ne említse őt senkinek, és a találkozásukról se beszéljen. Sindzsi tudta, hogy a falubeliek milyen rossznyelvűek. Hacue

megígérte, hogy nem szól egy szót sem. Így a pletykaéhes falubeliektől való félelem ezt az ártatlan találkozást a két fiatal közös titkává avatta.

Sindzsi szótlánul lépkedett, nem tudta, hogyan találkozhatnának ismét. Hamarosan érkeztek arra a helyre, ahonnan már látszott a világítótorony. Megmutatta a lánynak, melyik úton ér leghamarabb a világítótorony őrének házához, aztán elbúcsúzott tőle, és nagy kerülőt téve elindult a falu felé.

Sindzsi ez idáig szegénysége ellenére boldogan élt, de e naptól fogva aggodalom kínozza, és életét megkeserítették saját gondolatai. Azon vívódott, vajon van-e őbenne bármi, ami megérinthatné Hacué szívét. Olyan egészséges volt, hogy mostanáig, a rubeólát leszámítva, még soha nem volt beteg. Képes volt akár ötször körül-úszni Utadzsima szigetét: biztos volt benne, hogy fizikai erejét senki sem múlja felül. De nem hitte, hogy ezek az erények Hacuénak tetszenének.

Nem adódott semmi lehetőség, hogy Hacuét újra láthassa. Amikor a halászatból hazatérve kikötöttek, tekintetével minden alkalommal végigpásztázta a partot, s reménykedett, hátha meglátja a lányt. De ha olykor észrevette is, Hacué munkájába mélyedt, és lehetetlenség lett volna akár egy szót is szólania hozzá. Nem volt többé olyan szerencséje, mint azon a napon, amikor a lány egyedül állt a fakeretnek támaszkodva és a tengert nézte. Mégis, amikor a várakozásban megfáradva egy

nap elhatározta, hogy soha többé nem gondol Hacuéra, biztos volt benne, hogy ott lesz a kikötőben, a bárkák körül mozgolódó sokaságban.

A városban élő fiatalok filmekből és regényekből tanulták meg, hogyan fejezzék ki a bennük érlelődő szerelmet, de Utadzsimában nem létezett utánozható példa. Így aztán, amikor Sindzsi azokra a drága percekre gondolt, melyeket kettesben töltöttek a megfigyelőállomáson és a világítótorony környékén, nem tudta, mit kellene tennie. Egyetlen gondolat maradt számára: a megbánás. Bánta, hogy nem tett bármit, amit megtehetett volna.

Ez a nap nem édesapja halálának, hanem születésnapjának volt évfordulója. Az egész család elment a sírjához. Hogy ne akadályozzák Sindzsit a munkájában, a hajók indulása és testvére iskolakezdése előtti időpontot választották a látogatásra.

Sindzsi és öccse anyjkkal együtt hagyták el a házat, anyjuk a füstölőket és a sírra való virágokat vitte. Az ajtót nyitva hagyták: a szigeten teljesen ismeretlen volt a lopás.

A temető a falutól nem messzire, a part felett fekvő alacsony sziklafalon volt. Dagálykor a tenger egészen a sziklafal lábáig ért. A sírkövek göröngyös emelkedőn álltak, közülük néhány elferdült a homokos talajban.

A hajnal még váratott magára. Bár az égbolt már világosodni kezdett a világítótorony felől, az északnyugatra néző falu és a kikötő még sötétségben szunnyadt.

Kezében lámpással, Sindzsi ment legelől. Öccse álmától duzzadt szemét dörgölte, és anyja karját ráncigálva megkérdezte:

– Akkor ma négy *bagit*⁶ teszel az uzsonnámba?

– Kettőt! Már háromtól is biztosan megfájdulna a hasad.

– Na, úgy szeretnék négyet!

A szigeten a Majom napján vagy a gyászévfordulón készítettek *bagit*. Ezek majdnem akkorák voltak, mint egy kispárna.⁷

A temetőben kisebb-nagyobb lökésekkel fújt a jeges, reggeli szél. A tenger, ahol a sziget árnyékolta, még sötét volt, de a távolban már megfestette felszínét a hajnal fénye. Homályosan, alig kivehetően már látni lehetett az Isze-öblöt körülölelő hegyeket. A sírkövek a hajnali derengésben olyanok voltak, mint egy zsúfolt kikötő témérdek hajójának fehér vitorláí. De ezekbe a vitorlába többé nem kapaszkodik bele a szél, ezeket a vitorlákat soká nem használták, ernyedten lógtak, és szép lassan kővé váltak – ott, ahol voltak. E hajók vasmacskái

⁶ *Hagi*: édes babbal rakott tört búza.

⁷ A szóban forgó „párna” hosszúkás hengerre hasonlít.

olyan mélyen horgonyoztak a sötét földben, hogy többé már soha fel nem lehet őket vonni onnan.

Édesanyjuk a sírhoz érkezve elrendezte a virágokat, majd hosszan próbált gyufát lobbantani, de a szél a lángot folyton eloltotta, míg végül sikerült meggyújtania a füstölőt. A fiúk tiszteletteljesen meghajoltak a sír előtt, édesanyjuk pedig könnyezve térdelt le mögéjük.

A faluban az a mondás járta: „Ne vigyél hajódra se asszonyt, se papot.” A hajó, melyen az édesapa meghalt, megszegte ezt a tilalmat. A háború vége felé egy asszony meghalt a szigeten, és testét a szövetkezet hajója vitte boncolásra Tósi szigetére.

Amikor a hajó mintegy három mérföldre járt Utadzsimától, egy repülőgép-anyahajó B24-ese észrevette. A hajót bombatalálat érte, majd géppuskalövedékek zápora. A gépész nem volt a hajón, helyettese pedig nem ismer-te eléggé a hajó szerkezetét. Fekete füst ömlött a motorból, és így az ellenség célpontjává váltak. A kémény leszakadt, és Sindzsi édesapjának fejét fülig leborotválta. Egy másik embernek a szeme sérült, és ő is azon nyom-ban meghalt. Volt, aki a hátába kapott lövedéket, s a tüdejét találta el a golyó, volt, akinek a lábát lőtték meg, valaki másnak pedig a veséjét találták el, s annyi vért vesztett, hogy kevéssel később ő is meghalt.

A hajóhidat iszapos vér borította. A tartalék üzemanyag is kiömlött, és elkeveredett a vérrel. Azok, akik nem akartak a földre feküdni, ebbe az iszonyatos keverékbe, azokat a géppuskasorozatok derékba kapták, és csípőlövést szenvedtek. Négy ember maradt sértetlen, ők a jégtárolóban bújtak meg a hajófenéken. Egy férfi, aki az egyik hajóablakba préselte be magát a hajóhid hátsó részén, beszorult, és amikor a kikötőbe visszatérve megpróbált kimászni a szűk helyről, minden erejét összeszedve sem bírt kikecmeregni. Így történt, hogy a tizenegy fős legénységből hármat megöltek, a többiek pedig megsebesültek. De a hajóhid közepén, a gyékényekre fektetett idős asszony holttestét egyetlen lövés sem érte.

– Apa tényleg meglepően jó volt a bevetős horgászatban – mondta Sindzsi, felelevenítve édesanyja emlékeit. – Engem minden nap legyőzött. A horog még a vízbe sem ért, és máris kirántotta!

Johiro mocsaraiban horgásztak így. Hihetetlen ügyesség kellett hozzá. Rugalmas bambuszt használtak, melynek a végére tollakat erősítettek, a tengeri vadászmadarat utánozva, amely a víz fenekén menekülő halat üldözi. A művelet egy pillanatig tartott csupán.

– Ó, igen – mondta Sindzsi édesanyja. – A bevetős horgászat még a gyakorlott halászoknak sem könnyű.

Hirosit egyáltalán nem érdekelte édesanyja és bátyja beszélgetése. Az iskolakirándulásra gondolt, amire most már csak tíz napot kell várnia. Amikor Sindzsi ennyi idő volt, túlságosan szegények voltak, ő nem vehetett részt az iskolakirándulásokon. Most viszont félretett annyit a keresetéből, hogy Hirosi útiköltségét fedezhesse.

Amikor a család leróta tiszteletét a sírnál, Sindzsi egyenesen a partra ment, hogy segítsen felkészíteni az indulásra a halászbárkát. Megbeszéltek, hogy édesanyja hazaszalad, és még a hajók indulása előtt hoz egy kis hideg élelmet.

Amint a *Taihei-maru* felé igyekezett, a reggeli szél a következő mondatot sodorta hozzá a tömegből:

– Állítólag Kavamoto Jaszuo feleségül fogja venni Hacuét.

E szavak hallatán Sindzsi szíve mintha feneketlen kútba zuhant volna. A *Taihei-maru* az egész napot poliphalászattal töltötte. Amíg a hajón dolgoztak, a kikötésig eltelt tizenegy óra alatt Sindzsi meg sem szólalt, minden figyelmét a halászat kötötte le. De mivel általában keveset beszélt, társainak nem tűnt fel különösebben a hallgatása.

A kikötőben a *Taihei-maru*, mint ahogy máskor is, lehorgonyzott a szövetkezet hajója mellé, és leadta a polipszákmányt. A többit, a halakat, egy közvetítő adta

el, így azokat a „felvevőhajóba” rakták át. A lenyugvó nap fényében csillogó aranydurbincsok fickándoztak a mérlegre kerülő fémrekeszekben.

Mivel ez a tíznaponkénti fizetés ideje volt, Sindzsi és Rjúdzszi elkísérték gazdájukat a szövetkezet irodájába. Az elmúlt tíz nap alatt több mint 150 kiló halat fogtak; ebből levonták a szövetkezet eladási jutalékát, a kötelező tíz százalék megtakarítást, a karbantartási költségeket, és így 27 997 jenjük maradt. Sindzsi 4000 jent kapott. Jó bevételnek számított, hiszen a halászatban a főszезon már véget ért.

Sindzsi hatalmas, durva ujjait megnyálazva számolta a bankjegyeket, aztán visszatette őket a nevével jelzett borítékba, és kabátzsebének mélyére süllyesztette. Elköszönt gazdájától, és kilépett az irodából. Gazdája a pulthoz ment, ahol a szövetkezet tulajdonosa ült, és büszkén mutatta neki a szipkát, amit ő maga faragott egy kis koralldarabkából.

Sindzsi egyenesen haza akart indulni, de lábai, szándéka ellenére, az alkonyatban egyre sötétülő partra vittek. Épp az utolsó hajót vonták ki a homokra. Csak néhány férfi forgatta a csörlőt, és két asszony – akiknek egyébként az lett volna a dolguk, hogy elhelyezzék a kötelet a hajótat alatt – tolták ki a bárkát. Alig haladt előre a hajó. A part már sötét volt. A tanoncok, akik

ilyenkor segíteni szoktak, most köddé váltak. Sindzsi úgy döntött, hogy segít nekik.

Ebben a pillanatban az egyik nő felemelte a fejét és Sindzsire nézett. Hacie volt az. A fiú most nem örült, hogy meglátta ezt az arcot, mely egész nap gyötörte a lelkét. De lábai a bárkához vitték. A fiatal lány arca fénylett az alkonyati félhomályban; a fiú nézte, hogy tolja kifelé a hajót a vízből, látta veritékes homlokát, kipirult arcát s csillogó, fekete szemét. Nem tudta levenni a szemét erről az arcról. Szó nélkül megragadta a kötelet. A férfiak tekerték a tárcsát, és „Hálás köszönet!”-et kiáltottak neki. Sindzsi karja erős volt. A hajó szinte abban a pillanatban a homokra csúszott. A szerkezetet tartó asszonyok hátratántorodtak. Amint a bárka a homokon feküdt, Sindzsi elindult hazafelé, hátra se nézett. Pedig szörnyen vágyott volna rá, de uralkodott magán.

Kinyitotta házuk eltolható ajtaját, és a lámpás gyér fényében meglátta az időtől megbarnult gyékényeket. Öccse hason feküdt, s a lámpás fényében egy iskolai könyvet olvasott. Sindzsi le se vette vastag gumicsizmáját, úgy heveredett le a fiú mellé, de csak a felsőtteste érte a gyékényt.

– Isten hozott – mondta édesanyja.

Sindzsi szó nélkül szerette átadni édesanyjának a keresztét rejtő borítékot. Anyja pontosan értette ezt, és igyekezett egy szóval sem emlékeztetni fiát, hogy fizetési nap van. Tudta, hogy azt szereti, ha az arca ilyenkor csodálkozó.

Sindzsi benyúlt a zsebébe. A pénz nem volt ott. A másik zsebében is kereste. A nadrágzsebében is. Még a nadrágja belsejét is átkutatta. Biztosan a parton esett ki valahol. Felugrott és egyetlen szó nélkül elszaladt.

Néhány pillanattal később kopogtak az ajtón. Az anya kiment megnézni, ki lehet az. Egy fiatal lány állt a sötétben.

– Sindzsi itthon van?

– Nincs. Egy percre hazaszaladt, de újra elment.

– Ezt találtam a tengerparton, és mivel Sindzsi *szan* neve áll rajta...

– Ó, hogy maga milyen kedves! Sindzsi biztosan ezt keresi!

– Szóljak neki?

– Ha megtenné... Nagyon köszönöm.

A parton most már teljes volt a sötétség. Csak Tósi és Szuga szigetének halvány fényei csillogtak a távolban a tenger felett. A parton csak a sorokba rendezett bárkák kuporogtak a csillagok alatt. Büszkén szembe néztek a tengerrel.

Hacue mintha látta volna Sindzsi alakját, de aztán eltűnt egy hajó mögött. A földre görnyedve keresgélt a homokban, és észre sem vette Hacuét. Aztán hirtelen szemtől szembe találták magukat egy hajó árnyékában. A fiatalember most felegyenesedve állt, tekintete távolinak tűnt.

Hacue elmesélte neki a történeteket, és hogy azért jött, hogy elmondja: a fiú pénze, amit megtalált, már az édesanyjánál van. Azt is elmesélte, hogy mivel nem tudta, merre találja Sindzsiék házát, útközben meg kellett kérdeznie néhány embert, akiknek mindjárt meg is mutatta a borítékot Sindzsi nevével, hogy kíváncsiságukat semmi esetre se ébressze fel.

Sindzsi megkönnyebbülten sóhajtott. Elmosolyodott, és szép fehér fogai megvillantak a sötétben. A fiatal lány melle megemelkedett, majd visszasüllyedt. Sindzsi a tenger mélykék hullámaira gondolt. A reggel óta tartó nyugtalan szorongás eltűnt. Bátorsága visszatért.

– Úgy hallottam, feleségül mész Kavamoto Jaszuóhoz. Ez igaz?

A kérdés önkéntelenül szaladt ki a száján.

A fiatal lány nevetni kezdett. Egyre jobban nevetett, majdnem megfulladt. Sindzsi szerette volna, ha abba hagyja, de nem tudta, mit csináljon. Kezét a lány vállá-

ra tette, nem súlyosan, de Hacue ettől is a homokba hemperedett, és még jobban nevetett.

– Mi az? Mi az már?

Sindzsi leguggolt mellé, és megrázta a vállát. A lány tovább nevetett. Egyenesen Sindzsi szemébe nézett. Aztán megint nevetésben tört ki. Sindzsi közelebb hajolt hozzá, és úgy kérdezte:

– Ez igaz?

– Hiszen ez nagy hazugság!

– Mégis ez a hír járja.

– Nagy hazugság!

Most mind a ketten a hajó árnyában ültek, s kezükkel átkulcsolták a térdüket.

– Jaj, fáj a nevetés. Jaj, itt úgy fáj... – mondta a lány, és a mellére szorította a kezét.

Kopott, fakó munkaruhájának csíkjai megmozdultak azon a helyen, ahol kezét a mellére szorította.

– Itt fáj!

– Komolyan fáj? – kérdezte Sindzsi, és gondolkodás nélkül ő is odanyúlt, ahol a lány mutatta.

– Ha nyomod, akkor egy kicsit jobb – mondta a fiatal lány.

Sindzsi szíve nagyon gyorsan kezdett dobogni. Az arcuk egészen közel volt egymáshoz. Érezték egymás tengerillatát. Érezték egymás melegét. Száraz, kicsere-

pesedett ajkuk egymáshoz ért. Sóízük volt. Sindzsi mint-ha algaízt is érzett volna.

A pillanat elmúlt. A fiú elhúzódott, és felállt. Elszé-gyellte magát élete első csókjától.

– Holnap, a halászat után halat viszek a világítóto-rony őrének – mondta Sindzsi. A tenger felé nézett. Visszanyerte férfias tartását.

– Én is felmegyek a világítótorony őréhez – felelte a lány a tengert nézve.

Elváltak. Mindketten más irányban indultak el a bár-kák mentén. Sindzsi az egyenesen hazavezető utat vá-lasztotta, de észrevette, hogy Hacue nem bukkant még elő a hajók mögül. Aztán mégis meglátta a lányt az utol-só bárkánál; tudta, hogy rejtőzködik.

– Jól látom az árnyékkodat – kiáltott neki, hogy figyel-meztesse.

Hirtelen egy csíkos munkaruhába öltözött fiatal lány alakját látta előbukkanni, aki űzött özként, hátra sem nézve futott a parton át.

*M*ásnap, amikor hazatért a halászatból, Sindzsi elindult a világítótorony őrének házához, kezében két jókora, kopoltyújuknál összekötözött hallal. Már Jasiro temploma mögött járt, amikor eszébe jutott, hogy még nem adott hálát istennek imája meghallgatásáért. Megkerülte az épületet, és a templom előtt áhítatos hálaimát mondott.

Ezután megcsodálta a holdfényben csillogó Isze-öb-
löt, s mélyet szippantott a levegőből. Felhők úsztak
a láthatáron, s a régmúlt idők isteneit juttatták eszébe.

A fiatalember tökéletes összhangban érezte magát a
környező dús természettel. Mélyet sóhajtott, mert úgy
érezte, hogy a természet láthatatlan ereje egészen lénye
mélyéig hatol. Arra gondolt, hogy a hullámok sűrűjé-
nek morajlása egybecseng fiatal vére lüktetésével. Biz-
tosan azért nem volt szüksége zenére, mert a természet
kielégítette ezt az igényét.

Sindzsi a halakat fejmagasságba emelte, és nyelvet öltött csúf, tüskés fejükre. A halak még éltek, de már nem mozdultak. Sindzsi az egyiket megragadta, kopolyúját átlukasztotta, és a levegőbe dobta. Így szórakoztatta magát az úton, mert attól félt, túl korán érkezik majd a boldog találkozóra.

A világítótorony őre és felesége barátságosan fogadták Hacuét, aki nemrég érkezett a szigetre. A lány hallgatagsága néha már-már barátságtalanságra engedett volna következtetni, de aztán hirtelen nevetni kezdett, mint egy gyerek. Néha úgy tűnt, mintha fellegekben járna, mégis figyelmes volt. Amikor közeledett az illetanóra vége, és a lányoknak indulniuk kellett, egyedül Hacue gondolt rá, hogy leszedje a teáscsészéket az asztalról, és segítsen az őr feleségének a mosogatásban; a többiek ezzel egy cseppet sem törődtek.

Az őr családjában csak egyetlen gyermek volt, egy leány, aki a tokiói egyetemen tanult. Csak szünidőre járt haza, ezért is tekintett a házaspár a hozzájuk feljáró fiatal lánykákra úgy, mintha saját gyerekeik lettek volna. Őszintén érdekelte őket a lányok élete, sorsa, és ha egyiküknek kedvezett a szerencse, hát úgy örültek neki, mintha őket is érintené.

A világítótorony őre harminc esztendeje űzte a mesterségét. A falubeli gyerekek tartottak tőle, mert a te-

kintete szigorú volt, a hangja pedig dörgedelmes, így akarta elijeszteni a világítótoronyba merészkedő, kutakodásra és kalandra éhes gyerekeket. De mélyen érző, jó ember volt. A magány elfeledtette vele, hogy az emberek olykor lehetnek rossz szándékúak is. A világítótoronyban minden vendéget szívesen fogadtak. Bizonyos, hogy ha valaki valami távoli faluból gonosz szándékkal jött volna a hegytetőig, menten elpárolgott volna rossz szándéka a barátságos fogadtatástól. Ahogy a világítótorony őre mondogatta mindig: „A rossz szándék nem képes olyan hosszú útra, mint a jó.”

Felesége is jó asszony volt, valaha tanítónő egy vidéki lányiskolában. A világítótoronyban eltöltött hosszú évek rászoktatták az olvasásra. Enciklopédikus tudása volt – szinte mindenben. Tudta például, hogy a Scala Milánóban van, s tudta, hogy ez és ez a filmszilag kifecamította a jobb bokáját. A férjével folytatott vitákból mindig győztesen került ki, ami persze nem gátoolta abban, hogy megstoppolja ura zokniját, vagy vacsorát főzzön neki. Ha látogatók jöttek, ő beszélgetett velük. A falubeli férfiak elbűvölve hallgatták, de ha összehasonlították szótlan feleségükkel, szinte részvétellel tekintettek a világítótorony őrére.

Otthonuk egyszintes volt, és három helyiségből állt. Mindent rendesen ápoltak és gondoztak, s a világítótor-

nyot is karbantartották. A falon az egyik hajótársaság naptára lógott. A nappaliban, a kis parázstartóban gondosan elrendezték a hamut. Lányuk asztalát, távollétében, a vendégek fogadására szolgáló helyiség egyik sarkába állították, s – díszítésképpen – francia babát ültettek rá; az asztal fényesre törölgetett lapja egy kék tolltartót tükrözött vissza. A ház mögé fürdőt építettek, amelyet a világítótorony olajozásából fennmaradó seprővel fűtöttek. A halászok piszkos otthonaival szemben itt még az égszínkék, mindig frissen mosott konyharuha is kellemes benyomást keltett.

A világítótorony őre napjai jó részét a tüzelőtérben töltötte, s közben egy hosszú fémszipkából szívta az „Új élet” nevű cigarettát. A torony nappal nem világított, egy fiatal segéd jelezte a megfigyelőszobából a hajómozgásokat.

Estefelé járt, amikor Hacue meglátogatta őket, pedig nem volt lecke aznap, s két, újságpapírba csomagolt halat hozott ajándékba. Kék szoknyát, világos harisnyát és piros szandált viselt. A szokásos cinóberszín kardigánja volt rajta.

Amint belépett a házba, a világítótorony őrének felesége őszinte hangon így szólott hozzá:

– Ha kék szoknyát veszel fel, Hacue, fekete harisnyát kellene húznod hozzá. Van ilyen harisnyád, hisz a mi nap is az volt rajtad.

– Igen – válaszolt Hacue, és egy kicsit elpirult. Leült a parázstartó mellé.

Az illemtan- és háztartásórákon, amikor minden lány figyelmesen hallgatta, az asszony úgy beszélt hozzájuk, ahogy a tanítónők szoktak, amikor előadják a tananyagot. De most, hogy Hacue odaült mellé a tűz közelébe, kedvesen, nyájas hangon beszélgetett vele.

Így, hogy csupán egyetlen lány volt mellette, egyszerű szavakkal a szerelemről kezdett beszélni: „Van-e valaki, akit szeretsz, Hacue?” A világítótorony őre észrevette, hogy a lány zavarba jött a kérdés hallatán, és amikor összevissza dadogni kezdett, ő tette fel saját, kisé túl közvetlenre sikeredett kérdéseit.

Amikor már alkonyodott, az idős házigazda többször is vacsorázni invitálta a lányt, de Hacue azt válaszolta, hogy nem akarja édesapját megváratni, hisz egyedül van otthon, de felajánlotta, hogy segít elkészíteni a vacsorájukat.

Ez idáig szótlánul, pironkodva ült, és hozzá se nyúlt a tiszteletére asztalra került süteményhez, s makacsul a földre szegezte tekintetét. Most hirtelen megvidámodott. Míg a halakat szeletelte, elkezdte énekelni Isze

dalát, amellyel a szigeten a halottak napjának táncait kísérték; előző nap tanulta a nagynénjétől.

A szekrényt, a láda rubát, az ollós ládikót,

Ha elviszed, édes lányom,

Haza sose térj.

Édesanyám, túl sokat kérsz.

Ha beborul az ég keleten,

Szél lesz,

Ha beborul az ég nyugaton,

Vihar támad,

De ha a hajó ezer kővel megrakva is indul el, Jói Szora!

Akkor is visszatér.

– Ó, hát már meg is tanultad ezt a dalt, Hacue! – mondta az asszony. – Én már három éve élek a szigeten, de mégsem tudom egész végig.

– Hasonlít arra, amit Oidzakiban énekeltünk – válaszolta Hacue.

Ebben a pillanatban léptek koppantak kint a sötétben, és egy hang bekiáltott:

– Jó napot!

– Biztosan Sindzsi *szan* lesz – mondta az asszony, és fejét kidugta a konyhaajtón. – Már megint halat hoztál! Köszönjük! Apa, Kubo *szan* van odakinn, megint halat hozott.

– Már megint... köszönjük – szólt a világítótorony őrre a tűz mellől.

– Gyere be, Sindzsi.

A pillanatnyi kis összevisszaságban Sindzsi és Hacue egymásra néztek. Sindzsi elmosolyodott. Hacue is elmosolyodott. Az asszony hirtelen megfordult, és észrevette a fiatalok mosolyát.

– Á, ismeritek egymást? Hm... kicsi ez a falu. Annál jobb.

Gyere be, Sindzsi *szan*. Jut eszembe: levelet kaptunk Csijokótól Tokióból. Rólad külön érdeklődött a lányunk, Sindzsi *szan*... Nem kétséges, hogy Csijoko szereti Sindzsit. Amikor hazajön a tavaszi szünidőre, mindenképpen feljössz majd meglátogatni.

Sindzsi épp azon volt, hogy néhány percre bejön, de ezeknél a szavaknál megtorpant. Hacue visszafordult a mosogatóhoz, és többet nem nézett rá. A fiatalember néhány lépést hátrált a sötétben. Hiába szólongatták, nem jött vissza. Meghajolt, és sarkon fordult.

– Hogy ez a Sindzsi *szan* milyen félénk, ugye, Apa?

– szólt nevetve az asszony.

Nevetése nem talált visszhangra a házban. Sem a világítótorony őrre, sem Hacue nem nevetett vele.

Sindzsi ott várta Hacuét, ahol az ösvény az „Asszonydombhoz” ér. Ezen a helyen a világítótornyot övező

sötétség még nem uralkodott el a lenyugvó nap gyenge fényén. Bár a fenyők árnya homályba borította a környéket, lent a tenger még az alkonyat utolsó fényében fürdött. Egész álló nap fújt a szél a tenger felől, az évszak első keleti szele, de nem csípte Sindzsi arcát még most sem, hogy leszállt az éjszaka.

Miután megkerülte az „Asszony-dombot”, a szél teljesen elállt, és már csak a felhők foszlányain átszűrődő fény látszott a csendes alkonyatban.

Innen fentről nézve felfedezte azt az óceánba nyúló földnyelvet, amely Utadzsima kikötőjének túlsó felét védte. A földnyelv végénél sziklák meredeztek ki a vízből; a hullámok hozzájuk csapódtak és szétporladtak. A földnyelv környéke még világos volt. Egy vörösfenyő törzse nyúlt az ég felé, szinte világított a ritkás fényben. Hirtelen az utolsó sugarak is elhagyták a fenyőt, elfekettek a felhők, és felragyogtak a csillagok Higasi hegye fölött.

Sindzsi a sziklára tapasztotta a fülét, s hallotta, hogy a kavicsos úton, mely a világítótorony őrének házából lefelé vezetett, rövid, szapora léptek közelednek. Szeretett volna tréfából elbújni és ráijeszteni Hacuéra, de amint a kedves léptek közeledtek, már szégyellte volna megijeszteni a lányt. Így hát elfütyült néhány sort Isze

dalából, amelyet korábban a lány is énekelt, hadd vegye észre, hogy itt várja.

*Ha beborul az ég keleten,
Szél lesz,
Ha beborul az ég nyugaton,
Vihar támad,
De ha a hajó ezer kővel megrakva is indul el...*

Hacue megkerülte az „Asszony-dombot”, és nem vette észre Sindzsit, folytatta útját. A fiú utánaszaladt.

– Hé! Hé!

De a lány nem fordult meg. Sindzsi nem tehetett mást, utánaszaladt megint.

Amikor az ösvény az erdőbe ért, sötét lett és meredek. A lány zseblámpával világított maga elé az útra. Lassította lépteit, de mielőtt észrevette volna, Sindzsi már megelőzte.

Hacue halkán felkiáltott. Lámpájának fénycsóvája, akár egy megriasztott madár, a fák tövéreől hirtelen a koronájukhoz rebbent; a fiú gyorsan megfordult, és felemelte a földre huppant lányt.

Hiába ismételtette magában, hogy a körülmények készítették, szégyellte, hogy leelkedett, hogy jelenlétét füttyszóval próbálta a lányt tudtára hozni, szégyellte azt is, hogy követte, és amikor felemelte a földről, tiszteletlenül közel került hozzá. Nem akarta, hogy úgy

tűnjék, mintha előző napi cirógatását ismételné, így csak annyi kedvességgel porolta le a lány kabátjáról a földet, mintha a testvére lenne. Homokos föld volt, így szinte azonnal megszáradt, és le is pergett. Szerencsére a lány nem ütötte meg magát. Hacué mozdulatlanul állt, mint egy gyerek, kezével Sindzsi erős vállára támaszkodott. Aztán keresgélni kezdte maga körül az elvesztett zseblámpát. A lámpa mögöttük hevert a földön, gyenge fénye legyező alakban világította meg a tülevelekkel borított talajt. A halvány fénypontot szinte felfalta a szígeten győzedelmeskedő alkonyat.

– Itt volt! Biztosan mögém esett, amikor elcsúsztam!

– mondta a lány, és jókedvűen nevetett.

– Miért haragudtál meg az előbb? – kérdezte Sindzsi, és a szemébe nézett.

– Csijoko *szan* miatt.

– Ó!

– Hát nem igaz?

– Egy szó sem igaz belőle!

Elindultak egymás mellett. Sindzsi tartotta a zseblámpát, és úgy vezette Hacuét a nehezen járható ösvényen, mintha egy hajót irányítana. Nem volt miről beszélgetniük, de Sindzsi, aki általában csendes volt, végül dadogva megtörte a csendet:

– Egyszer szeretnék majd szállítóhajót venni a spórolt pénzből, és akkor a testvéremmel hordjuk majd a fát Kisúból, a szenet pedig Kjúsuból. Így kényelmes életet biztosíthatok az édesanyámnak, és ha majd öreg leszek, visszajövök a szigetre, és én is nyugodtan élhetek. De akárhova visznek is útjaim, a szigetet sosem fogom elfelejteni. Egész Japánban ez a legszebb vidék. (Utadzsimában mindenki ugyanígy gondolta.) Minden erőmmel azon leszek, hogy a szigetünk a lehető legbékebébb és legboldogabb hely legyen az egész világon... Mert ha nem ezt tesszük, hozzon bármilyen változások is az idő, akkor senki sem gondol majd a szigetre. A rossz szokások elporladnak, mielőtt elérnék a szigetet. Csak a tenger ad jót a szigetnek, a tenger adja mindazt, amire igazán szükség van; és megvédi az általunk őrzött nemes értékeket is... Ezért nincs például tolvaj a szigeten... csak tisztességes, őszinte, figyelmes emberek, akik mindig készek becsülettel dolgozni, történjék bármi. Olyan emberek, akik számára a szeretet nem kétarcú, akikben nincsen alantasság.

Mindez persze összevíssza, rendezetlen gondolatfoszlányokban tört ki Sindzsiből, de nagyjából ezeket mondta a lánynak. Hacue nem válaszolt, csak minden mondatnál bólintott. Nem unta, amit a fiú mondott, arcán őszinte bizalom és rokonszenv tükröződött, és

ez Sindzsit boldogsággal töltötte el. A fiú nem szeretne volna, ha Hacue léhának találja. Kissé komolyra sikeredett beszéde után arról az imáról mesélt, mellyel néhány nappal ezelőtt a tenger istenéhez fohászzkodott. Nem állt közöttük most már semmi: az ösvény egyenesen szaladt lefelé a hegyoldalban, a fák sűrű árnya beburkolta őket, de Sindzsi most nem fogta meg Hacue kezét. Eszébe sem jutott, hogy akár meg is csókolhatná. Ami előző este történt a parti sötétben, nem az ő akaratukból történt. Valami váratlan és felfoghatatlan dolog volt az, amit felettük álló erők tettek velük. Hogyan történt? Titok maradt. Ők maguk csak annyit tettek, hogy megbeszéltek másnap délutánra a találkozót.

Jasiro templomához érve Hacue felsóhajtott és megállt. Megállt Sindzsi is.

A faluban hirtelen mindenfelé fények gyulladtak. Olyan volt, mint egy pompás ünnepség hangtalan nyitánya. Minden ablakban ragyogó fényesség gyúlt, és ez a ragyogás cseppet sem hasonlított az olajlámpások táncoló, ingatag fényére. Mintha megdicsőült volna a falu, úgy emelkedett ki az éjszaka sötétjéből. Megjavították a régóta rossz áramfejlesztőt.

A falu előtt elváltak útjaik. Hacue egyedül szaladt le az immár lámpákkal megvilágított kőlépcsőn.

Hetedik fejezet

Elérkezett a nap, amikor Hiroshi, Sindzsi öccse iskolai kirándulásra indult. Hatnapos túrára mentek Kiotó-Oszaka környékére, s így öt éjszakát töltöttek távol az otthonuktól. Utadzsima fiataljai, akik ezt megelőzően még sosem hagyták el a szigetet, most egy csapásra felfedezték a nagyvilágot. Valaha, a régi iskolások azért szelték át a tengert, hogy megismerjék az országot, és amikor meglátták az első omnibuszt, elkerekedett a szemük a csodálkozástól, és így kiáltottak: „Nézzétek azt a hatalmas kutyát, ami tartályt húz maga után!”

A szigeten élő gyerekek nem a valóságos világból, hanem iskolai könyvek rajzaiból és magyarázataiból szereztek első benyomásaikat a külvilágról. Nehéz is lett volna elképzelni különben, hogy milyenek a villamosok, a hatalmas épületek, a gyárak s a föld alatti vasutak!

Miután megtapasztalták a valós dolgokat, miután első csodálkozásukból feleszméltek, ráébredtek hajdani elképzeléseik és gondolataik haszontalanságára. An-

nál is inkább, mivel a szigeten leélt későbbi életük folyamán – ha ugyan eszükbe jutott az a másik világ – többé sosem volt alkalmuk a városokban hangosan vágózó villamost vagy akármi mást viszontlátni.

Az iskolai kirándulás Jasiro templomának nagyszerű lehetőséget kínált: ilyenkor sok talizmánt adtak el. Az asszonyok azt nagyon természetesnek tartották, hogy napról napra kitegyék magukat a tenger mélyén rejlő veszélyeknek vagy akár a halálnak, de amikor arról volt szó, hogy gyerekeiket az ismeretlen, távoli és hatalmas városokba engedik egy iskolai kirándulásra, úgy érezték, mintha kalandokkal teli végvidékekre küldenék őket, ahol fenyegetően leselkedik rájuk a halál.

Hirosi édesanyja két tojásból készített rántottát fiának uzsonnára. Iskolatáskája legmélyére karamellás cukorkát és gyümölcsöket is rejtett.

Ezen az egy napon a szigetet a szárazfölddel összekötő hajó, a *Kamikadze-maru*, déli egy órakor indult Utadzsimából, ami teljességgel szokatlan volt. A pöfögő, még húsz tonnát sem nyomó hajó idős kapitánya hajthatatlan, mindig szigorúan betartotta a menetrendet, de ebben az évben az ő fia is az iskolai kirándulók között volt. A kapitány ráébredt, hogy ha a hajó jóval a vonat indulása előtt érkezik Tobába, a gyerekek elpa-

zarolhatnák pénzüket, és ezért – önmaga szigorának el-
lentmondva – az iskolára bízta az indulás idejét.

Iskolások lepték el a hajóhidat, táskájuk és nyakba
akasztható kulacsuk szíja egymást keresztezték mellka-
sukon. A kirándulást vezető tanárokat egészen megré-
mítette a mólón búcsúzkodó anyák sokasága. Utadzsi-
mában a tanárok tekintélye attól függött, hogy a szülők
hogyan viszonyultak hozzájuk. Az egyik tanítót példá-
ul kommunistának bélyegezték, és elüldözték a sziget-
ről. Egy másikat, akit kedveltek az asszonyok, igazga-
tóhelyettesnek választatták meg, pedig teherbe ejtett
egy fiatal tanítónőt.

Délután felé járt, majdnem tavasziasan meleg nap
volt. Ahogy a hajó megmozdult, mindegyik anya szó-
longatni kezdte a gyermekét. A fiúk türelmetlenül vá-
rakoztak, és amikor úgy ítélték, hogy arcuk már kive-
hetetlen a távolság miatt, a kikötő felé fordultak, s min-
denféle tréfát és komizságot kiáltoztak a messzeségbe:
„Hahó! Hülye banda!”, „Majd elvisz titeket az ördög!”
A fekete egyenruhásokkal teli hajón tovább csillogtak
a sisakok emblémái és az aranyozott gombok, míg csak
el nem tűntek a láthatáron.

Hirosi édesanyja hazament a még nappal is félho-
mályban szunnyadó házba, leült a gyékényre és sírt.

Arra a napra gondolt, amikor fiai valóban elhagyják majd, és tengerre szállnak.

Miután a *Kamikadze-maru* partot ért a Gyöngyök szigetével⁸ szemben, Toba kikötőjében, s kitette az iskolásokat, megint egyszerű átkelőhajóvá változott, és felkészült a hazatérésre Utadzsimába.

A vénséges gőzkazán tetején vödör billegett. A hajó orrán s a dokkokról lógó nagy halasketreceken megcsillantak az apró, táncoló hullámok, a víz felszínén pedig fel-felbukkant egy tartály, melyre szürke alapon fehér betűkkel ez volt írva: „Jég”.

Csijoko, a világítótorony őrének lánya a móló végében állt, karján könnyű táská himbálózott. Ez a nem túlságosan barátkozó természetű lány hosszú távollét után érkezett vissza a szigetre. Nem szívesen állt szóba a szigeten lakó fiúkkal. Arcát nem festette sosem, és szinte soha nem keltett feltűnést, amihez persze egyszerű, sötétkék kosztümje is hozzájárult. Komoly arcában, szépen megrajzolt szemében és orrában volt valami, ami vonzott egyes férfiakat. Ennek ellenére Csijoko örök-ké mélabúsnak tűnt. Szinte megszállottan hitte, hogy nem szép. Azt gondolta, azért nem vonzó, mert vonásai túlságosan szokványosak, pedig ez legalább annyira

⁸ Nevét azért kapta, mivel gyöngybagyolókat termelnek ezen a helyen.

túlzás volt, mintha azt képzelte volna, hogy valóságos szépség.

Apja örökítette a lányára ezt az állandó szomorúságot – persze akaratlanul, mert derék ember volt. Csijoko mindig hangosan és teljes kitárulkozással panaszkodott arról, hogy az apjától örökölte csúnyaságát, ugyanis egy nap a szomszéd szobából hallotta, amikor a világítótorony őre a következő esztelen szavakat dörmögte a vendégeinek:

– Ó, úgy bánt, hogy a lányom, aki most már lassan felnőtt, nem szép. Persze én magam is olyan ronda vagyok, hogy talán az én felelősségem az egész. De hát mit tegyek? Ez a sorsunk.

Valaki Csijoko vállára tette a kezét. Megfordult. Kavamoto Jaszuo volt, a Fiatalkok Szövetségének elnöke. Nevetve állt előtte, bőrkabátján ragyogott a napfény.

– Nahát! Isten hozott! Tavaszi szünetre jössz, igaz?

– Igen. Tegnap volt az utolsó vizsgám.

– És most hazajössz egy kis anyatejet szívni, mi?

Jaszuót előző nap küldte el az apja Cúba, hogy a szervezet dolgairól tárgyaljon a hatóságokkal. A fiú Tobában töltötte az éjszakát a rokonok szállodájában, és most indult vissza Utadzsimába. A tokiói egyetemista lánynak azonnal feltűnt, hogy milyen magabiztosan és

büszkén beszéli a hivatalos, igazi japán nyelvet. Nem a sziget lakóinak dialektusában beszélt. Csijoko a fiú határozott és választékos modorából arra is következtetett, mintha közben azt mondaná magában: „Semmi kétség, tetszem ennek a lánynak.” És ezért Csijoko még zárkózottabb lett.

Már megint, mindig ugyanaz – gondolta a lány. Talán a Tokióban látott filmek és az ott olvasott regények hatása lehetett, de Csijoko arra vágyott, hogy legalább egyetlenegyszer azt lássa egy férfi tekintetében, hogy „Szeretlek”. De már eldöntötte, hogy ez számára sosem adatik meg az életben.

A *Kamikadze-marun* ekkor valaki durva hangon elkiáltotta magát: „Hé! Hozzátok fel azt a halom pokrócot, siessetek!” Hamarosan egy férfi jelent meg a mólón, vállán a kupac összekötözött, színes pokróc, amelyeket a rakodóépület árnyékában felejtettek.

– Mindjárt indul – szólta Jaszuo.

Amikor a hajóra vezető pallóra léptek, Jaszuo megfogta a lány kezét, hogy segítsen neki. Csijoko megérezte a különbséget e vasszorítású kéz és a tokiói férfiak keze között. De arra gondolt, azt képzelte, hogy Sindzsi kezét érzi, pedig ő még soha életében nem fogta meg a kezét.

Lenéztek a hajókabin tetejére vágott kis ablakon át az utastérbe, és amennyire a kinti fényhez szokott szemük engedte, néhány, gyékényen elnyúló férfit láttak, fejükön körbecsavart törülköző vagy napszemüveg vírtott.

– Maradjunk inkább a hídon. Lehet, hogy egy kicsivel hidegebb van, de azért jobb itt.

Jaszuo és Csijoko szélvédett helyre húzódtak, a palló mögé.

Leültek egy nagy csomó feltekert kötél mellé.

A meglehetősen nyers modorú másodkapitány rögtön rájuk is szólt:

– Hé, maguk! Nem bírják arrébb vinni a feneküket?

És máris húzni kezdte alóluk a deszkát, ugyanis az utasok kabinját jelölő táblára ültek, amit most akartak a helyére illeszteni.

A magasban, a hajófalhoz simuló, halpikkelyekkel teleszórt, kopott parancsnoki hídon, amelyen a csupasz fa itt-ott kivillant a festék alól, a kapitány meghúzta a harangot. A *Kamikadze-maru* elindult.

Rázta a hajót a vénséges motor, s ők ketten Toba távolodó kikötőjét nézték. Jaszuo szívesen mesélt volna előző napi kalandjáról, hogy nőt vásárolt magának, de inkább hallgatott. Ha egy közönséges földműves- vagy halászfaluban élt volna, tapasztaltsága a nőket il-

letően dicsekvésnek számítana, de Utadzsim a tiszta volt – így inkább tartotta a száját. Már fiatalon megtanulta a képmutatást.

Csijoko ebben a pillanatban azon tanakodott, hogy a tobai part közelében repülő sirály magasabbra repül-e, mint a troli megállójában a villanyvezeték tartóoszlopa. A lány tudatosan nem bocsátkozott semmiféle kalandba Tokióban, és mindannyiszor, amikor a szigetre visszatért, abban reménykedett, hogy valami csodálatos, rendkívüli történik majd, ami megváltoztatja a körülötte lévő világot.

Amikor a hajó már jócskán eltávolodott a kikötőtől, úgy tűnt, hogy még egy alacsonyan repülő sirálynak is könnyű lenne a távoli villanyvezeték tartóoszlopa fölé repülni. De a tartóoszlop még mindig magasabban volt. Csijoko piros bőrszíjas karórájára nézett, a másodpercmutatót figyelte.

„Ha egy sirály fél percen belül magasabbra repül, mint a tartóoszlop, akkor az azt jelenti, hogy valami különleges dolog vár rám.” Öt másodperc telt el. Hirtelen egy sirály emelkedett a magasba, szárnyaival lassan evezett a levegőben, és elrepült az oszlop felett. A lány, ajkán alig észrevehető mosollyal, váratlanul megtörte a csendet:

– Történt valami a szigeten?

A hajó bal oldalán elmaradt mögöttük Szakate szigete. Jaszuo olyan rövidre szívta a cigarettáját, hogy égette a száját. Elnyomta a hajóhídon, és csak ezután válaszolt:

– Semmi különös... Ja, de igen. Az áramfejlesztő elromlott, tíz napja csinálták meg. Mindenki olajlámpásokat használt, az egész faluban. De most már működik.

– Igen, erről írt édesanyám.

– Tényleg? Hát, más újság...

Jaszuo hunyorgott a tavaszi napfényben, melyet a tenger a valóságosnál is vakítóbban vert vissza. A partőrző *Hijodori-maru* alig tíz méterre haladt el mellettük Toba kikötője felé.

– Ó, majd elfelejtettem! Mijata Teru apó hazahozatta a lányát. Hacuénak hívják. Gyönyörű lány.

– Igazán?

A „gyönyörű” szót hallva, Csijoko arca elborult. Mint-ha ezzel a szóval őt érte volna kritika.

– Tudod, én tetszem Teru apónak. S mivel nálunk a bátyám lesz majd a család feje, mindenki azt beszél a faluban, hogy engem választ, én leszek Hacue férje és egyben az ő fogadott fia.

A *Kamikadze-maru* jobb felől elhagyta Szuga szigetet, bal felől pedig Tósit. Amikor ezt a két szigetet ma-

guk mögött tudták, bármilyen nyugodt volt is az idő, mindig dühös hullámok csapkodták a hajók testét. Innentől rengeteg kormorán lebegett a hullámokon. Távolban, az óceán felé, Oki szikláit is látni lehetett.

Jaszuo összevonta szemöldökét, és elfordította tekintetét e távoli sziklákról, melyek Utadzsima egyetlen tragikus szégyenére emlékeztették. Azon a helyen valaha egy utadzsimai fiatalember vére folyt az akkori, halálszatért kirobbant csatározásban, s végül a sziklás területet Tósi szigetéhez csatolták.

Csijoko és Jaszuo felálltak, és a messzeségbe meredve várták, hogy kirajzolódjanak a sziget körvonalai.

Utadzsima, most is, mint mindig, egy titokzatos süveghez hasonlított, mikor feltűnt a láthatáron. A hajó kissé megdőlt a hullámok hátán, és mintha vele együtt a süveg is megdőlt volna.

Nem volt olyan nap, hogy ne indultak volna halászni a férfiak. Pedig Hirosi elutazásának harmadnapján olyan vihar zúdult a szigetre, melyben lehetetlen volt kihajózni. Már azt hitték, hogy a sziget csenevész cseresznyefáin virágzáshoz készülő bimbók közül egy se marad épen. Előző nap az évszakhoz képest szokatlanul nyirkos szél dagasztotta a vitorlákat, és naplementekor az ég alja vörösen parázslott. A tenger hánykolódott, zúgtak a partot korbácsoló hullámok, s a tengeri *dangógiliszták* a magasabban fekvő helyek felé igyekeztek. Éjszaka esővel keveredő jeges szél fújt. Az egek s a tenger panaszos hangjai visszhangoztak mindenfelől.

Sindzsi a takarója alatt figyelte a vihar hangjait. Tudta, másnap nem halászhatnak. Az idő még ahhoz is rossz, hogy a halászfelszereléseket javítgassák, vagy új köteleket szereljenek a dobokra. Valószínű, hogy a Fialalok Szövetsége sem tudja elkezdni a patkányirtást.

Nem akarta felébreszteni édesanyját. Egyenletes szuszogás jelezte a szomszédos ágy felől, hogy még alszik, és ő, mivel figyelmes gyermek volt, inkább ágyban maradt, álmodozott, és hiába leste az első szürkés fényt az ablakban. A szél kegyetlenül rázta a házat, az ablakok csörömpöltek, a szél valahonnan letépett egy fémlemezt, és nagy robajjal vágta földhöz. Utadzsimában minden házat, akár nagy volt, akár egyszintes, kicsi ház, mint Sindzsiéké is, egyforma beosztással építettek: a bejárat-tól balra volt a döngölt padlójú vécé, jobbra pedig a konyha. Az őrült szél miatt a hajnali félhomályban szendergő házban vécészag terjengett, s mindent elárasztott, fojtogatón, hidegen.

A szomszéd ház falára néző ablak lassan szürkére színeződött. Sindzsi a zuhogó esőt figyelte, amint az ereszt veri és csillogva folyik végig az ablakon.

Régebben gyűlölte a halászat nélküli napokat, mert megfosztották őt a munka örömétől és a két keze munkájával megérdemelt keresetétől. Ma mégis olyan érzése volt, mintha ünnepnap lenne. Pedig nem olyan ünnepnap volt ez, hogy fényes, kék ég alatt ünnepelhetek volna, zászlókkal és színes léggömbökkel; ez a nap a dühöngő tenger és a fák koronái között süvítő jeges szél ünnepe volt.

A fiú egy idő után képtelen volt nyugton maradni. Kiugrott az ágyból, nadrágba bújt, s magára kapta magas nyakú, „csupa lyuk” pulóverét.

Hamarosan édesanyja is felébredt, s észrevette, hogy az ablak előtt, a hajnali fényben egy férfi árnya mozog. Ijedten felsikoltott.

– Hé! Ki az?!

– Én vagyok.

– Jaj, ne ijessz így rám. Kimégy halászni ebben az időben?

Ha mégse mennétek, jobban tennéd, ha aludnál még egy keveset. Na, én tényleg azt hittem, hogy idegen van a házban!

Nem volt tévedés az anya első gondolata, az ébredés pillanatában: a fia valóban olyan volt, mint egy idegen. Az általában szűkszavú és csendes Sindzsi most énekelt. Felkapaszkodott az ajtó peremére, és tornázni kezdett.

Anyja nem tudta, miért viselkedik így, és attól félt, hogy valami kárt tesz a házban, hát morgolódni kezdett:

– Azért, mert kint vihar van, idebent még nem kell felforgatnod neked is a házat!

Sindzsi folyton a megfüstösödött faliórára pislogott. Szíve nem ismerte a bizonytalanságot, ezért egy pillanatig sem merült fel benne a kérdés, vajon a lány szembeáll-e a szélviharral, hogy eljöjjön a megbeszélte ta-

lálkozóra. Mivel nem volt képzelőereje, nem tudta, hogy lehet agyoncsapni az időt képzelgésekkel, melyek csak fokozzák és bonyolultabbá teszik az aggodalom és az öröm érzéseit.

Amikor már képtelen volt tovább várni, esőkabátot vett magára, és lesietett a tengerhez. Úgy gondolta, csak a tenger adhat választ néma kérdéseire.

A hullámtörők felett magasan csaptak át a dühödt hullámok, és rettenetes csattanással vágódtak vissza a tengerbe. A vihar már az előző este fenyegetett, ezért a halászok a szokásosnál távolabbra vonták ki a parti homokba a hajókat. A tenger hihetetlenül magasra duzzadt. De amikor az óriás hullámok visszahúzódtak, a víz olyan messzire eltávolodott a parttól, hogy már-már úgy tűnt, láthatóvá válik a kikötő tenger alatti beton-szerkezete.

A hullámok fröccsenésével keveredő eső hevesen vágott Sindzsi arcába. A sós víz csillogva folyt végig rajta. Hacue szájának ízére emlékeztette.

A komor égbolton felhők vágattak, hol fényesség támadt, hol minden sötétségbe borult. Sindzsi olykor-olykor észrevett néhány világító felhőt a magasban: szép időt jövendöltek. Azután rögtön el is tűntek.

Úgy elmerült az égbolt szemlélésében, hogy észre sem vette a hatalmas hullámot, mely egészen a közelé-

ben csapott ki a partra: a facipője fűzője is nedves lett tőle. A lába előtt gyönyörű kis rózsaszín kagyló hevert: a hullám sodorhatta oda.

Felvette és megnézte. Tökéletes forma, egyetlen karcolás nélkül, és milyen kecses, karcsú! Arra gondolt, szép ajándék lesz. Zsebébe csúsztotta.

Ebéd után megint készülődni kezdett. Édesanyja mosogatott, és amikor észrevette, hogy fia a viharban másodszor is útra készül, aggódva figyelte, de nem merte megkérdezni, hová megy. Látott valamit a fián, ami némaságot parancsolt. Hogy sajnálta most, hogy nem lánya született, aki segítene a házimunkában!

A férfiak halászni járnak. Felszállnak motoros vagy vitorlás hajóikra, és kikötőről kikötőre járnak mindenféle árukkal. Az asszonyoknak semmilyen kapcsolatuk sincs a széles nagyvilággal, rizst főznek, vizet húznak a kútról, algát szednek, és amikor elérkezik a nyár, lemerülnek a tenger fenekére, eltűnnek a mélységben. Neki, aki szintén gyöngyhalász volt, a tengerfenék állandó sötétsége jelentette az asszonyok világát. A még fényes nappal is félhomályban alvó háza, a gyermekszülés fájdalmai, a tengerfenék sötétsége alkották az ő világát.

Eszébe jutott egy asszony. Tavalyelőtt történt, nyáron. Ő is gyöngyhalászból élt, még szoptatta legkisebb gyermekét. Törékeny termetű nő volt, s egy alkalom-

mal, amikor kagylóival felért a felszínre, és beállt a tűz mellé, a víztől didergő asszonyok közé, hirtelen eszméletét veszítette. A szeme kifordult, csak a fehérje látszott, aztán kékesre színeződött ajkába harapott és összeesett... Amikor aztán a fenyőerdőben eltemették, a gyöngyhálás asszonyok nem bírtak állva maradni: a földre kuporodtak, úgy sírtak.

Különös rémhírek kaptak szárnyra akkor, és több olyan asszony is akadt, aki félt alámerülni. Azt beszéltek, hogy ez az asszony büntetésből halt meg, mert látott a tenger fenekén valamit, amit ember fiának nem szabad meglátnia.

Sindzsi édesanyja gúnyolódott az efféle szóbeszédén, ő mélyen alámerült a tenger vizében, és a leggazdagabb zsákmánnyal tért vissza. Sosem tartozott azok közé, akik megrettennek az ismeretlen veszélytől.

Amikor éppen nem kerítették hatalmukba ilyenfajta keserű emlékek, Sindzsi édesanyja mindig vidám volt és büszke az egészségére. A kint dühöngő vihar őt is felkavarta, akárcsak a fiát. Mikor befejezte a mosogatót, kioldotta kimonóját, leült, kinyújtotta lábát, és az ablakon át beszűrődő gyér fényben megvizsgálta a combjait. Szép, érett, napsütötte bőrén egyetlen ránc sem látszott, izmai csak úgy feszültek az ámbraszínű bőr alatt.

– Tulajdonképpen még három vagy akár öt gyereket is szülhetnék.

De a puszta gondolattól is megrettent. Megigazította ruháját, és meghajolt a férje tiszteletére feldíszített halotti tábla előtt.

A világítótoronyhoz vezető ösvényt valóságos sárfolyammá változtatta az eső. A lezúduló víz elmosta Sindzsi lépteinek nyomát. Szél süvített a fenyők ágai között. A fiú nehezen lépkedett a vastag gumicsizmában. Nem volt esernyője, a víz patakokban folyt le rövidre nyírt haján s végig a nyakán. De csak ment tovább, odatar- totta arcát a vihar- nak. Ahogy máskor annak örült, hogy a természet békéje öleli körül, most teljes összhangban érezte lelkét a természet dühödt őrjöngésével.

A fenyők ágai között lenézett a tengerre. Nagy, fehér hullámok hömpölyögtek odalenn, mintha kergetnék egymást. A tajtékos habok olykor elborították a föld- nyelv- nél magasodó sziklákat.

Sindzsi felért az „Asszony-dombra”. Meglátta a világítótorony őrének a házát, mely bezárt ablakaival szinte összekucorodott a viharban. Felment a világítótorony- hoz vezető kőlépcsőn. A kis őrházban aznap nem volt senki sem. Az ajtó esőtől fénylő ablakszemein át látni lehetett a tenger felé fordított távcsövet. A huzat össze-

vissza kuszálta az íróasztalon a papírokat, mellettük ott hevert egy pipa, az őr szolgálati sapkája, egy hajózási iroda naptárja – amely vadonatúj tengerjárót ábrázolt teljes pompájában –, és két szögmérő is lógott a falon egy kampóra akasztva.

Sindzsi csuromvizesen érkezett a megfigyelőállomásra. Ezen a kihalt helyen a vihar még sokkal félelmetesebbnek hatott. Mivel itt semmi sem tolakodott az épület és a tágas ég közé, a vihar szabadon, teljes erővel tombolt.

A romos épület három irányba nyíló ablakai nyitva voltak, semmi nem nyújtott védelmet a szél ellen. Mint-ha a megtépázott épület hívogatta volna a vihart, jöj-jön csak bátran, perdüljön táncra tágas helyiségeiben. Az emeleti ablakokból a Csendes-óceánra nyíló kilátásnak csak az esőfelhők szabtak határt. Lent a mélyben pedig a dühöngő hullámok ki-kivillantották fehér bélésüket, és már-már összeértek a felhőkkel. Úgy tűnt, mintha az elszabadult tenger a végtelenségbe hullámozna.

Sindzsi lement az alsó szintre, és abban a helyiségben is körülnézett, ahova a múltkor édesanyja küldte tűzifáért. Valamikor üzlethelyiség lehetett, s csak néhány ablaka volt, azok is olyan kicsinyek, hogy csak egyetlenegyből tört ki az üveg. Tökéletes rejtekhely-

nek látszott. A földön ott maradt az elhordott fenyő-
kupacok nyoma. A sarokban már csak négy-öt köteg
hevert.

„Olyan, mint egy börtön” – gondolta Sindzsi, ahogy
beszívta a dohos levegőt.

Most, hogy menedéket talált a szél és az eső elől, hir-
telen fázni kezdett, s érezte, ahogy a vizes ruhában szép
lassan átjárja testét a hideg. Nagyot tüszentett.

Levette esőkabátját, és gyufát keresett a nadrágze-
bében. A hajósélet megtanította rá, hogy gyufát mindig
hordjon magánál.

Még mielőtt megérintette volna a gyufát, ujjai kita-
pintották a kagylót, amit reggel talált a parton. Elővette,
és odatartotta az egyik ablakon át beszűrődő fénybe. Úgy
ragyogott a kagyló, mintha még nedves lenne a sós ten-
gervíztől. Boldogan csúsztatta vissza a zsebébe. A szét-
szóródott száraz tűleveleket a betonpadló közepére húz-
ta, és néhány ágat is egy kibomlott rakásból. Nagy ne-
hézségek árán sikerült meggyújtania egy nedves gyu-
fát. Szomorú kis láng lobbant, majd még egy, és hama-
rosan az egész szobát füst öntötte el.

A fiú leült a tűz mellé, karjával átkulcsolta térdét.
Most már csak várnia kellett.

Várt. Ujjával a lyukakat tágitgatta pulóverén, így töltötte az időt, és szinte földöntúli boldogsággal öntötte el a határtalan bizalom.

Ártatlanságában meg sem fordult a fejében, hogy a lány esetleg nem jön el, ezért nem aggódott. Várt békésen, fejét a térdére hajtva, és elaludt.

Amikor kinyitotta a szemét, a láng olyan fényesen ragyogott, mint még soha. És a lángon túl egy különös, nehezen kivehető alak állt előtte mezítelenül. Arra gondolt: álmodik. Egy fiatal lányt látott, aki mezítelenül, lehajtott fejjel szárítgatta ingét a tűz melegénél. Két kézzel tartotta maga elé az inget közel a tűz lángjaihoz, s az egész felsőteste tisztán látható volt.

Amikor Sindzsi megértette, hogy nem álmodik, arra gondolt, hogy ravaszságból úgy tesz, mintha még aludna, és résnyire nyitott szemmel figyeli tovább a lányt. De Hacue túlságosan szép volt ahhoz, hogy képes legyen mozdulatlanul csodálni. A gyöngyhalász asszonyok szokása volt, hogy amikor feljöttek a vízből, a tűz mellett melegítették fel didergő testüket, és Hacue nem gondolkozott, csak őket utánozta. Amikor megérkezett a találkára, ott égett a tűz. A fiú aludt. Elhatározása hirtelen jött, akárcsak egy gyereknél: úgy döntött, hogy amíg a fiú alszik, amennyire lehet, megszáritja testét és nyirkos ruháit a tűz mellett. Valójában eszébe sem ju-

tott, hogy egy férfi előtt vetkőzik le. Azért tette csupán, mert ott lobogott a tűz, ő pedig csuromvizes volt.

Ha korábban sok asszonyt ismert volna, akkor Sindzsi, ott a vihar csapkodta rom közepén, Hacue mezítelen teste láttán, bizonyára azonnal tudta volna, hogy szűzi alakot lát maga előtt. A lány ámbraszínű bőre, amelyet addig csak tenger vize ölelt körül, feszes volt és sima. Merülésektől edzett mellkasán két feszes kis domb fordult el enyhén egymástól, mintha csak szégyenkeznének, s a hegyükön két rózsaszín bimbó feszült.

Sindzsi attól félt, hogy túlságosan tolakodón nézi a lányt, ezért csak résnyire nyitotta szemét: Hacue alakja elmosódott kissé, és a lángokon át úgy tűnt, mintha egészen a mennyezetig érne. Teste szinte belesimult a lángok táncába.

A fiú – akarata ellenére – pislogott, és ahogy arcára vetült a tűz, egy pillanatra megnyúlt szempilláinak árnyéka. Hacue vizes ingét a mellére szorította, és felkiáltott:

– Nem szabad kinyitnod a szemed!

A fiú becsületesen lehunyta a szemét. Most azt gondolta, rosszul cselekedett, amikor alvást színlelt, de végtére is nem az ő hibája volt. A lány ébresztette fel őt, amikor igazából aludt. Ettől a helyesnek tűnő érvtől felbátorodott, és kinyitotta nagy, fekete szemét.

A lány még nem bújt bele az ingbe. Kétségbeesésében gyerekesen magas hangon kiáltott rá a fiúra:

– Csukd be a szemed!

De a fiú nem csukta be. Gyerekkora óta megszokta, hogy meztelenül lássa a falu asszonyait, de most először fordult elő, hogy olyan valaki állt előtte ruhátlanul, akit szeretett. Nem értette, miért választja el őket gátként a lány meztelensége, megnehezítve ezzel a szokásos udvarias és barátságos közeledést. Felállt, ártatlanul, mint egy gyerek.

A fiú s a lány most egymással szemben állt, közöttük lobogott a tűz. Sindzsi néhány lépést tett jobbra, és erre Hacue is jobbra lépett, menekülésképpen. A tűz még mindig kettejük között lángolt.

– Miért menekülsz tőlem?

– Mert szégyellem magam.

Sindzsi nem mondta, hogy öltözzön fel, mert szeretne volna még nézni egy kicsit. Bántotta, hogy elakadt a beszélgetésük, és ezért azt kérdezte:

– Mit csináljak, hogy ne szégyelld magad?

A lány válasza egyszerre volt naiv és meglepő:

– Ha rajtad sem lenne ruha, nem szégyellném magam.

Sindzsi nagyon zavarba jött, de egy pillanatnyi gondolkodás után csendben levette magas nyakú pulóverét. Míg vetkőzött, arra gondolt, nem szökik-e meg a

lány, mialatt ő a ruháival bajlódik, s végig figyelte az arcát. Végül ott állt előtte ruhátlanul, csípője körül egyetlen gyolccsal, és sokkal szebb volt, mint felöltözöködvé. Sindzsi szégyenérzete elillant: minden gondolatával Hacue felé fordult.

– Most már nem szégyelled magad? – kérdezte, olyan határozottan, mintha csak egy rendőrségi kihallgatást vezetne.

A lány – nem is sejtve szavai súlyát – így válaszolt:

– De...

– Miért?

– Nem vettél le mindent!

Sindzsi tűztől megvilágított teste elvörösödött a szégyentől. Szeretett volna valamit mondani, de a szavak a torkára forrtak. Egészen közel lépett a tűzhöz, ujjhegyét szinte perzselte a forróság, és a lány mellére szorított ingét nézte, amint a lángok árnyai táncoltak rajta. Végül így szólt:

– Ha te leveszed, leveszem én is.

Hacue elmosolyodott. De egyikük se tudta, mit jelent ez a mosoly.

A lány hirtelen maga mögé hajította az inget, mely eddig mellétől combjáig takarta. A fiú mozdulatlanul állt, mint egy hős szobra, és szemét egy pillanatra se vette le a lányról. Leoldotta derekáról az ágyékkötőt.

Ebben a pillanatban hevesen feltámadt odakinn a vihar. A szél és az eső eddig is ugyanígy dühöngött, de ők most döbbsenek rá a valóságra, most értették meg, hogy az ablakok alatt a mélyben hogyan őriöng mulhatatlan megszállottsággal a Csendes-óceán.

A lány két-három lépést hátrált. Háta a koromtól feketéllő falhoz ért.

– Hacue! – kiáltotta a fiú.

– Ugord át a tüzet! Ha átugrasz felette... – szölt a lány tiszta hangján.

A fiú nem tétoázott. Meztelen testét megvilágította a tűz, lendületet vett, lábujjhegyről elrugaszkodott, és átugrott a lángok felett. Egy szempillantás múlva a lány előtt állt, egészen a közelében, mellkasa hozzáért a lány melléhez. „Pontosan így képzeltem, ilyen feszesnek és rugalmasnak, a múltkor, a piros pulóvere alatt” – gondolta a fiú, egészen felkavarodva.

Átölelték egymást. Hacue puhán a földre csúszott.

– Szúrnak a tülevelek – mondta.

Sindzsi kinyújtotta karját a fehér blúzért, szerette volna a lány háta alá teríteni, de Hacue nem engedte: még erősebben szorította magához a fiút. Felhúzta a térdét, ingét gombóccá gyúrte, és mint egy gyerek, úgy védte a testét. Határozottan mondta:

– Nem szabad! Egy lánynak nem szabad, amíg férjhez nem megy.

Sindzsi bizonytalanul kérdezte:

– Igazán nem szabad?

– Igazán nem.

A lány lehunyta szemét, és mintha tanácsot adna vagy vigasztalni próbálná a fiút, úgy mondta:

– Most nem szabad. Elhatároztam, hogy te leszel a férjem és senki más, de az esküvőnkig még nem szabad!

Sindzsi tisztelte az erkölcsöt. Nem ismert még aszszonyt, és most úgy érezte, hogy veszélyezteti Hacue ártatlanságát. Nem erősködött hát, de karja még mindig szorosán ölelte a lányt. Érezték egymás szívdobbanását.

Múltkori csókolózásuk megkínozta a fiút: gyötrőnek érezte vágyait és a várakozást. De most a fájdalom helyébe különös boldogság költözött.

A hamvadó tűz időnként fel-fellángolt. Ropogása összekeveredett a kint tomboló vihar süvítésével és a szívük dobogásával. Sindzsi úgy érezte, hogy a mámorra, a tenger félelmetes dübörgése, a szélfúttá ágak sóhajai, mind-mind a természet ritmusát követik. Szívét hatalmas érzelem kerítette hatalmába, mely – tudta – el nem múlik, soha.

Elhúzódott egy kisé a lánytól, aztán nyugodt, férfias hangján így szólt:

– Ma reggel találtam a parton egy szép kagylót. Elhoztam neked.

– Köszönöm. Mutasd meg!

Sindzsi megkereste a ruháit, és öltözni kezdett. Hacué is felvette az ingét, aztán a többi ruháját is sorra.

Amikor mindketten felöltöztek, Sindzsi odaadta Hacuénak a kagylót.

– Ó, de gyönyörű!

A lány a tűz felé fordította a kagyló sima oldalát: megcsillant rajta a fény. A hajához emelte a kagylót, és így szólt:

– Olyan, mint a korall. Gyönyörű hajcsat lenne.

Sindzsi leült a földre, egészen közel Hacuéhoz. Most, hogy ruhában voltak, hosszú csókot váltottak.

Amikor elindultak, még javában dühöngött a vihar. Sindzsi arra gondolt, hogy mit mondhatnak majd róluk, ha együtt látják őket, ezért a megszokott ösvény helyett egy másik, jóval nehezebben járható választott, ami a világítótorony mögött vezetett le, a kőlépcsőig, ahol az elsöprő erejű, vad szél várta őket.

Csijoko hazaérkezett a szüleihez. Már másnap szörnyű unalom fogta el. Sindzsi se jött fel, hogy meglátogassa.

A heti illemtanórát most is megtartották, mind ott voltak náluk a falubeli lányok. Ismeretlen arcot is látott közöttük, és sejtette, hogy csak Hacue lehet, akiről Jaszuo mesélt. Ő még sokkal szebbnek látta a lány rusztikus vonásait, mint ahogy a sziget lakói mondták. Érdekes tulajdonsága volt ez. Míg a magabiztos nők azonnal hibát találtak a többi nőben, addig Csjoko a férfiaknál is jobban felismerte és értékelte más nők szépségét. Csak a sajátját nem...

Csjoko, jobb híján, az angol irodalomtörténetet kezdte tanulmányozni. Mivel egyetlen művet sem ismert, ezért a viktoriánus kor költőnőinek nevét magolta be, mintha valami buddhista könyv szent sorai lennének: Christina Georgina Rosselti, Adelaïde Anne Procter, Jean Ingelow, Augusta Webster, Alice Mener... Erőssége volt a magolás: szóról szóra meg tudott tanulni bármit, amit egyszer lejegyzetelt. Márpedig mindent leírt, még a tanárának tüsszentését is. Édesanyja folyton a közelében téblábolt, kíváncsian leste, miféle újdonságot tudhat meg a lányától. Csjoko akart egyetemre menni, de végül édesanyja kitartó rábeszélése győzte meg a világítótorony kételkedő órét a döntés helyességéről. Ahogy egyik világítótoronyról a másikra, s az egyik távoli szigetről egy másik, még távolibbra költöztek, az asszony tudásszomja egyre növekedett. Úgy

gondolta, lánya élete olyan, mint egy gyönyörű álom, és sohasem jutott eszébe, hogy Csijoko talán boldogtalan.

A vihart megelőző éjjel hatalmas erejű szél fújt. Anya és lánya úgy döntöttek, hogy az éjszakát a világítótorony őre mellett töltik, aki súlyos felelősségének tudatában szorgalmasan őrködött. Reggel aztán sokáig ágyban maradtak, és szokásukkal ellentétben, délben ettek először. Miután leszedték az asztalt, a család a viharos idő foglyaiként békés otthonában töltötte a napot.

Csijoko Tokió után kezdett sóhajtozni. Tokióba vándorolt, ahol még egy ilyen viharos napon is ugyanúgy közlekednek az autók, a liftek és a villamosok, mint máskor. A nagyvárosban a természetet már megszelídítették, lenyirbálták a szárnyait, kevéske megmaradt erejét pedig ellenségesnek tartották. Itt, a szigeten, az emberek a természet szövetségesei, sőt részei maradtak.

Csijoko megunta a tanulást, homlokát az ablakhoz szorította, s úgy figyelte a háborgó természetet, amely szobafogságra ítélte. A vihar monoton dűnnyögése s a hullámok morgása egy szüntelenül zsörtölődő részeg emberre emlékeztették.

Maga sem tudta miért, de hirtelen eszébe jutott egy csoporttársa. A lány nagy felfordulást kavart, és mindenféle pletykák tárgya lett, mert hagyta magát elcsábítani.

Szerette azt a férfit, mert kedves és finom ember volt, s ezt nyíltan vállalta. És az első éjszaka után is szerette, akkor már férfias erejét és önzését is csodálta, de erről senkinek nem beszélt.

Ebben a pillanatban Csijoko észrevette Sindzsit, amint az orkánerejű, dühöngő szélben lefelé igyekszik a kőlépcsőn, és egy hozzásimuló nőalakot is látott: Hacuét.

Csijoko pontosan ismerte az olyan csúnya arc előnyeit, mint amilyen – szerinte – az övé is volt. Ha tekintetét megkeményítette, bármilyen érzelmét képes volt palástolni, sokkal inkább, mint egy szép arcú ember. Csijoko, aki csúnyának hitte magát, valójában csak egy álarc mögé rejtőző kis szűz leány volt.

Elfordult az ablaktól. Édesanyja a kályha közelében ült, s apjával beszélgetett, aki békésen szívogatta „Új élet” nevű cigarettáját. Odakint vihar tombolt, bent családi békesség uralkodott. Senki nem vette észre a lány boldogtalanságát.

Csijoko visszaült az asztalhoz, és elővett egy angol könyvet. A szavak értelmetlenek voltak, egymást követő betűk láncolatai. A sorok között madarak repültek. Sirályok. Csijoko visszaemlékezett a néhány napja történt esetre: „Amikor hazafelé jöttem a szigetre, és az a sirály mégis magasabbra szállt, mint az az oszlop... akkor ezt az eseményt jósolta meg, amit most láttam...”

*H*irosi expresszlevelet küldött, melyben beszámolt utazásairól. Nem volt benne biztos, hogy nem előbb érkezik-e meg ő maga, mint a levele, ezért gyorspostával küldte el a Kijomidzu templomát ábrázoló képeslapot, a templomban tett látogatását igazoló pecséttel. Édesanyja, mielőtt elolvasta volna a levelet, máris morgolódott, hogy micsoda pazarlás expresszlevelet küldeni, s hogy ezek a mai fiatalok nem ismerik a pénz értékét.

A fiú nem a híres helyekről és a múlt emlékeiről számolt be levelében, hanem elmesélte, hogy életében először moziban is volt.

„Tokióban az első este szabad program volt. Szocsan, Katszan és én, hármasban elmentünk egy közeli hatalmas moziba. Nagyon szép. Olyan, mint egy igazi palota. Az ülőhelyek ugyan szűkek voltak és kemények, és ha leült az ember, akár azt is hihette, hogy a tyúkólban ül egy lécen. Fájt is a fenekünk, és ezért állandóan moco-

rogtunk. Végül ránk szólt mögöttünk valaki, hogy »Leülni! Leülni!« Ezt hajtogatta. Furcsának találtuk, mert hiszen ültünk... Akkor aztán a férfi, aki ránk szólt, megmutatta, hogy le lehet hajtani az ülést, és így igazi, kényelmes székek lesznek. Mind a hárman szégyelljük, hogy ilyen tudatlanok vagyunk, vakartuk is a fejünk, aztán lehajtottuk az ülést, és akkor olyan puha szék lett belőle, mint csak a császár trónusa. Arra gondoltam, hogy egyszer majd szeretném Édesanyámat is ilyen puha székre ültetni.”

Amikor Sindzsivel felolvastatta a levelet, az utolsó mondatnál az asszony szeme könnybe lábadt. Az ősök szentélyére állította a képeslapot, és arra kérte Sindzsit, imádkozzon vele, mert félt, hogy a két nappal azelőtti vihar esetleg megzavarta Hirosi utazását. Imádkoztak hát, hogy ne történjen a fiúval semmi baj, míg haza nem érkezik.

Az ima után néhány perccel, mintha csak akkor juttott volna eszébe, azt mondta Sindzsinek, hogy rosszul olvas és ír, és ő annak örül, hogy legalább Hirosi több készséget mutat az effélékhez. Végül nyíltan bántani kezdte nagyobbik fiát. Persze az egész csak azért volt, mert a kisebbik gyereke képes volt örömkönnyeket csalni a szemébe.

Ezután nem vesztegette tovább az időt, elindult, hogy a kisiú levelét megmutassa Szocsan és Katcsan szüleinek, majd Sindzsivel együtt elment a nyilvános fürdőbe. A gőztől fehér teremben a postamester feleségével találkozott; csupasz térdével leborult a köre az asszony előtt, és megköszönte, hogy időben és pontosan kézbesítették az expresszlevelet.

Sindzsi gyorsan végzett a fürdéssel. A bejárat előtt várta édesanyját, az asszonyok oldalán. Az épület falán, ott, ahol a gőz kiáramlott, a homlokzatot borító fafa-
ragványon pattogzott a festék. Ezen az estén békésen pihent a tenger.

Sindzsi egyszerre figyelte egy alakra, aki feltűnően hátat fordított neki és egy távolabbi ház felé nézett. Aztán kezét nadrágja zsebébe süllyesztette, és facipős lábával ütemesen kopogott az utca kőkockáin. Az alkony fényében Sindzsi azt is látta, hogy a férfi barna bőrkabátot visel. A szigeten nem minden jöttmentnek telt drága bőrkabátra. Az alak csak Jaszuo lehetett.

Éppen abban a pillanatban, amikor Sindzsi megszólította volna, Jaszuo megfordult. Sindzsi elmosolyodott, de Jaszuo kemény tekintettel méregette pár pillanatig, majd elindult az ellenkező irányban.

Sindzsi nem vette különösebben lelkére társa kellemtelen viselkedését, csak furcsállotta. Édesanyja kilé-

pett a fürdőből, és a fiú csendben indult el az asszony mellett a hazafelé vezető úton.

Előző este, amikor a halászok megérkeztek a tengeről, Csijoko meglátogatta Jaszuót. Azt mondta neki, hogy édesanyját kísérte le a faluba vásárolni, és elhatározta, hogy benéz hozzá. Azt is megmagyarázta, hogy azért jött egyedül, mert az anyja bekukkantott még a szövetkezet vezetőjéhez, aki a közelben lakik.

Az, amit Jaszuo Csijokótól hallott, darabokra törte az önérzetét. Egész éjszaka ezen járt a feje. Másnap este, amikor Sindzsi észrevette őt, éppen a domboldalon álló ház falára ragasztott plakátot olvasta.

Utadzsimában nem volt kellő mennyiségű víz. A hiány a régi naptár szerinti első hónapban érződött leginkább, és végeérhetetlen vitákra adott okot a sziget lakóinak. A falu egyetlen forrása a köves utca mentén csörgedező patak volt, amely a domboldalra épült településen lépcsőről lépcsőre bukfencezett egyre lejjebb a tenger felé. Az esős évszakban és heves viharok után a patak megduzzadt, és a partján hangosan fecsegő asszonyok mosták a szennyes ruhákat. Ilyenkor a gyerekek is megszállták a kis patakot, és saját készítésű hadihajóikkal csatáoztak egymás ellen. Ám a száraz évszakban kopár mederré vált a patak, és a legapróbb szemtet sem volt ereje továbbsodorni. A patak egy hegyi for-

rásból eredt. Vajon az esőzések vize szűrődött át a sziklákön, hogy aztán forrásként a felszínre törjön ismét? Mindenesetre a szigeten nem volt más víz. A falu polgármestere minden héten rendeletet adott ki, és a falukosai csak ezt követően használhatták a forrás vizét. A rendelet hétről hétre változott, és az asszonyok feladata volt, hogy gondoskodjanak családjuk ellátásáról. Egyedül a világítótoronyhoz építettek tárolót, melyben az esővizet összegyűjtötték, de a falubeliek csak a forrást használhatták. Ez pedig néha azzal a kellemetlenséggel járt, hogy az éjszaka közepén kellett vízért menniük az asszonyoknak. Aztán néhány hét elteltével azok, akik eddig éjjel jártak a forráshoz, egy kényelmesebb, reggeli időpontban mehettek vízért.

Jaszuo éppen azt a beosztást nézte a plakáton, melyből kiderült, hogy ki mikor mehet vízért. Mijata nevét a hajnali két órára beosztott csoportban találta meg. Akkor lesz hát Hacuén a sor.

Jaszuo csettintett a nyelvével. Jobban szeretne volna, ha még tart a polipszezon, mert olyankor a hajók nem indulnak olyan korán a tengerre, de ebben az évszakban a bárkák már pirkadatra elfoglalják az Irako-öbölben kijelölt helyüket. Már hajnali háromkor talpon volt minden család, hogy megreggelizhessenek, de akadt

olyan türelmetlen porta is, ahol a kémény három óra előtt kezdett füstölni.

Ezért aztán Jaszuo ezt a hajnali két órát kedvezőbbnek találta, mint a következő heti időbeosztást, amikor Hacuénak majd hajnali háromra kell mennie a forráshoz. Míg a plakátot olvasta, magában megesküdött, hogy másnap reggel, még a hajók indulása előtt megszerzi magának Hacuét. Amikor megfordult, észrevette Sindzsit a fürdő bejárata előtt. Gyűlölet fogta el, és egy csapásra oda lett a nagy önérzete.

Hazament. Egy pillantást vetett apjára és bátyjára, akik a nappaliban töltögették egymásnak az esti szakét, s valami balladaénekest hallgattak a rádióban, amitől zengett a ház. Felment az emeletre, a szobájába, és cigarettára gyújtott, hogy így múlassa az időt.

Nem a józan eszére hallgatott, amikor így okoskodott: Sindzsi megerőszkolta Hacuét, tehát már nem szűz, ez kétségtelen. A Fialatok Szövetségében a fiúk úgy ültek Jaszuo körül, karjukkal átkulcsolva térdüket, mintha ő lenne a felnőtt közöttük, és ártatlan arccal néztek rá, mint a gyerekek. Így tett Sindzsi is, pedig ő már ezek szerint ismerte a nőket. A ravasz róka! Mégis, Jaszuo valahogy képtelen volt összeegyeztetni a kétszínűséget Sindzsivel. Be kellett látnia, bár elviselhetetlennek érezte, hogy Sindzsi makulátlanul becsüle-

tes, és csakis büszkén és tisztességesen szerezhette meg Hacuét.

Ezen az estén Jaszuo a combját csipkedte a takaró alatt, hogy el ne aludjon. Pedig erre nem volt szüksége, mert a Sindzsi iránt érzett indulata és gyötrő féltékenysége úgysem hagyta elaludni.

Jaszuónak volt egy világító számlapú órája, amit büszkén mutogatott fűnek-fának. Ezen az éjszakán karján hagyta az órát, s mikor ágyba bújt, titokban még a nadrágját és pulóverét sem vette le. Időről időre ránézett az órára, vagy a füléhez szorítva hallgatta a ketyegését. Azt képzelte, hogy maga a tény, hogy ő egy ilyen óra birtokosa, már elég ahhoz, hogy minden nőt meghódítson. Az éjszaka közepén, 1 óra 20 perckor kisurrant a házból. A csendes éjszakában csak a hullámok morajlása hallatszott, ragyogott a hold, és a falu némán aludt.

A szigeten összesen négy utcai lámpás volt, egy a hullámtörő gátnál, kettő a falut átszelő meredek utcán, a negyedik pedig a hegyen, a forrás mellett. A szállítóhajónál csak a halászbárkák várakoztak a kikötőben, és semmi fény nem zavarta az éjszaka sötétjét, még az ár-boc tetején sem égett jelzőláng, a házakban pedig már az utolsó fények is rég kialudtak.

Vidéken a vaskos, sötét háztetők még nyomasztóbbá teszik az éjszakát, de ebben a halászfaluban cserép

és rozsdamentes lemez borította a házakat, itt nem voltak félelmetes formájú nádtetők.

Jaszuo nagy lendülettel indult el a felfelé vezető kavicsos úton. Sportcipőt viselt, így nem csapott semmi zajt. Átment az iskola udvarán, s végig a szabályosan ültetett cseresznyefák során. A fák fele már virágba borult. A gyerekek ezt a területet használták játszótérnek. A cseresznyefákat a hegyekből hozták. Egyet közülük kicsavart a vihar, sötét törzse most egy homokbucka mellett hevert a holdfényben.

Jaszuo nekivágott a patakmeder partján induló kőlépcsőnek, majd felért arra a helyre, ahol már hallani lehetett a forrás csobogását. Itt már a lámpa is világított.

A tiszta víz mohával benőtt sziklákon folyt alá egy kövekkel kirakott medencébe. Partját síkos sziklák szegélyezték. Úgy tűnt, mintha a mohás köveken nem is víz folyna, hanem valami csodálatosan fényes üveglakk csillogna rajtuk.

A forrást körülölelő erdőben bagoly huhogott.

Jaszuo elbújt a lámpás mögé. Madár szállt fel könnyű szárnycsapásokkal a közelben. Jaszuo egy fatörzshöz támaszkodva várt, s figyelmesen nézte karján a világító órát.

Valamivel két óra után Hacue jelent meg az iskolaudvarban, vállán hosszú farúd, két végén vödör lógott. A lány alakja tisztán látszott a holdfényben.

Bár az éjszakai munka nem túl kellemes, Utadzsimában férfi és nő, gazdag és szegény, egyszóval mindenki végezte a dolgát. Ezalatt a tengeri merülésekben megizmosodott Hacue kecsesen lépkedett felfelé a lépcsőkön. Himbálta a vödröket előre-hátra, s úgy tűnt, mint ha gyermeki boldogsággal töltené el ez a lehetetlen időpontra kitűzött munka.

Hacue letette a vödröket a forrás mellé. Ez volt az a pillanat, amikor Jaszuo szeretett volna odaugrani hozzá, tétovázott egy pillanatig, végül türelemre intette magát: megvárja, míg a lány megtölti a vödröket. Ug-rásra készen, bal kezével egy ágba kapaszkodott. Aztán mozdulatlanul merevedett: azt képzelte, kőszobor. Nézte a lány erős, a hideg víztől kipirosodott kezét, ahogy a vödröket töltögeti. A víz súlyos cseppekben hullt alá. A lány fiatal, üde teste feltüzeltelte a fiú képzeletét és vágyakozását.

Jaszuo bal karján – amelyikkel az ágat tartotta – fényesen ragyogott az óra, amire olyan büszke volt, és halkan ugyan, de tisztán kivehetően ketyegett. A gyenge nesz felébresztette álmukból az ágon fészkelő darazsakat, sőt felkeltette érdeklődésüket is. Bátortalan da-

rázs telepedett a fényes óralapra. A világító számlap felszíne hűvös, sima üveg volt. A darázs kicsit csalódott lehetett, ezért Jaszuo karjára vándorolt, és fullánkját teljes erejéből a fiú bőrébe döfte.

Jaszuo felkiáltott. Hacue riadtan felegyenesedett, és a zaj irányába nézett. Nem sikoltott, egy szempillantás alatt leoldotta a vödröket tartó kötelet, és a hosszú farudat védekezően magához szorította.

Jaszuo érezte, hogy nevetséges lehet, ahogy ott áll, idéttlenül. Hacue, még mindig védekezően, néhány lépést hátrált. Jaszuo úgy gondolta, jobb lesz tréfára fogni a dolgot. Hangos kacagásban tört ki:

- Megijesztettelek, ugye? Azt hitted, szellem vagyok?
- Te vagy az, Jaszuo testvér?
- Elbújtam, mert meg akartalak ijeszteni.
- De hát az éjszaka kellős közepén?

Hacue még nem tudhatta, milyen csábító a lénye. Tudhatta volna talán, ha egy kicsit gondolkozik rajta, de abban a pillanatban elhitte Jaszuo magyarázatát: azért bújt el, hogy ráijessen. Jaszuo kihasználta a lány bizalmát és hiszékenységét, kitépte kezéből a botot, és elkapta Hacue csuklóját. Bőrkabátja különös hangon csikorgott.

Máris visszanyerte önérzetét, és Hacue szemébe nézett. Szerette volna meghódítani a lányt. Nyugodt volt,

fejét felszegve igyekezett utánozni azt az őszinte és nyílt modort, amivel – úgy képzelte – hasonló körülmények között Sindzsi is meghódította a lányt.

– Nos, jól van. Hallgass csak meg. Ha nem, hát banni fogod. Jobb lenne, ha meghallgatnál, hacsak nem akarsz, hogy mindenki megtudja, ami közted és Sindzsi között történt.

Hacue arca elvörösödött. Alig kapott levegőt.

– Engedd el a karom! Miről beszélsz egyáltalán?

– Te csak ne játszd az ártatlant! Mintha nem szeretkeztél volna Sindzsivel!

– Ne legyél nevetséges! Én sosem tettem ilyet!

– Csakhogy én mindent tudok. Hát mit csináltatok Sindzsivel a hegyen a vihar napján?... Na tessék, hogy elpirult! Hát most majd velem is ugyanazt teszed. Most már úgysem számít!

– Hagyd abba! Hagyd már abba!

Hacue küzdött, próbálta kiszabadítani magát. De Jaszuo nem akarta, hogy elmeneküljön. Ha elmenekül, mielőtt a dolog megtörténik, még elmond mindent az apjának. De ha már megtörtént, egy szót sem szólhat senkinek. Jaszuo a városban vásárolt piszkos regényekre gondolt, melyek tele vannak a megerőszkolt lányok vallomásaival. Bárcsak rá tudná kényszeríteni a lányt a

dologra úgy, hogy az ne beszélhessen majd róla! Mi-csoda siker lenne!

Ebben a pillanatban Jaszuo maga alá teperte Hacuét a forrás mellett, a fűre. Az egyik vödör felborult, a víz a mohlepte földre ömlött. Az utcai lámpás fényében látta, hogy Hacue orrcimpája remeg, szeme villámokat szór. Haja a kiömlött vízben ázott.

Hacue előrecsücsörítette a száját, és Jaszuo arcába köpött.

Ez még jobban felingerelte a fiút; érezte, ahogy a lány szíve hevesen ver a mellkasa alatt, s arcát Hacue arcához szorította. Aztán hirtelen felkiáltott és talpra ugrott. A darázs csípte meg újból, csakhogy most a tarkóján.

Jaszuo dühében megpróbálta elkapni a darazsat, és miközben ide-oda ugrált, Hacue elmenekült a kőlépcső felé. Jaszuo tanácstalan volt. Mit tegyen? Tovább üldözz-e a darazsat, ölje meg, és csak aztán induljon Hacue után? Egy pillanatig nem tudta, mit tegyen, melyikkel kezdje... Aztán elkapta Hacuét, megint a mohával borított földre nyomta, de a ravasz darázs most a nadrágjára szállt, és ezúttal a fenekébe szúrta a fullánkját. Jaszuo egy ugrással talpon termett, és Hacue, aki most már szinte hozzászokott a meneküléshez, a forrás túlsó felére iszkolt. Bevetette magát az erdőbe, és elbújt a bok-

rok között. Útközben talált egy nagyobbacska követ, azt most a feje fölé emelte, és közben lassan visszanyerte lélekjelenlétét. Feszülten figyelt le, a forrás felé.

Hacue nem sejtette, melyik istenség sietett segítségére. De ahogy a távolból nézte Jaszuo őrült ugrabugrálását, arra rájött, hogy egy daráznak köszönheti szabadulását. Jaszuo ekkor már elkapta a rovar, s ujjai között tartotta. Az utcai lámpás fénye megvilágította a reptében elkapott darázs két aranyszínű szárnyát.

Miután Jaszuo elkapta a fenevadat, letörölte arcáról az izzadságot. Zavaros volt a tekintete. Körülnézett: Hacuét kereste. Nem látta sehol. Kezéből tölcsért formált a szája előtt, és halkán, félénken szölongatni kezdte.

Hacue a lábával megpiszkálta az avart, szándékosan akart zajt kelteni.

– Á, hát ott vagy! Nem akarsz lejönni? Nem csinállok semmit. Nem bánталak.

– Nem akarok lemenni.

– Ha lejössz...

A fiú elindult a lány felé, de Hacue lehajította a követ. Jaszuo elhajolt előle.

– Mit csinálsz? Ez veszélyes. Mit tegyek, hogy legyere?

Jaszuo a legszívesebben elment volna, hagyta volna már az egészet, de félt, hogy Hacue mindent elmesél majd az apjának, és ezért folytatta:

– Na, mondd már! Mit csináljak, hogy legyere? Elmondod az apádnak, ami történt?

A lány nem válaszolt.

– Kérlek, ne szólj az apádnak. Mit csináljak, hogy hallgass róla?

– Töltsd meg a vödröket, és vidd le a házunkhoz...

– Komolyan mondd?

– Igen.

– ...mert tudod, Teru apó nagyon félelmetes!

Jaszuo úgy kezdett neki a munkának, mintha valami fontos feladatot végezne, de valójában teljesen nevetségesnek találta a helyzetet. Megtöltötte a kiborított vödröket, befűzte a kötelet, vállára vette a rudat és elindult.

Amikor valamivel később hátrafordult, látta, hogy Hacue követi. Nem tudta ugyan, mióta, de annyi bizonyos, hogy két lépéssel mögötte lépkedett. A lány mosolygott. Ha Jaszuo megállt, megállt ő is. A fiú elindult a kőlépcsőkön, Hacue ment utána.

A falu még aludt, a háztetők a holdfényben pihentek. Amikor leértek a faluba, mindenfelől megszólaltak a kakasok: közeledett a hajnal.

Sindzsi öccse visszaérkezett a szigetre. Az anyák a hullámtörőnél várták fiaikat. Finom eső permetezett, a ködben láthatatlanná olvadt a messzeség. A hajó csak akkor bújt elő a szürkéségből, amikor már száz méterre megközelítette a partot. Az asszonyok fiaik nevét kiáltották. Most már jól látták a gyerekek sapkáját, s a kezüket is, ahogy fehér kendőjüket lobogtatták feléjük a hajóhídon.

A hajó kikötött. De mikor a gyerekek már a szárazföldön álltak, az édesanyjuk mellett, akkor is csak félszeg mosollyal üdvözölték őket, és inkább tovább hancúroztak a társaikkal. Szégyellték egymás előtt kimutatni érzelmeiket.

Hirosi még akkor se tudott megnyugodni, amikor hazaérkeztek. Képtelen volt egy helyben maradni. Nem mesélt a híres helyekről, sem az ősi romokról, amelyeket mind-mind végiglátogattak, inkább azt mondta el részletesen, amikor például egyik osztálytársának pisil-

nie kellett éjszaka, de nem mert egyedül kimenni a vé-
cére, és éppen őt ébresztette fel, hogy kikísérje.

Másnap reggel Hirosi majdnem elájult a fáradtságtól. Valójában élményekkel gazdagon tért haza, de képtelen volt ezeket mondatokba önteni. Ha arra kérte édesanyja, hogy meséljen valamit, nem jutott más eszébe, mint hogy előző évben az iskola folyosójának egy részét ő kente fel viasszal, és hogy milyen jól mulatott, amikor az egyik tanárnő megcsúszott és elesett.

Hol voltak most azok a villogó, vágózó villamosok és autók, melyek alig értek a közelébe, máris eltűntek a szeme elől a távolban, s hol a hatalmas épületek, a neonfeliratok, amelyek úgy megdöbbsentették?

Itthon viszontlátta a tálalót, a faliorát, a buddhista szentélyt, az ebédlőasztalt, a lábakon álló tükröt, és viszontlátta édesanyját. Itt volt a tűzhely és a kissé elkoszolódott gyékények is. Minden tárgy, minden egyes szeglet értette őt szavak nélkül is, mégis, mintha minden és mindenki – édesanyja is – egyre sürgették volna, meséljen már végre.

Amikor Sindzsi hazaért a halászatból, Hirosi végre megnyugodott. Vacsora után kinyitotta útinaplóját, és tökéletes pontossággal elmondta édesanyjának és bátyjának, hogy mi mindent látott. Amikor a végére ért,

mindenki elégedetten hallgatott, és többé nem ostromolták kérdésekkel.

Az élet visszatért a régi kerékvágásába. Hirosi jelenléte megint természetessé vált, anélkül hogy megszólalt volna, értette őt minden tárgy és személy: a tálaló, az óra, édesanyja, testvére, a kormos vén tűzhely és a tenger morajlása... Az újra megtalált otthon hangulata körülölelte, elbágyasztotta, és Hirosi mély álomba merült.

A tavaszi szünet a végéhez közeledett. Hirosi mindennap, reggeltől estig, a végkimerülésig játszott.

A sziget telis-tele volt játékra alkalmas területekkel. Hirosi és barátai, Katcsan és Szocsan, életükben először látták a westernfilmeket, melyekről korábban annyiszor hallottak. Hamar elterjedt közöttük a westerneket utánzó játék. Sima félszigetén, a Matoura környéki hegyoldalból felszálló füst minden bizonnyal az egymást szem elől tévesztett indiánok jelzése volt...

A kormoránok vándorútjuk során épp csak megpihentek Utadzsimán, s az évszaknak ebben a felében már lassan eltűnedeztek, egyik a másik után. Gyakran szólt a fülemüle dala is. Az iskolába vezető meredek lejtőn mindig pontosan szemből fúj a szél, mely télen vörösre csípte az arra járók orrát: ezért is hívták vörös orrú lejtőnek. De most még, a hűvösebb napokon is épphogy csak rózsásra festette az itt bandukolókat orrát.

A sziget déli felén a Benten-félsziget tökéletes terepet kínált a fiúk westernjátékaihoz. A félsziget nyugati felét mészkő borította, és a magasan fekvő partszakasz egy barlang bejáratába torkollt. Utadzsima egyik legtitokzatosabb helye volt ez. A bejárat másfél méter széles és 70-80 centiméter magas lehetett. Innen sötét, egyre szélesedő folyosó vezetett három egymásba nyíló barlangterembe. A folyosót teljes sötétség borította, de a barlang belsejében különös, gyenge fény derengett, mert a barlang a félsziget egész belsején végighúzódott, és a keleti oldalon egy alig észrevehető lyuk nyílt a tengerre. Azon a helyen a víz egy mély kútban az árral és az apállal fel és le mozgott.

A három fiú gyertyával kezében elindult a barlangba. Miközben bemásztak a sötét folyosóba, „Vigyázz!” meg „Veszélyes!” kiáltásokkal figyelmeztették egymást. Mindegyik a másik kicsit rémült arcát figyelte a gyertyák imbolygó fényében, és sajnálták, hogy nincs szakálluk, amitől egy kissé ijesztőbb lehetne a külsejük.

Hirosi, Szocsan és Katcsan voltak a kis csapat tagjai. Azért indultak a barlangba, hogy megtalálják az indiánok rejtett kincsét. Szocsan vezette őket, és amikor végre bejutottak és fel tudtak egyenesedni, haját teljesen ellepték a pókhálók.

– Ó, micsoda fejdíszed van! Te leszel a főnök! – táncolt kiáltozva Hirosi és Katesan.

A gyertyákat a mohlepte fal felé emelték, melyre valamikor régen egy ismeretlen kéz szanszkrit feliratot rajzolt. A barlang keleti oldalán lévő lyukon most befelé áradt a tenger, és harsogva csapdosta a sziklafalat. A dühödt hullámok hangja itt egészen másképpen szólt, mint amihez fülük a szabad ég alatt szokott. Szinte foryogott a víz, a mészkőfalak visszaverték a zaját, éppúgy, mint a támadásait. A visszhang felerősítette és megsokszorozta a harsogást, s olyan volt, mintha maga a barlang is remegne.

A fiúk reszketni kezdtek, mert eszükbe jutott a legenda, amely szerint a régi naptár tizenhatodik holdhavának tizenhatodik és tizennyolcadik napja között – senki sem tudja, honnan – hét fehér cápa jelent meg a barlang vizében.

A fiúk úgy váltogatták szerepeiket a játékban, ahogy kedvük tartotta. A lehető legnagyobb egyszerűséggel vált ellenségből barát, és Szocsan most azért lett indián, mert a pókhálók fejdíszként ragadtak a hajába. A két másik fiú, akik eddig határőrök voltak, s megvesztegethetetlen ellenségei az indiánoknak, most, amikor azt szerették volna megtudni az indián törzsfőnöktől, hogy

miért csapnak ekkora lármát a hullámok, hirtelen hűséges indiánok lettek.

Szocsan egy pillanat alatt megértette a szerepcserét, és méltóságteljesen leült a gyertyák alá.

– Ó, törzsfőnök! Mondd, miért csapnak ekkora lármát a hullámok?

Szocsan ünnepélyes hangon válaszolt:

– Azért, mert haragszik az istenség.

– Mit tegyünk, hogy kiengeszteljük? – kérdezte Hirosi.

– Hát... Az egyetlen dolog, amit tehetünk, ha áldozatot mutatunk be neki és imádkozunk.

Mindhárman száraz kekszet és édes bablekváros süteményt kotortak elő a zsebükből, amit édesanyjuk adhatott nekik – vagy talán ők maguk csenték el –, és egy darab újságpapírra tették, majd egy sziklára helyezték a víz fölé. Szocsan törzsfőnök ünnepélyesen a szentélyhez lépett, megállt a két fiú között, lekuporodott a kőre, majd két karját a magasba emelve különös kántálásba kezdett, és felsőtestét előre-hátra himbálva imát mondott. Hirosi és Katcsan próbálták utánozni. A kőből áradó hideg átsütött a nadrágjukon, szinte sajgott a térdük. Hirosi úgy képzelte, most ő is szereplője egy filmnek.

Szerencsére úgy tűnt, hogy imájuk meghallgatásra talált, a hullámok morajlása kicsit elcsendesedett. A fiúk körbeülték a szentélyt, és majszolni kezdték a kekszket meg az édes bablekváros süteményt. Most sokkalta jobban ízlett, mint máskor.

Ebben a pillanatban minden eddiginél erősebb morajlást hallottak, és valahonnan magas vízszugár szökött a levegőbe. Olyan volt, mintha egy fehér szellem lenne. A tenger ereje megrázta, megreszkettette a barlangot, az óceán talán csak erre a pillanatra várt, hogy a három indiánt felnyalábolja a barlang kövéről, és magával ragadja őket a mélybe. Hirosi és Katcsan nagyon félt. És amikor a légáram meglobbantotta a három gertya lángját, majd egyet el is oltott, félelmük teljesen elhatalmasodott. Mindhárman erejüket meghaladva küzdöttek, hogy bátornak mutatkozzanak. A fiatalság áldott jó képességével igyekeztek folytatni a játékot. Hirosi és Katcsan vezérüknek engedelmeskedő – félelemtől reszkető, gyáva – indiánok voltak.

– Jaj, úgy félek, úgy félek! Főnök! Az istenség szörnyen haragudhat! Miért ilyen dühös?

Szocsan fensőségesen ült egy kőtrónuson, akár egy igazi törzsfőnök, és hangosan vacogtak a fogai.

Szeretett volna választ adni a kérdésre, és eszébe jutott az a pletyka, amit néhány nap óta suttoztak egy-

másnak az emberek. Mindenféle ármánykodás nélkül gondolt arra, hogy ez éppen jó magyarázat lesz majd. Megköszörülte a torkát, és így szólt:

– A becstelenség miatt. Azért mérges az istenség, mert tisztátalanság történt.

– Miféle becstelenség? Ezt hogy érted? – kérdezte Hirosi.

– Nem tudod, Hirosi? Sindzsi, a bátyád, „*omeko*”-t⁹ csinált Hacuével, Mijata lányával. Ezért haragos az istenség.

Amikor Hirosi meghallotta a testvére nevét, szörnyen megharagudott, érezte, hogy valami kellemetlen dolgról van szó.

– Mit csinált a testvérem és Hacu? Mi az az „*omeko*”?

– Hát nem tudod? Így mondják, amikor együtt fekszik egy nő és egy férfi.

Valójában Szocsan sem tudott ennél többet a szó jelentéséről, de úgy beszélt róla, mint valami tisztátalanságról. Hirosi dühében a fiúra vetette magát.

Szocsan érezte, hogy elkapják a vállát, s hogy kap egy pofont, de a verekedés hamar véget ért, mert Szocsan a falhoz gurult, s fellökte a maradék két gyertyát is, melyek persze azonnal elaludtak.

⁹ Helyi kifejezés, magyarázata később olvasható.

A barlangban hirtelen alig volt valami fény, még ahhoz is kevés, hogy egymás arcát kivegyék a sötétben. Hirosi és Szocsan lihegve farkasszemet néztek, de tudták, micsoda veszélynek teszik ki magukat, ha tovább verekednek. Elég egyetlen rossz mozdulat. Katcsan mint békítő közjük lépett.

– Hagyjátok abba. Nem látjátok, milyen veszélyes itt?

Megpróbáltak gyufát gyújtani, kitapogatták a gyertyákat, és kimásztak a barlangból. Egy szót sem szóltak egymáshoz.

Mire végigkúsztak a sziklafalon, és a ragyogó kinti fényben elérték a félsziget torkolatát, már jobb barátságban voltak, mint valaha. Mintha elfelejtették volna az iménti verekedést. A torkolaton át vezető ösvényen énekelni kezdtek:

Az Ötmérföldes part főenyén...

Bentenben a Hacsidzsó kert vízpartján...

Az Ötmérföldes part a Benten félszigetének nyugati partján húzódó hegy lábánál feküdt, és ez volt a sziget legszebb partszakasa. Középtájon hatalmas szikla meredt az ég felé, Hacsidzsó szigetének nevezték, és olyan magas volt, akár egy hatalmas ház.

A szikla tetején álló fenyők között négy-öt kölyök játszott, integettek és kurjongattak feléjük.

A három fiú visszaintegetett, és továbbmentek az ösvényen. A fenyők között itt-ott vörösbükköny virágzott a fűben.

– Nézzétek! Halászbárkák! – mondta Katcsan, és a félsziget keleti irányában a tengerre mutatott.

A tengerpartnak ez a szakasza kis öblöt ölelt körbe, melyen most három apró hajó lebegett mozdulatlanul, a dagályra várva. Ezek a bárkák kotróhálóval fogták a halakat, és többnyire nagyobb hajók vontatták őket.

– Ó! – kiáltott fel egyszerre Hirosi és a barátja.

A tenger ragyogása egészen elkápráztatta őket, hunyorogtak az erős fényben, de Hirosi szívét egyre jobban nyomasztotta, amit az imént hallott Szocsantól.

Amikor eljött a vacsora ideje, Hirosi korgó gyomorral ment haza. A bátyja még nem érkezett meg. Édesanyja egyedül volt otthon, éppen fával rakta meg a melegen duruzsoló konyhai tűzhelyet. A vécé fojtogató szagát csak főzéskor nyomták el a finom illatok.

– Mondd, mama – kezdte Hirosi, és leheveredett a földre.

– Micsodát?

– Azt beszélik, hogy Sindzsi és Hacue „*omekó*”-t csináltak. Az mit jelent?

Az asszony abban a szent pillanatban otthagya a főzést, Hirosihoz lépett, és leült mellé. A szeme furcsán

csillogott, és arcába hulló elszabadult tincsein át félelmetesnek tűnt a tekintete.

– Hol hallottad ezt, Hirosi? Ki mesélt neked ilyeneket?

– Szocsan.

– Te ne mondj ilyet. Soha! És a bátyádnak se említsd. Ha elmondod neki, sokáig nem kapsz tőlem enni. Megértetted?

Az asszony meglehetősen elnéző volt a fiatalok szerelmi ügyeiben. De amikor gyöngyöt halásztak, és a többi nő a tűznél melegedve pletykálgodott, azt nem szerette. Ám most, hogy a saját fia lett az undok pletykák tárgya, anyai kötelességének meg kellett felelnie.

Amikor Hirosi már elaludt, az asszony Sindzsi füléhez hajolt, és halk, de kemény hangon megkérdezte:

– Tudod-e, milyen gonosz pletykák terjedtek el rólad és Hacuéről?

Sindzsi megrázta a fejét és elpirult. Az asszony zavarban volt, de mindenképpen tisztázni akarta a helyzetet.

– Lefeküdtél vele?

Sindzsi ismét megrázta a fejét.

– Nem tettél semmi olyat, ami alapja lehetne a mendemondáknak? Így van?

– Így.

Ebben az esetben egy szót sem szólok. De vigyázz, mert az emberek gonoszak.

Csakhogy a történet hamarosan furcsa fordulatot vett.

Másnap este Sindzsi édesanyja elment a Kódzsin isten¹⁰ tiszteletére rendezett ünnepségre. Ez volt az egyetlen, nőknek rendezett összejövetel a szigeten. Amikor az asszony megjelent, mozdulatlaná merevedett arcok fordultak felé, a beszélgetések hirtelen abbamaradtak. Éppen pletykálgodtak tehát.

A következő este, amikor Sindzsi elment a Fiatalok Szövetségének termébe, és kinyitotta az ajtót, a csupasz izzó alatt álló asztalnál most is, mint máskor, egy csapat fiú ült, és hevesen tárgyalt. Amikor észrevették Sindzsit, azonnal elhallgattak. Csak a csapkodó hullámok visszhangja lebegett a szomorú teremben, ahol mintha élő ember nem is lett volna. Sindzsi – ahogy szokta – hátát a falnak támasztva, karját térdén összekulcsolva leült a földre. Nem szólt egy szót sem. A fiúk a szokásos lendülettel más témába kezdtek. Jaszuo, az elnök, aki aznap váratlanul korán érkezett, jókedvűen köszöntötte Sindzsit az asztal túlsó feléről. Sindzsi gyanútlan mosollyal felelt rá.

¹⁰ *Kódzsin*: csillagot megszemélyesítő istenség, aki kedvezően vagy kedvezőtlenül hat az emberi sorsokra – mindezt helyzetének megfelelően. (A kontinensről származó hiedelem.)

Néhány nappal később, amikor a hideg ebédet ették a *Taihei-maru* fedélzetén, s utána pihentek egy keveset a délelőtti halászat után, Rjúdzszi, aki képtelen volt magába fojtani a gondolatait, így szólt:

– Sindzsi testvér, felrobbanok a méregtől. Jaszuo mindenféle rágalmakat terjeszt rólad.

– Az lehetetlen! – felelt Sindzsi mosolyogva, és igyekezett nyugodt és méltóságteljes maradni.

Táncolt a hajó a tavaszi hullámokon. Az általában hallgatag Jukicsi most váratlanul közbeszólt:

– Én értem, a magam részéről. Megértem. Jaszuo féltékeny. Az a fickó az apja miatt hordja olyan magasan az orrát. Tökéletesen hülye, rosszindulatú és undorító kölyök. Most, hogy Sindzsi szép férfi lett, akit a nők is kedvelnek, Jaszuo féltékeny. Ne is törődj vele, Sindzsi. Ha valami kellemetlenséged adódna, én melletted leszek.

A Jaszuo által terjesztett pletyka hamarosan a falu minden zugába eljutott, csak Hacue édesapját kerülte el valahogy. Ekkor történt az az eset, amiről a falu aztán egy teljes éven át beszélt. A dolog a nyilvános fürdőben esett meg.

A faluban még a legmódosabb házakban sem volt fürdőszoba. Azon az estén Mijata Terukicsi szokása

szerint elment a nyilvános fürdőbe. Büszke tartással, fölényesen húzta el a függönyt, levetkőzött, ruháit egy kosárba dobta, majd ingét és övét is levette, de ezek a kosár mellé estek. Dühösen csettintett a nyelvvel, lábujjával felcsípte a rossz helyre hullott ruhákat, és a kosárba rúgta őket. A jelenet tisztelettel töltötte el azokat, akik látták. Terukicsi számára ez egyike volt azon alkalmaknak, amikor megmutathatta a nyilvánosság előtt, hogy megöregedett ugyan, de ereje még a régi. Idős férfiteste igazán gyönyörű volt. Vörösréz bőrének egyetlen porcikáján sem látszott ránc, és szúrós tekintete felett az összekuszált, sűrű, fehér hajkoronája egy oroszlán sörényére emlékeztetett. Mellkasát vörösre festette a sok pálinka, s ez látványos ellentétben állt ősz hajával. Duzzadó izmai már megcsomósodtak, hisz régóta nem használta őket, de szikársága így még inkább hasonlított a tenger véste parti sziklákra.

Mintha Utadzsima minden munkája, megfontoltsága, elszántsága és ereje Terukicsi lényében öltött volna testet. A vidéki ember nyers erejének megtestesítője volt ő, aki családját a semmiből emelte gazdagságba, és mindig elég esze volt ahhoz, hogy semmiféle hivatali tisztséget ne vállaljon el a faluban, amivel elnyerte az emberek tiszteletét. Elképesztő biztonsággal jósolta

meg az időjárást, felbecsülhetetlen tapasztalatai voltak a halászatban és a hajózásban, kitűnően ismerte a sziget történelmét és hagyományait, s mindez némileg ellentétben állt konokságával, nevetséges előítéleteivel és zsörtölődő természetével, amelyek az évek múlásával sem szelídültek. Akárhogy is, az idős férfi egész lénye tökéletes bronzszoborra emlékeztetett.

Ágyékkötőben lépett ki az öltözőből a fürdőterembe nyíló ajtók keskeny részén.

A fürdő tele volt. A forró gőzfelhőben lassan rajzolódtak ki a férfialakok. A víz csobogását, a facipők koppanását és a fürdőzők nevetését visszaverte a mennyezet; a termet teljesen betöltötte a forró gőz és a hosszú munka után megérdemelt pihenőjüket élvező emberek.

Terukicsi sosem öblítette le magát, mielőtt a medencébe lépett. S ahogy nem érdekelte, jót tesz-e szívének és keringésének, ha megmártózik a forró vízben, nyakkendőkkel, illatszerekkel, piperékkel sem foglalkozott soha.

A fürdőzők szemét ugyan elhomályosította a gőz, mégis észrevették Terukicsit, és udvariasan üdvözölték. Az öregember méltóságteljesen alámerült, majdnem álláig ért most a víz.

Két fiatal halász mosakodott a medence partján. Nem látták meg Terukicsit, és mit sem sejtve fennhangon folytatták az idős férfit nagyon is érintő pletykálkodásukat.

– Ez a Mijata Teru apó a második gyerekkorát éli... Észre sem vette, hogy a lányát megbecstelenítették. Méghozzá Kubo Sindzsi, ami egészen hihetetlen. Mindenki azt mondja róla, hogy ó, hiszen még gyerek! Ő meg fogja magát, leszakítja a virágot, aztán továbbáll.

A fürdőzők mind elfordultak, nem néztek Terukicsire, meglehetősen kényelmetlenül érezték magukat. Az öregember elvörösödött, fortyogó dühvel felállt, és nyugalmat erőltetve magára kilépett a medencéből. Felemelt két vödröt, telemerítette őket a víztároló hideg vizével, a két fiatalhoz lépett, és minden figyelemzés nélkül a fejükre zúdította a jeges vizet. Még fenékbe is rúgta őket.

A két fiút félig elvakította a szappanos hab, és már épp azon voltak, hogy megtorolják sérelmüket, amikor felfogták, hogy Terukicsi az ellenfelük, és ettől egy pillanatra megtorpantak. Az öregember ekkor tarkón ragadta őket, és bár szappanos bőrük csúszott a kezében, odarángatta őket a medencéhez, hihetetlen erővel térdre kényszerítette a két fiút, és fejüket a forró víz alá nyomta. Erősen tartotta őket, úgy rázta a két fejet a

víz alatt, mintha ruhát öblítene, és időnként egymásnak ütötte őket. Végül úgy, ahogy volt, mosdatlanul elhagyta a termet, a megrökönyödött fürdőzőket egy pillantásra se méltatta.

Másnap délben a *Taihei-marun*, ebéd közben, Jukicsi, Sindzsi főnöke egy papírdarabkát húzott elő a dohányzacskójából. Nevetve nyújtotta Sindzsi-nek, és amikor a fiú el akarta venni tőle, így szólt:

– Figyelj rám, Sindzsi. Odaadom, de ígérd meg, hogy nem álmodozol majd egész délután, ahelyett, hogy dolgoznál.

– Nem olyan ember vagyok én – tiltakozott Sindzsi, kurtán, de beleegyezően.

– Hát jó. Ez férfibeszéd. Ma reggel, amikor Teru apó háza előtt mentem el, Hacue lépett ki a kapun, és mellém szegődött. Nem szólt egy szót sem, de a kezembe csúsztatta ezt a papírt. Aztán szó nélkül visszament a házba. Tudom, öregember vagyok, furcsállottam is, hogy szerelmes levelet kapok egy fiatal lánytól. És amikor boldogan kibontottam, hát nem a te neved állt benne, Sindzsi? Milyen ostoba vagyok, mondtam magam-

ban. Össze akartam tépni és a tengerbe hajítani, de te biztosan bántad volna. Hát elhoztam neked.

Sindzsi elvette a levelet főnökétől, aki Rjúdzsival együtt csak nevetett rajta.

A vékony papírt Hacue többszörösen összehajtogatta, hogy minél kisebb legyen, és Sindzsi megpróbálta óvatosan kibontani, már amennyire vastag és göcsörtös ujjaival képes volt rá. Néhány dohányszál hullott ki belőle.

A sorok golyóstollal kezdődtek, aztán valamivel később kifogyhatott a tinta, mert Hacue halvány ceruzával folytatta. Gyermekes írás volt. A levélben ez állt:

„...Tegnap édesapám csúnya pletykákat hallott rólunk a nyilvános fürdőben, és nagyon megharagudott rám. Megparancsolta, hogy soha többé ne találkozzak Sindzsi *szannal*. Hiába próbáltam megmagyarázni. Teljesen felesleges egy olyan emberrel beszélni, mint ő. Azt mondta, amint a halászhajók visszatérnek a kikötőbe, nem hagyhatom el a házat egészen addig, míg reggel újra útnak nem indulnak. Azt is mondta, megkéri majd az egyik idősebb szomszédasszonyt, hogy menjen fel helyettem a vízért, ha ebben az időben lesz rajtunk a sor. Azt is mondta, hogy azokon a napokon, amikor nem mentek halászni, egész nap velem marad majd, hogy rajtam tartsa a szemét. Hogyan láthatnálak

újra, Sindzsi *szan*? Gondolkozz, hátha van rá mód mégis, hogy találkozzunk. Nem merem postán feladni a levelet, mert az öreg postamester úgylis elárulna. Minden nap írok majd, és a levelet a konyha előtt álló cserépedény teteje alá dugom. Te is így válaszolj nekem. De veszélyes lenne, ha magad jönnél a házunk tájékára, keress hát egy bizalmas barátot, aki helyetted erre jön. Én olyan rövid ideje vagyok a szigeten, nem ismerek senkit, akiben megbízhatnék. Ó, Sindzsi *szan*, kérlek, őrizzük meg szívünkben a reményt! Mindennap imádkozni fogok elhunyt édesanyám és bátyám halotti szentélyénél, hogy ne érjen baleset téged. Csak Buddha ismerheti érzéseimet.”

Mialatt Sindzsi a levelet olvasta, arcán hol ragyogás tűnt fel, hol árnyék suhant át: a boldogság, hogy szerelme élő és valódi, és fájdalom, hogy el kell szakadnia Hacuétól.

Amikor a levél végére ért, Jukicsi kitepte a papírt a kezéből, mintha csak a szerelmes üzenet küldöncének kiváltsága lenne ez, majd töviről hegyire elolvasta. Nemcsak hogy fennhangon olvasta, de balladai hangszínnel, ami egyébként sajátja volt. Sindzsi tudta, hogy Jukicsi az újságot is ugyanezen a hangon olvassa, hangosan és fennköltén. Éppen mint most. És nem volt ebben semmi ravaszkodás. Mégis fáj a fiúnak, hogy a lány ko-

moly, őszinte levelét így, eltorzítva hallja. Szerette Hacuét.

Jukicsi elérzékenyült a levéltől, és miközben olvasta, hatalmasakat sóhajtott hozzá. Amikor befejezte, ugyanazon a súlyos és komoly hangon mondta el a fiúknak a véleményét, mint amikor a halászat közben utasította őket erre vagy arra a feladatra. Hangja százméteres körzetben visszhangzott a csendes, déli óceán felett:

– Komolyan mondom, bölcssek a lányok. Nem?

A hajón ketten voltak Sindzsin kívül, és ő mindkettjükben megbízhatott.

Amikor Jukicsi szorongatni kezdte kérdéseivel, Sindzsi szép lassan megnyílt, és ügyetlenül mesélni kezdte a történetet. Összevissza kapkodott, megfélekezett fontos részletekről. Sokáig tartott, mire a végére ért. De eljutott a leglényegesebb részlethez is végül, amikor a vihar napján meztelenül ölelték egymást, és mégis megtorpantak, mielőtt megtörténhetett volna az a bizonyos, visszavonhatatlan dolog. Jukicsi, aki általában sosem mosolygott, most végeérhetetlen hahótában tört ki:

– Ó, ha én lettem volna a helyedben! Bárcsak én lehettem volna a te helyedben! Nevetséges helyzet, az már biztos, és csak olyan emberrel történhet meg, aki még nem volt asszonnyal. Meg hát ez a lány is túl erős

hozzád. Milyen nevetséges történet! Ha majd a feleséged lesz, igyekezz mindennap kárpótolni azért, ami most nem történt meg!

Rjúdcsi, aki Sindzsinél egy évvel fiatalabb volt, csak hallgatott. Úgy látszott, mintha hol értené, hol meg nem. Ami pedig Sindzsit illeti, nem volt olyan érzékeny, mint a városi ifjúság, ha első szerelmük kerül szóba. Főnöke gúnyolódása nem sértette, sőt inkább vigasztalta, és reménységgel töltötte el szívét. A hajót ringató hullámok a lelkét is elcsendesítették. Most, hogy mindent elmesélt végre: megbékélt. Ez a hely, ahol dolgozott, a nyugalom szigete volt, amit semmi más nem pótolhatott.

Rjúdcsi minden reggel Terukicsi háza előtt szaladt le a kikötőbe, és felajánlotta, hogy szívesen elhozza a leveleket a cserépedény fedele alól.

– Akkor holnaptól te leszel a postamester – szölt Jukicsi, aki egyébként ritkán tréfálkozott.

Mostantól a három férfi mindig megbeszélte a leveleket – szigorúan csak az ebédidőben. Hol haragot, hol megaláztatást éreztek, s megosztották egymással ezeket az érzéseket. A második levél különösképpen felizgatta őket. Hacue leírta, hogyan leste meg őt az éjszaka kellős közepén Jaszuo, és miként támadt rá. És bár ő megígérte, hogy nem beszél az esetről senkinek,

Jaszuo mégis bosszút állt rajta, hiszen az egész faluban elterjesztette ezt az undorító pletykát Sindzsiről és róla. Azt is hozzátette, hogy amikor apja megtiltotta, hogy Sindzsivel találkozzon, ő elmesélte neki Jaszuo botrányos viselkedését, de az apja mégsem lett ellenséges Jaszuóval, s továbbra is ugyanolyan szívesen látogatja a fiú családját, mint addig. Pedig ő, Hacue, Jaszuo arcának pusztá látványától is viszolyog. Részletesen elmesélt mindent, és biztosította Sindzsit, hogy mindig résen lesz, ha Jaszuóval találkozik.

Jukicsi szenvedélyesen Sindzsi pártjára állt, a fiú haragudott, s úgy villámlott a tekintete, ahogy talán még sosem.

– Ez csak azért van, mert szegény vagyok! – mondta keserűen.

Éfféle panasz még sosem szaladt ki a száján. Érezte, ahogy elöntik szemét a szégyen könnyei, és nem is azért, mert szegény, hanem mert túlságosan gyengének bizonyult ahhoz, hogy magába fojtsa panaszát. De aztán megkeményítette magát, s visszafogta váratlanul feltörő könnyeit, nehogy a többiek lássák szánalmas állapotát.

Most Jukicsi sem nevetett. Szeretett dohányozni, és furcsa szokása volt, hogy egyik nap pipára, a másikon meg cigarettára gyújtott. Aznap a cigaretta volt soron. A pipás napokon gyakran kopogott sárgaréz pipájával

a hajó oldalán, amitől az idők során azon a helyen kis lyuk keletkezett. De annyira szerette a hajóját, hogy elhatározta, csak minden második napon gyújt pipára, és helyette inkább „Új élet”-et szív, amit saját maga faragta szipkából füstölt el.

Jukicsi elfordult a fiataloktól, és szipkáját a foga között tartva a köd borította Isze-öblöt nézte. Csita félszige a Moro-fok túlsó felén alig sejlett fel a ködben.

Ojama Jukicsi arca mintha cserzett bőrből lett volna. Napégette bőrén a ráncok mélye szinte feketéllett, és fénye is mint a suvickolt bőré, olyan volt. Élénk és mélyre látó tekintete már elvesztette fiatalos csillogását, és az egész lényét ugyanaz a patina védte, mint a bőrét, mely már a legperzselőbb napfényt is elviselte.

A halászatban eltöltött sok-sok év s az így szerzett tapasztalatok megtanították a várakozásra. Hosszú hallgatás után most így szólt:

– Pontosan tudom, mire gondoltok. Szeretnétek bosszút állni Jaszuón... de higgyétek el, ez nem vezetne sehova. Az a fiú egy tökkelütött hülye. Ne is törődjete velem. Biztosan nehéz most neked, Sindzsi, de lényeg a türelem. Ahogyan a halászatban is. Minden rendben lesz, meglátod. Az igazság úgymint győzedelmeskedik, még ha most nem is cselekszünk. Teru apó nem osto-

ba. Meg tudja különböztetni a jót és a rosszat. Hagyjátok békén Jaszuót. A jó győz, majd meglátjátok.

Egynapos késéssel ugyan, de a pletyka a világítótoronyba is elérkezett, a postával és az élelmiszerekkel egy időben.

Csijoko vétkesnek érezte magát, és a szíve összeszorult, mikor megtudta, hogy Terukicsi megtiltotta Hacuénak, hogy Sindzsivel találkozzon. Némi vigaszt jelentett ugyan, hogy Sindzsi nem is sejtette: tőle ered a szóbeszéd. Mégsem tudott a fiú szemébe nézni, amikor egy este beállított hozzájuk néhány hallal; elvesztett vele minden kapcsolatot. Szegény szülei pedig, akik nem értették a lány kedvetlenségét, egyre csak keseregtek és szomorkodtak.

Csijoko tavaszi szünete szép lassan a végéhez közeledett, s elérkezett a nap, amikor vissza kellett térnie tokiói szállására.

Képtelen volt bevallani, hogy ő indította útjára a pletykát, pedig érezte, nem szabad visszamennie Tokióba, míg Sindzsi meg nem bocsát neki. Tudta, hogy ha nem vallja be tettét, Sindzsi nem is haragudhat rá – és mégis, annyira szeretett volna bocsánatot kérni a fiútól.

A postamester felajánlotta, hogy töltse házában az indulás előtti éjszakát. Csijoko hajnalban, amikor a bárkák a tengerre készülődtek, lement a partra.

A férfiak már dolgoztak a csillagok fényénél, feltették a hajókat a csúszkára, úgy bocsátották vízre őket. A bárkák nagy kiáltozások közepette siklottak tengerre, egyik a másik után. Sötétség borított mindent, semmit nem lehetett jól látni, csak a fehér kendőket, melyekkel az izzadságot törölték le homlokukról a férfiak.

Csijoko facipője minden lépéskor bokáig süllyedt a hideg homokba.

Mindenki dolgozott, senki nem vette észre a lányt.

Csijoko elszégyellte magát, míg ezeket az embereket nézte. Ők a mindennapi élelemért küzdenek szüntelen, testestül-lelkestül elmerülnek benne, és egyetlen gondolatuk sem marad az olyasféle érzelmekre, mint amilyen az övé.

Közben Sindzsit kutatta a sötétben. A férfiak egyforma ruhát viseltek, nehéz volt őket megkülönböztetni.

Az egyik bárka éppen leért a vízre, most már a hullámok hátán lebegett, mintha csak béklyóktól szabadult volna. Csijoko gondolkodás nélkül odasietett, és megszólította az egyik fiút.

A fiatalember éppen ugrani készült a bárkára, de most megfordult. Elmosolyodott, fehér fogai világítottak a sötétben, és Csijoko felismerte Sindzsit.

– Ma utazom el. Szerettem volna elköszönni tőled.

– Ó, igen.

Sindzsi ennyit mondott, aztán hallgatott. Gondolkozott, mit mondhatna még, majd egy kissé erőltetetten hozzátette:

– Hát akkor... viszlát.

Sietett. Csijoko tudta ezt, ő is sietett, talán még jobban is. De nem tudott megszólalni, képtelen volt beismerni vétségét. Lehunyta a szemét, fohászkodott, hogy a fiú egy pillanatig várjon még. Ekkor értette meg, hogy az a szándéka, hogy bocsánatot kér a fiútól, csak álca, és valójában azt szeretné, ha Sindzsi egyszer, csak egyetlenegyszer kedves lenne hozzá.

De hát miért akarta ő, aki annyira biztos volt saját csúnyaságában, hogy Sindzsi megbocsásson neki? Egy szempillantás alatt elhatalmasodott rajta a vágy, hogy megkérdezze a fiútól azt, amit soha, soha senki mástól nem kérdezett volna meg:

– Sindzsi, mondd, hát olyan csúnya vagyok én?

– Micsoda? – kérdezett vissza a fiú meglepetten.

– Az arcom... tényleg olyan csúnya?

Csijoko remélte, hogy a hajnali félhomály jótékonyan takarja arcát, és amennyire lehet, talán még meg is szépiíti. De vajon nem világosodik-e már a tenger keleti láthatárán?

Sindzsi azonnal válaszolt a kérdésre. Sietett, és menekülni próbált egy olyan helyzetből, melyben a lassú válasz megsebezheti egy fiatal lány szívét.

– Hogy mondhatasz ilyet? Szép vagy. – Egyik kezével a hajóba kapaszkodott, a lábát már ugráshoz emelte. – Szép vagy.

Mindenki tudta, hogy Sindzsi képtelen a bókokra. Ő csak egy sietős választ adott egy meglehetősen furcsa kérdésre.

A hajó távolodni kezdett. Sindzsi visszafordult és in-tegetett. A parton pedig egy boldog lány állt.

Reggel Csijoko szülei lejöttek a világítótornyból, hogy elköszönjenek a lányuktól. Csijoko arca most életteli és boldog volt, ők meg csodálkoztak, mennyire örül a lányuk, hogy visszatérhet Tokióba.

A *Kamikadze-maru* eltávolodott a parttól. Csijoko egyedül volt a hajóhídon. Magányosan állt ott, eltöltötte a boldogság, és egész délelőtt vele maradt. „Azt mondta, szép vagyok! Azt mondta, szép vagyok!” Csijoko százszor is elismételte, állandóan ezt mondogatta magában. „Tényleg ezt mondta! Meg kell elégednem ennyivel, nem várhatom el tőle, hogy szeressen. Van valakije, akit szeret. Milyen nyomorúságos helyzetbe taszítottam a féltékenységgemmel! És ő mégis azt mond-

ta, hogy szép vagyok. Helyre kell hoznom a dolgokat. Mindent meg kell tennem, amit csak lehet.”

A tenger felől érkező különös énekszó hallatszott, ez ébresztette fel Csijokót álmodozásából. Amikor körülnézett, piros zászlókkal díszített hajókat látott. Az Irako-csatorna felől érkeztek.

– Kik ezek? – kérdezte a lány a kapitány fiatal helyettesét, aki éppen a kötelekkel bajlódott a hajóhídon.

– Zarándokhajók, Isze templomába tartanak. A Szuraga-öbölbeli Ensú és Jaidzu vidéki halászok viszik családjukat Tobába a halászbárkáikon. A hajók nevét a piros zászlókra írják. Isznak, énekelnek, játszanak...

A piros zászlók egyre élesebben látszottak, és amikor ezek az óceánra készült gyors halászhajók a *Kami-kadze-maru* közelébe értek, az énekszó szinte már bántóan harsánynak tűnt.

Csijoko újra elismételte magában: „Azt mondta, szép vagyok.”

*S*gy érkezett el a nyár vége. A fák mind zöldebbek lettek, s bár ahhoz még kicsit korán volt, hogy a keleti sziklák ernyős liliomai kivirágozzanak, a szigetet néhol már virágfoltok színezték. A gyerekek megint iskolába jártak, és néhány asszony már lemerészkedett a még hideg tenger fenekére *vakame*algát gyűjteni. A házakat is gyakrabban hagyták tárva-nyitva magányosan. Az ablakokat kitérták, a méhek szabadon repkedtek ki-be, s meglepődtek, amikor nekikoppantak képmásuknak a tükörben.

Sindzsi nem volt különösebben találékony, és most sem lelte meg a módját, miként láthatná újból Hacuét. Bár korábban is ritkán találkoztak, mégis, a következő alkalom édes reménnyel töltötte el a fiút, és elviselhetővé tette a várakozást. De most, amikor biztosan tudta, hogy nem lesz legközelebb, a vágyakozás, hogy láthassa a lányt, egyre fokozódott. Nem vehetett ki egyetlen szabadnapot sem, hiszen megígérte Jukicsinek, hogy

nem csinál butaságot. Így, miután hazaért a halászatból, nem maradt más hátra, mint járni az üres utcákat Hacuék környékén, és leskelődni, hátha meglátja őt. Nagy néha kinyílt az emeleti ablak, és megjelent Hacu alakja. Leszámítva a boldog pillanatot, amikor a holdfény megvilágította a drága arcot, a lány a láthatatlanság sötétjébe burkolózott. Sindzsi hihetetlenül éles szemével még ilyenkor is látta, hogy a szeme könnyes. Félték a szomszédoktól, ezért Hacu nem beszélt soha, és Sindzsi is csak szótlánul állt a ház mögötti kis kert alacsony kőkerítéséhez támaszkodva. Hallgatott, és csodálta a lányt a magasban.

Természetesen a levél, amit másnap hozott neki Rjúdzszi, hosszan mesélte rövid találkozásaik fájdalmait. Míg Sindzsi a levelet olvasta, szinte látta és hallotta Hacuét, szinte életre kelt előtte az előző nap meglesett néma lány.

Minden ilyen találkozás valóban fájdalmas volt nagyon, és Sindzsi olykor a sziget elhagyatott részeire barangolt, hogy enyhítse szomorúságát. Néha megesett, hogy egészen a sziget déli csücskéig elgyalogolt, Deki herceg sírjáig. Ma már nem látni pontosan, hol is volt ez az ősi sír, de a sziklahegy tetején, hét öreg fenyő között egy kis torii és egy templom állt.

Deki herceg legendája csak töredékekben maradt fent. Még e különös név eredetét sem ismerte senki. A régi naptár szerinti Új Év napján ünnepséget tartottak, melyen csak hatvanévesnél idősebb házaspárok vettek részt. Egy furcsa ládát nyitottak fel ilyenkor, amelyben egy nyakba akasztható képecske volt, amelyet a nemesemberek viseltek egykor, de valójában senki sem tudta, milyen kapcsolat lehet a titokzatos láda tartalma és Deki herceg között. A szigeten élő gyerekek egészen a mostani időkig ejának szólították édesanyjukat, és úgy mondják, ez a herceg feleségének nevéből – a Hejából (szoba) – származik, amit az ő saját gyerekeik hibásan ejának ejtettek.

Akárhogy is volt, a legenda szerint régen, nagyon régen, a herceg egy távoli országból érkezett. Aranyhajója eltévedt a tengeren, így vetődött a szigetre. Itt választott magának asszonyt, egy idevalósi lányt. Amikor a herceg meghalt, fejedelmi sírba temették. Életéről semmi emlék nem maradt fent. Ha a legenda valós tényekből fakad, úgy Deki herceg élete boldog volt a szigeten, olyannyira boldog, hogy egyetlen tragikus mendemonda se maradt utána.

Az is lehet, hogy Deki herceg isteni teremtmény volt, aki az égből szállt alá az ismeretlen kis szigetre. Úgy élte életét, hogy senki sem sejtette isteni száрма-

zását, és az évek múlásával a boldogság és az isteni áldás nem pártolt el tőle. Talán ezért temették az Ötmérföldes partra néző hegytetőre, és talán ezért nem maradt róla egyetlen történet sem az utókornak.

Sindzsi a templom körül bóklászott egy kicsit. Fáradt volt, gondolatai a felhőkben jártak. Leült a fűbe, karjával átkulcsolta térdét, és a holdfényben csillogó tengert nézte. A hold udvara másnapra esőt jelzett. A fiú tudta ezt.

Másnap reggel, amikor Rjúdzszi megállt Hacuéék háza előtt, a lány levele egy kicsit kikandikált a cserépedény fedele alól. A cserepet most rézfedél is védte az esőtől. Egész nap szakadt az eső. Sindzsi úgy ügyeskedett, hogy ebédidőben elolvashassa a levelet, amit az esőkabátjával védett a nyirkos levegőtől.

Csak nagy nehezen tudta kibetűzni az írást. Hacué elmagyarázta a levélben, hogy sötétben ír, az ágyában, hajnali derengésben, nem gyújt lámpást, nehogy gyanút keltsen. Általában napközben írt, és még a hajók indulása előtt csúsztatta be levelét a „postás” csuporba. De ezen a reggelen – mint írta – fontos dolgot kell elmondania, mégpedig azonnal, és ezért előző napi levelét össze is tépte, és helyette ezt küldi.

Elmesélte, hogy jövendőelő álmot látott, melyben egy istenség azt mondta neki, hogy Sindzsi Deki her-

ceg megtestesülése, s boldog házasságban élnek majd együtt, sőt olyan gyönyörűséges gyermekük születik, mint egy gyöngyszem.

Sindzsi biztos volt benne, hogy Hacue nem tudhatta előző esti látogatásáról Deki herceg sírjánál. Úgy megdöbbsent a bámulatos egybeesésen, hogy elhatározta, amint hazaér, hosszú levelet ír Hacuénak, s elmeséli benne a hihetetlen véletlent.

Most, amikor Sindzsi már el tudta tartani a családját, édesanyjának nem kellett mindenáron gyöngyhalászattal foglalkoznia a jeges vízben, mégis úgy döntött, megvárja ugyan a júniust, de akkor megint elmegy a többiekkel, s lemerül a tengerfenékre. Tevékeny asszony volt, az idő egyre melegedett, a házimunkával pedig nem elégedett meg. Amikor éppen nem akadt semmi tennivaló, apró-cseprő ügyek miatt kezdett aggodalmaskodni.

Mostanában szüntelenül a fia bánata foglalkoztatta. Sindzsi egészen másképp viselkedett, mint három hónappal korábban. Most is hallgatag volt, de vidámnak, tüzesnek látszott.

Egyik nap az asszony már délelőtt befejezte a varrást, foltozást, és tétlen délutánnak nézett elébe. Azon kezdett tépelődni, vajon nem enyhíthetne-e fia megpróbáltatásain. A házuk ilyen tájban már sötét árnyék-

ba borult, de a szomszéd ház tetején megcsillant a napfény. Az asszony elhatározta, kimegy a fényre.

Lement a partra, és nézte a szétporló hullámokat. Ahogy a fia, ő is a hullámoktól várt segítséget, ha gondolkoznia kellett.

A hullámtörő gátat kötelek borították. Munka közben ezekre aggatták a merítőedényeket a poliphalászok, most itt száradtak a kövön. Az üres, hajók nélküli partot is kitergetett hálók tarkították.

Az asszony meglátott egy pillangót, amint a száradó hálók felett billeg a víz felé. Gyönyörű, hosszú farkú, fekete pillangó volt. Talán friss virágot keresett a homokot s a betont beterítő hálók között... A halászoknak nem volt említésre méltó kertjük, csak néhány, kövekkel határolt parcella a keskeny utcák mentén. A pillangó valószínűleg ráunt a satnya virágokra, és valami szebbnek a reményében a tengerpart felé szállt.

A hullámtörőn túl a víz szakadatlan a tenger mélyét mosta, és ezért ezen a helyen zöldessárga színű volt a víz. Amikor egy-egy hullám felcsapódott a gátra, a víz egyszerre bambuszszerűvé változott. Az asszony nézte, ahogy a pillangó elhagyja a hullámtörőt és a mocsos víz felé repül. Mintha egy pillanatra megállt volna, majd lendületet vett, és felszállt a magasba. „Milyen furcsa

lepke! Mintha a sirályokat utánozná...” – gondolta az asszony.

Ahogy erre gondolt, lelkét is magával ragadta a pillangó, mely most már magasan táncolt az égen. Úgy látszott, mintha távolodna a szigettől a délelőtti széllel szemben. Bár csak gyenge fuvallat fújt, azért erősen csapkodta a törékeny szárnyakat. Mégis egyre emelkedett és távolodott a kis lepke. Az asszony nézte, amíg fekete ponttá nem zsugorodott a ragyogó égbolton.

Aztán a pillangó még sokáig repkedett az asszony szeme előtt, lejjebb szállt, tétovázott, nem mert a tengeren megpihenni. Közelebb jött a hullámtörőhöz, elvakította a tenger végtelensége és ragyogása, és talán csalódott is volt, hogy az oly közelinek tűnő szomszédos sziget valójában milyen messzire van tőlük.

A pillangó végül az egyik száradó kötél csomóinak árnyékában pihentette szárnyait.

Az asszony nem hitt a jelekben és a babonákban, mégis, a lepke hiábavaló küzdelme összeszorította a szívét. „Milyen ostoba ez a pillangó! Ha el akar innen menni, miért nem telepedik meg egy komphajón, és akkor kényelmesen célhoz érhetne!” Pedig ő maga sem szállt hajóra hosszú évek óta, mert a szigeten kívül máshol nem akadt dolga.

Ekkor – maga sem tudta miért – váratlan bátorság költözött belé, gyorsan elindult, maga mögött hagyta a hullámtörőt. Útközben egy gyöngyhalász asszony köszönt rá, aki igencsak meglepődött, hogy Sindzsi édesanyja ilyen határozottan, ilyen komoly arccal siet valahova.

Mijata Terukicsi a falu egyik leggazdagabb embere volt. Otthonán persze csak annyi látszott, hogy valamivel később épült, mint a falu többi háza. Egyébként még az sem volt igaz, hogy az ő házának a teteje uralta volna a környező tetőket. A háznak nem volt külső kapuja, kőfallal sem kerítették körbe. Elrendezésében sem tért el a többitől: a bejárattól balra a mellékhelyiség, jobbra a konyha ablaka.

De mivel a ház egy emelkedőre épült, betonpincéje és alapzata biztonságot sugallt. A pincét raktárként használták, és kicsi ablakai közvetlenül a talaj felett kandikáltak ki a keskeny utcára.

A konyha ajtaja mellett cserépedény trónolt, olyan behemót, hogy még egy felnőtt ember is belekucorodhatott volna. Fafedele, amely alá Hacue reggelente levelét csúsztatta, az edényben tárolt vizet óvta a portól és a piszoktól. De nyáron a szúnyogok és mindenféle repülő bogarak mégiscsak megtalálták a réseket, és be-

másztak az edénybe, úgyhogy reggelente mindig le kellett halászni vízbe fulladt tetemüket a víz tetejéről. Az asszony egy pillanatig habozott, mielőtt belépett volna a házba. Maga az a tény, hogy elmegy Mijatához – akinél egyébként sosem járt –, már elég lett volna ahhoz, hogy szájára vegye a falu. Körbenézett, de nem látott senkit. Egy-két tyúk kapirgált csak az utcán. A szomszédos ház kertjének azáleái között látszott a tenger.

Az asszony hajához emelte a kezét, mert úgy érezte, hogy a szél kissé szétkuszálta. Kebléből kis piros műanyag fésűt húzott elő, hiányzott belőle néhány fog, és gyorsan megfésülködött. Hétköznapi ruháját viselte. Púderszín arca alatt napégette melle szinte vöröslött. Kimonóféle kabátot és munkanadrágot hordott. Lába csupasz volt a facipőben.

Lábujjai megedződtek a sok sebtől, amit a gyöngyhalászok olyankor szereznek, amikor hirtelen ellökik magukat a tenger fenekéről, hogy a felszínre jussanak. Körmük kemény és hegyes, visszahajlik, és soha senki sem mondaná ezekre a lábakra, hogy szépek. De amikor a földre simul a talpuk, akkor aztán rendíthetetlenek és szilárdak.

Az asszony belépett a döngölt padlójú előtérbe. Több facipő hevert ott összevissza a földön, az egyik fel is borult. Egy piros kötős facipőt mintha nemrégén hasz-

náltak volna: vizes homok mutatta viselőjének talpa nyomát.

A házban csend volt, a vécé szaga terjengett a levegőben. Az előtérből nyíló helyiségek sötétek voltak, de a ház túlsó végén fény áradt be egy ablakon, és a távolabbi szoba padlójára világos foltot festett, mintha csomagolóvászon¹¹ hevert volna ott.

– Jó napot! – szólta az asszony, jelezve, hogy a házba lépett.

Várt egy keveset, de senki nem felelt. Újból köszönt.

Hacue jelent meg a bejárathoz közeli, létrához hasonló lépcső tetején, s elindult lefelé.

– Ó, anyóka! – kiáltotta meglepetten.

Semleges színű munkanadrágot viselt. Haját sárga pánntal kötötte össze.

– Szép a hajszalagod – szólta Sindzsi édesanyja elismerően.

Miközben beszélt, aprólékosan megnézte a lány vonásait, akiért a fia olyan nagy szerelemmel égett.

Talán csak képzelte, de a lány arcát porcelánszerűnek látta, bőrét sápadtnak, és ez még jobban kiemelte csillogó, nagy, fekete szemét.

¹¹ Durva zsákvászon, amelyet csomagolásra és szállításra használnak.

Hacue érezte, hogy az asszony vizsgálja őt, és elpi-
rult. Sindzsi édesanyja most elszánt volt és bátor. Te-
rukicsivel akart találkozni, hogy elmesélje neki fia ár-
tatlanságát, hogy őszintén kitarja előtte a szívét, és a két
fiatal vonzódásáról beszéljen vele. Nem volt más lehe-
tőség: beszélniük kellett, neki és Terukicsinek.

– Édesapád itthon van?

– Igen, itthon van.

– Szeretnék vele beszélni. Szólnál neki?

– Igen, persze.

A lány felment az emeletre. Arcán és mozdulatain
látszott, hogy zavarban van. Az asszony leült egy lépcső-
fokra. Sokáig várt, és bánta már, hogy nem hozott ma-
gával cigarettát. A várakozás gyengítette a bátorságán.
Kezdett rádöbbenni, hogy vakmerő volt, hogy a kép-
zelete elragadta.

A lépcső halkan megroppant, amikor Hacue elindult
lefelé. Nem jött egészen le, félúton megállt, kissé meg-
hajolt, és úgy szólította az asszonyt. Félhomály volt,
nem lehetett tisztán látni az arcát, ahogy ott fent állt.

– Hm... Édesapám azt üzeni, hogy nem akar önnel
találkozni, de...

– Nem akar velem találkozni?

– Nem.

Ez a válasz maradék bátorságától is megfosztotta az asszonyt. A megszégyenítéstől dühbe gurult. Egy pillanat alatt végigélte hosszú, nehéz munkával eltöltött életét, a kimondhatatlan megpróbáltatásokat, melyekkel akkor szembesült, amikor megözvegyült. Félig kilépett már a házból, és olyan hangon, mintha azonnal az arcába köpne valakinek, így szólt:

– Hát jó! Nem akartok beszélni egy szerencsétlen özvegyvel. Nem akarjátok, hogy még egyszer átlépjem a háza küszöbét. Azért mondom neked, Hacue, hogy ismételd el az apádnak. Soha többé nem láttok engem itt.

Az asszony el sem tudta képzelni, hogyan mondja majd el kudarcát fiának. S főleg azt, hogy aztán agresszív volt, belekötött Hacuéba, mindenféle gonoszságokat mondott neki, s ahelyett, hogy segített volna a fiának, veszekedett a lánnyal.

Anyja és fia egy teljes napig nem szóltak egymáshoz, de másnap végül is megbékéltek. Az asszony hirtelen alázatosan bocsánatot kért, s őszintén elmesélte Sindzsi-
nek látogatását és kudarcát Terukicsi házában. A fiú már tudott róla – Hacue leveléből.

Azt az utolsó pár mondatot, amikor fenyegető hangon beszélt a háziakkal, az asszony elhallgatta. Ezt Hacue sem említette levelében, tekintettel Sindzsi gyermeki érzéseire. De így is súlyosan nehezedett Sindzsi lelké-

re a szégyen, ami Terukicsi házában az édesanyját érte. Ugyanakkor, bár szelíd, jólelkű fiú volt, azt gondolta, hogy nem kellett volna anyjának beleavatkozni a dologba. Korábban sosem titkolta anyja előtt Hacue iránti szerelmét, de most megesküdött magában, hogy soha senkinek nem beszél többé érzelmeiről, csak főnökének és Rjúdzsinnak. Édesanyja iránti tiszteletből döntött így.

Az asszony most magányosabbnak érezte magát, mint valaha, mert kudarcot vallott jó szándékú cselekedetével.

Szerencsére nem múlt el egyetlen nap sem halászat nélkül, mert ha a faluban kellett volna maradni, Sindzsi szomorúságát csak tovább növelte volna, hogy sosem láthatja Hacué-t. Elérkezett a május is, és még mindig nem találkozhattak. Egy napon Rjúdzsi olyan levelet hozott, ami Sindzsit a hetedik mennyországba repítette.

„...Holnap este édesapám különleges vendégeket vár. Cu előljáróságáról jön hozzá néhány hivatalnok, akik nálunk is alszanak. Amikor vendégek vannak nálunk, apám mindig sokat iszik, és ilyenkor korán lefekszik. Azt hiszem, tizenegy óra körül el tudnék szökni otthonról. Várj rám Jasiro templománál.”

Amikor aznap este Sindzsi hazaért a halászatból, új inget vett magára. Mivel édesanyja erre semmiféle ma-

gyarázatot nem kapott, aggódva figyelte őt. Ugyanúgy, mint azon a régi, viharos napon.

Sindzsi már elég tapasztalatot szerzett a várakozás gyötrelmeiben. Azt gondolta, most akár ő várakoztatná meg a lányt. De képtelen volt rá. Amikor édesanyja és Hirosi lefeküdt, elindult. Tizenegyig még két teljes órája volt.

Úgy tervezte, hogy addig a Fialatok Szövetségében tölti el az idejét. Az épület ablakai világosak voltak, és hallotta a fiúk hangját is, akik azon az éjszakán ott aludtak. Aztán elképzelte, hogy tréfálkoznak majd az ő kárára, és inkább másfelé vette útját.

Kiment a hullámtörőre, melyet teljesen beborított az éjszaka sötétje, s arcát a tengeri szélnek fordította. Eszébe jutott a hatalmas, fehér tengerjáró, ami azon az estén úszott át a felhős horizonton, amikor Jukicsitől megtudta, kicsoda az a sosem látott lány. Emlékezett arra a különös érzésre is, ami a távolodó hajó eltűnésekor költözött a szívébe. Ez a hajó Sindzsi számára az „ismeretlent” jelentette. Amíg csak távolról figyelte, addig békés és nyugodt volt, de ahogy ő is a fedélzetre lépett, és a hajó magával ragadta, egyszerre elfogta a kétségbeesés, a szorongás, a zavar és a düh.

Azt gondolta, hogy tudja, miért is érzi magát mégis bénának, összetörtnek most, amikor örülnie kellene.

Ma este, amikor találkozni fog Hacuével, a lány biztosan gyors döntésre unszolja. Szöktesse meg? De hiszen mindketten ugyanazon az elzárt kis szigeten élnek. Hajón menekülni? Sindzsinek nem volt hajója, de pénze se. Hát akkor? Kettős öngyilkosság? Éltek valaha régen a szigeten szerelmesek, akik ezt a megoldást választották, de a fiú hamar elvetette ezt a gondolatot, mert úgy vélte, azok az öngyilkos szerelmesek egoisták voltak, és csak magukkal törődtek. Nem hitte, hogy a halál megoldást jelenthetne, arról nem beszélve, hogy neki a családját is el kellett tartania.

Miközben ezen tépelődött, észre se vette, hogy milyen hamar elrepült az idő. Sindzsi nem volt kimondottan gyakorlott gondolkodó, és most meglepődött, mert úgy tűnt, és erre nem számított, hogy e tevékenységgel szorosan összefügg az időpocsékolás. Akárhogy is, most véget vetett az elmélkedésnek, mert bármennyire hasznosnak bizonyult is ez az új elfoglaltság, veszélyeket is rejtett magában.

Sindzsinek nem volt órája. Tulajdonképpen nem is volt rá szüksége, hiszen – mind éjszaka, mind nappal – nagyjából meg tudta mondani, hogy mennyi az idő.

Például a csillagok vándorlásából. Ha nem is ismer-te tökéletesen a csillagok állását-járását, mégis ponto-

san érezte az éjszaka vagy a nappal hatalmas kerekének forgását. Olyan közelségben élt a természettel, hogy értette a rendjét és menetét, s ez nem is volt meglepő.

Amikor leült a Jasiro temploma előtti lépcsőre, hallotta, hogy a toronyóra már elütötte a felet, így még inkább biztosabb lehetett abban, hogy már elmúlt fél tizenegy. A pap és családja békésen aludt. A fiú a ház ablakának zsalujához hajolt, és tisztán hallotta, amikor a falióra is elütötte a tizenegyet.

Sindzsi megállt a kőlépcsők tetején, a sűrű fenyők árnyékában, és a faluba levezető kétszáz lépcsőfokot nézte. Most nem látszott a hold, az eget felhők borították, s csak itt-ott bukkant elő egy-egy csillag. A kőlépcsőt mégis megvilágította az éjszaka gyenge fénye, mely mintha épp onnan áradt volna szerteszét, ahol Sindzsi állt. Az Isze-öböl elrejtőzött a sötétben, de a távolabbi partokon fények villogtak – Csita és Acumi félszigeteinél csak ritkásan, de Udzsi-Jamada városa tájékán sűrűn és ragyogón.

Sindzsi büszkén nézett pompás új ingére. Biztos volt benne, hogy vakító fehérsége szembeszökő lesz a kétszáz lépcsőfok legaljáról is. A lépcső egyik felét a két oldalon álló fenyők árnyékkolták...

Apró kis alak tűnt fel a lépcső aljában. Sindzsi szíve hevesen, boldogan feldobogott. A facipők ütemes ko-

pogása aránytalanul hangosnak tűnt a távolban lépke-
dő lány apró, törekeny természetéhez képest. A léptek meg-
állítás nélkül, szaporán kopogtak felfelé.

Sindzsi szeretett volna azonnal leszaladni a lányhoz,
de mégse tette, ellenállt. Végül is olyan soká várt rá: most
nyugodtan megteheti, hogy fent várja meg. Ám amikor
már látta az arcát, nem bírta magával, és hogy fel ne ki-
áltson, inkább leszaladt elé. Mikor látja majd közletről,
tisztán és élesen arcának minden vonását? A századik
lépcső táján?

Ebben a pillanatban Sindzsi mérgesen kiabáló hang-
foszlányokat hallott, de Hacue nevét tisztán felismerte.

Hacue hirtelen megtorpant, éppen a századik lépcső-
fokon, ami valamivel szélesebb volt a többinél. A fiú
látta, hogy zihál.

Terukicsi lépett elő az árnyékból, ahol eddig rejtő-
zött, és megragadta a lány csuklóját. Sindzsi látta, amint
apa és lánya heves szóváltásba kezdenek. Ő a lépcső te-
tején szinte mozdulatlanra merevedett. Terukicsi még
a fejét sem fordította felé. Karon ragadta a lányát, s el-
indult lefelé.

Sindzsi azt sem tudta, mitévő legyen. Mozdulatla-
n állt a lépcső tetején, akár egy kőszobor.

Apa és lánya a lépcső aljára értek, balra fordultak és
eltűntek a fiú szeme elől.

Harmadik fejezet

A gyöngyhalászat idejét a fiatal lányok éppolyan szorongással várták, mint a városi lányok a vizsgaidőszakot. Iskolásként még csak játszottak, versenyeket rendeztek: ilyenkor gömbölyű kavicsokat kellett felhozni a tengerfenékről. Megtanultak merülni, s ekkor kötözött lelkükbe a versengés szelleme is. Most, amikor a játék komoly és szigorú munkává változott, minden lány félni kezdett, nem volt egy se kivétel, s ettől kezdve a tavasz számukra a gyűlöletes nyár közeledtét jelentette. Jön a jeges víz, a fuldoklás, s a szorongató félelem, amikor a víz betör a bűvármázk alá; jön a pánik és a rettegés, hogy elájulnak, mielőtt kezük megérinti a tenger fenekén az algákat. Gyakran eszükbe jutottak a balesetek, a lábfejeken tátongó sebek, melyeket akkor szereznek az asszonyok, amikor egy lendületes ugrással ellökik magukat a tenger fenekét borító sziklákról s éles kövekről, hogy minél hamarabb felérkezzenek a szabad levegőre. És mindezt súlyosbítja majd a fáradtság, mely

az erőltetett merülések sokaságától egész testükön elhatalmasodik... Egyre mélyebben az agyukba vésődtek ezek a lehetőségek, s ez – mindennap újra és újra – fokozta félelmüket. A különben mélyen alvó lányok is gyakran ébredtek rémálomból az éjszaka közepén, és utána többé már nem találtak nyugalomra.

Az idősebb asszonyokkal másként állt a dolog. Legalábbis azoknál, akik férjhez mentek és az urukkal éltek. Amint a merülés után kijöttek a vízből, azonnal táncra perdültek, nevettek, s hangosan fecsegték. Mintha a munka és a játék egyet jelentett volna számukra. A fiatal lányok sóváran figyelték őket, és arra gondoltak, hogy ők képtelenek lesznek rájuk hasonlítani. Aztán mégis, ahogy múltak az évek, csodálkozva látták, hogy lassan-lassan már ők is a vidám és tapasztalt asszonyok közé tartoznak.

Utadzsimán júniusban és júliusban dolgoztak legkeményebben a gyöngyhalászok. Főleg a Partok kertjében foglalatoskodtak, Benten félszigetének keleti részén.

Egy nap, még az idény kezdete előtt, a parton perzselően sütött a nap. Mintha nem is nyár eleje lett volna. A gyöngyhalász asszonyok tüzet gyújtottak a szárítókózáshoz. A déli szél Deki herceg sírja felé fújta a füstöt.

A Partok kertje egy kis öblöt ölelt körül a Csendes-óceánban. Távolban nyári felhők úsztak az égen.

Ahogy a neve is elárulja, a Partok kertje gyönyörű kis liget volt, amelyet úgy vettek körbe a sziklák, mint-ha szántsándékkal a gyerekeknek építették volna játszótérnek, indiános, puskás vagy bújócskás játékokhoz. Ráadásul a sziklák felszíne selymes és lágy volt, helyenként ujjnyi lyukakkal, melyekben menedéket leltek a rákok és mindenféle tengeri férgek. A tenger felé forduló bal oldali sziklafalon már virágba borultak az ernyős liliumok: most még nem voltak köztük kócos, széltépázta virágok, frissek voltak, mintha csak most keltek volna ki az ágyból, s nagy, nehéz, kobaltkék szirmaik követelőzően nyújtóztak az ég felé.

Ebédidő volt. A tűz körül harsány nevetés és tréfálkozás közben melegedtek az asszonyok. A homok még nem égette a talpukat, s bár a víz még hideg volt, de már nem annyira, hogy kijövet vattával bélelt kabátjukhoz szaladtak volna, hogy így, kétszeresen melegedjenek a lángok közelében.

Kiáltozva szívták tele mellkasukat tengeri levegővel, és kérkedve mutogatták egymásnak a mellüket. Egyikük a kezével meg is emelte őket.

– Nem! Nem! Kézze! Nem szabad segíteni, mert akkor nem tudjuk, ki mennyit csal!

– Na, a ti melletekkel nem is lehet csalni, még kézzel sem. Nem igaz? – Mindenki nevetett. Aztán versenyezni kezdtek, hogy melyikük melle a legszebb.

Mindannyiukat megégette a nap. Hiányzott belőlük az a bizonyos titokzatos fehérség: a bőrük nem volt átetsző, s nem látszottak a halvány, kék erek sem. Nem tűntek különösen érzékenyek, de a barna felszín alól mézszínűen ragyogott át bőrükön a beszívott napfény. Mellbimbójuk körül a sötét udvar szinte összemosódott napégette bőrükkel, és így a két titokzatos, nedves körcske szinte nem is látszott.

A tűz köré gyűlt versenyző mellek között volt néhány elvirágzott, fonnyadt is, sőt olyan, ami szinte már nem is létezett, csak két, mazsolaszemhez hasonlatos, összeaszott és zsugorodott göböcske jelezte a valamikori mellet. De a széles és feszes mellkasokon általában izmos, szép mellek gömbölyödtek, melyeket még nem húzott le, nem csüggesztett el a saját súlyuk. Látszott, hogy nap mint nap edzik őket, s a napon érlelik, akár a gyümölcsöket.

Valamelyik leányzó azt állította, hogy az egyik melle kisebb, mint a másik. Egy öregasszony nyersen rászólt:

– Ne aggódj, gyermekem. Hamarosan férjhez mégy, és a férjed addig simogatja, míg szép formás lesz mindkettő.

Mindenki nevetett, de a lány zavarban volt és megkérdezte:

– Biztos vagy benne, O Haru anyó?

– Hogy én? Egészen biztos. Ismertem már olyan lányt, mint te: amikor férjhez ment, egyformák lettek a mellei.

Sindzsi édesanyja büszke volt még fiatalos melleire. Az összes vele egykorú, férjes asszony közül az ő keblei őrizték meg leginkább rugalmasságukat. Mintha sosem ismert volna szerelmet, mintha sosem élt volna át szenvedést. Az ő mellei, hegyes bimbójukkal egész nyáron át a nap felé ágaskodtak, mintha csak onnan szívnák elapadhatatlan erejüket.

Sohasem irigykedett a fiatal lányokra. De most ő is észrevette azokat a melleket, melyeket mindannyian lenyűgözve csodáltak. Hacué mellei voltak azok.

Sindzsi édesanyja ezen a napon jött ki először a tengerhez gyöngyhalászni. És ez volt az első alkalom, amikor kedve szerint, alaposan megfigyelhette Hacuét. Annak ellenére, hogy azon a bizonyos napon sértő szavakat vágott a lány fejéhez, valahányszor találkoztak a faluban, mindig fejbiccentéssel köszöntötték egymást.

Hacue nem volt beszédes teremtés. Ezen a napon is elfoglalta őket mindenféle munka, és nem adódott lehetőség, hogy beszélgessenek. A mellszépségverseny alatt is főleg az idősebb asszonyok jutottak szóhoz, úgyhogy akkor Sindzsi édesanyja szerénysége miatt kerülte a beszélgetést a lánnyal.

Amikor meglátta Hacue mellét, egészen elgyengült; most értette meg, miért csitultak el idővel a rosszindulatú pletykák a lányról és a fiáról. Hiszen egyetlen nőnek sem lehetett kétsége a lány ártatlanságáról, ha meglátta a kebleit. Látszott rajtuk, hogy egy gyermeklány mellei, aki férfit sosem ismert; a két kis halom kipattanásra készülő bimbókhöz hasonlított, és sejteni lehetett, hogy még gyönyörűsebbek lesznek, ha majd kinyílnak egyszer. A két rózsaszín rügy közötti völgyet megfogta a nap, de ezzel sem veszített semmit finomságából, bársonyosságából; üdén ragyogott a kék erekkel átszőtt bőr, és ebben a völgyben most teljesedett ki az első tavasz. Hacue testének minden porcikája, s így a mellei is, ugyanazt a ritmust követte, a kibomlás előtti pillanatokát élte, s a gyermekséget még őrző domborulatok már készen álltak az ébredésre, elég lett volna egyetlen tollpihe vagy a leggyengédebb szellő cirógatása is, hogy életre keljenek.

Az öregasszony nem bírta ellenállni a kísértésnek, megérintette a hamvasan szűzies és mégis formás bimbókat. A durva tenyértől Hacue összerezzen, és felugrott.

Mindenki nevetett.

– Nahát, O Haru néne, ugye érted most már a férfiakat? – kérdezte valaki.

Az öregasszony megdörgölte ráncos mellét, és teli torokból replikázott:

– Na és? Az övé éretlen őszibarack, az enyém meg tavalyi kompót. Löttyedt, de igen ízletes.

Most Hacue is nevetett, és megrázta a haját. Egy darabka áttetsző, zöldes alga hullott ki belőle, és leesett a vakító homokra.

Éppen ebédeltek, amikor ismerős férfi tűnt fel a sziklák mögül. Ott várakozott már egy ideje.

A merülő asszonyok nagyon is tudták, miként viselkedjenek: még rá is játszottak. Sikoltozni kezdtek, le tették hideg ebédjüket a csomagolásul szolgáló bambuszlevélre, és karjukat mellükre szorították. Valójában egy cseppet sem ijedtek meg. A betolakodó idős kereskedő volt, aki évszakonként ellátogatott a szigetre. Ha most szégyenlősen viselkedtek is, csak gúnyolódásból tették a férfi éltes kora miatt.

Az öreg bolyhos nadrágot és kigombolt nyakú inget viselt. Nehéz, vászonba bugyolált csomagját, amit

eddig a hátán cipelt, most letette egy sziklára, és letörölte arcáról az izzadságot.

– Csak nem ijesztettem meg magukat? Ha rosszul tettem, hogy erre jártam, hát el is mehetek.

Ezt azért mondta, mert jól tudta, hogy az asszonyok a világ minden kincséért sem engednék el. Pontosán tudta, hogy vásárlási kedvüket úgy szíthatja fel istenigazából, ha a parti fövényen tart nekik bemutatót.

Az asszonyok a tengerparton hihetetlenül megváltoztak: szinte ádázzá lettek. Ő meg hagyta a lázas kapkodást, keresgélést, hadd válogassanak kedvükre. Még aznap este elviszi hozzájuk a kiválasztott árukat, és beszedi érte a pénzt. Az asszonyok is kedvelték ezt a módszert, mert a nappali fényben jobban szemügyre vehettek, amit vásároltak. Az öreg házaló a sziklák árnyékába teregette ki portékáját, az asszonyok pedig ebédjüket majszolva, izgatottan állták körbe a ruhákat.

Volt ott könnyű, nyári pamutkimonó, lágy kelmék, gyerekruhák, övek, alsónadrágok, alsótrikók, de akadt sál is, amit öv helyett tekertek a derekukra.

A kereskedő kezébe vett egy jókora, lapos fadobozt. Leoldotta alaposan odakötözött fedelét, és a körben álló asszonyok egyszerre kiáltottak fel a meglepetéstől. A dobozban mindenféle pénztárca, cipőfűző és pánt,

kézitáska, facipőhöz való szalag, kitűző és masni lapult, a lehető legcsodálatosabb színekben.

– Ó, mennyire szeretnék innen valamit! – kiáltott fel önkéntelenül az egyik fiatal lány.

Egy szempillantás alatt megtelt a doboz napbarnított ujjakkal, szinte hemzsegték, ahogy a portékát matatták és kritizálták; duruzsoltak egymás között, mi mihez illene, tréfálkoztak és persze alkudoztak is. Végül a kereskedő 2000 jent vágott zebre pár nyári kartonból varrott kimonóért, egy vászonabroszért és még vagy tucatnyi egyéb portékáért. Sindzsi édesanyja 200 jenért vett egy műanyag bevásárlószatyrot, Hacue pedig egy fiatalos, kimonónak való, fehér alapon sötétkék mintás anyagot.

A vén kereskedő boldog volt, nem is remélte, hogy ilyen jól megy majd az üzlet. Szörnyen sovány volt, nyitott inge látni engedte napégette, kiugró bordáit. A hosszú évek sötét foltokat égettek arcára, halántékára, s mint ha só és bors keveredett volna rövidre nyírt, őszülő hajában. A szájában alig néhány, dohány sárgította fog éktelenkedett, szinte nem lehetett érteni, mit mond, főleg, amikor az izgalomtól felemelte a hangját. Rángatózó arcával és szédítően kaszáló gesztusaival elszórakoztatta az asszonyokat, ráadásul, ahogy mondta: neki ezen „semmi haszna sem volt”.

Beletúrt a dobozba – egyik kezének kisujján elképesztően hosszúra nőtt a köröm –, és a mélyéről három gyönyörűséges műanyag táskát húzott elő.

– Ezt nézzék meg! A kék az ifjúságnak, ez a barna a középkorúaknak, a fekete pedig azoknak, akik már a vénség felé totyognak.

– Én a fiatalosat akarom! – rikoltott most az a vénasszony, aki korábban is jócskán hallatta már a hangját.

Mindenki nevetett, és ezért a kereskedő még hangosabban próbált rekedt hangján kiabálni:

– Ezek a legdivatosabb táskák! 800 jen az utolsó ár!

– Ó! De hát az nagyon drága!

– Hát persze! Mintha egy kicsit túlbecsülné a portékáját...

– Nem, nem. 800 jen. Ráadásul felajánlom önöknek az egyik gyönyörű táskát, hálából nagylelkű segítségükért... méghozzá ingyen!

Több kéz lendült a magasba, de az öreg házaló egy mozdulattal leintette őket.

– Egy, egyetlenegy! Ez az Ómija ajándéka, az üzlete-mé. Az Ómija felajánl önöknek egy táskát, mert tiszteli és szereti Utadzsima lakóit. Azt hiszem, kénytelenek leszünk versenyt rendezni, a táska pedig a győztesé lesz. Ha fiatal győz, hát a kéket kapja, ha idősebb, akkor a barnát...

Az asszonyok még a lélegzetüket is visszafojtották. Mindannyian arra gondoltak, hogy kis szerencsével egy 800 jent érő táska pottyanhat most az ölükbe.

Az öreg visszaemlékezett életére: valaha elemi iskolában tanítószkodott, ahonnan egy szerelmi kalandja miatt távoznia kellett. De az asszonyok hallgatása és figyelme most megerősítette: érezte, hogy megvan még az a képessége, hogy fellelkesítsen és megnyerjen embereket, és arra gondolt, hogy egy szép nap abbahagyja majd a házalást, és egy sportközpontot irányít.

– Na, hát akkor legyen verseny. Persze úgy, hogy Utadzsima javára szolgáljon, csak úgy ajánlhatom fel az ajándékot. Mit szólnának, kedves asszonyaim, egy tengeriszil-gyűjtő versenyhez? Aki a leggazdagabb zsákmánnyal tér vissza egy órán belül, azé a nyereség.

Az öreg széles vásznat terített az egyik szikla árnyékába, és nagy ünnepélyesen kirakta rá a három táskát. Az igazat megvallva egyik sem ért többet 500 jennél, de valóban szépek voltak, és úgy tűnt, megérnek akár 800-at is. A fiatalos táska szögletes volt, csillogó kék és kobaltszíne a frissen vízre bocsátott, lakkozott hajók ragyogására emlékeztetett. Aranyszínű csatja meglepő, de kedves ellentétben állt mindezzel. A középső díj, a barna táska is szögletes volt, és struccbőrt utánozott, de a megszólalásig: nyomott mintázatát első pillantás-

ra képtelenség volt megkülönböztetni a valódi bőrtől. Az idősödő asszonyoknak szánt fekete táska volt egyedül más formájú, hosszúkás és henger alakú. Aranycsattal záródott, és az egyetlen valóban értékes, igényes ízléssel és kézműves ügyességgel varrott a három közül.

Sindzsi édesanyja nagyon vágyott a középső, gesztenyebarna táskára, és ő jelentkezett elsőnek a versenyre... Másodiknak pedig Hacue.

A nyolc egymással versengő asszony hajóra szállt, és lassan távolodni kezdtek a parttól. Egy nagydarab asszonyság irányította a bárkát, aki nem kívánt részt venni a játékban.

Hacue volt közöttük a legfiatalabb. A többi lány nem is próbálkozott, mert tudták, semmiképpen sem nyerhetnek, és csodálták is Hacuét. A várakozó asszonyok mindegyike saját pártfogoltját bátorította.

A part mellett eddig dél felé tartó hajó most a sziget keleti része felé fordult. A kint várakozók a vén házaló köré ültek, és énekelni kezdtek.

Az öböl vize kék volt és áttetsző, ha a hullámok elsimultak, a tenger mélyén tisztán látszottak a vörös algákkal borított gömbölyű sziklák. Olyan volt, mintha a felszín közelében lebegnének, pedig mélyen feküdtek a víz alatt. A tenger tajtéka hullámos árnyékcsíkokat vetett a fenékre. Amint egy hullám felágaskodott,

hamarosan szét is porladt a kavicsos fövényen, és hangja az egész partszakaszt betöltötte, mintha csak mély sóhaj szakadt volna fel a tengerből, mely időről időre túlharsogta az asszonyok énekét.

Egy óra múlva a kis hajó visszatért a sziget keleti felére. Az asszonyok tízszer olyan fáradtak voltak, mint máskor: a verseny miatt. Csupasz testük egymáshoz simult, szótlantul, távolba vesző, üres tekintettel nézték a tengert. Vizes hajuk összekuszálódott. Ahogy így együtt álldogáltak, nem lehetett megkülönböztetni az egyik asszony haját a másiktól. Mellük libabőrös volt, és a vakító napfényben még barnára égett testük is sápadtnak, majdnem zöldesnek látszott. Úgy álltak a hajó tatóján, összezsúfolódva, akár a vízbe fúlt halottak.

A parton várakozók harsány és vidám üdvözléssel fogadták a lassan, néma csendben érkező hajót.

Amikor partot értek, a nyolc nő leroskadt a tűz mellé a meleg homokba. Egy szót se tudtak szólani.

Az öreg kereskedő sorra vizsgálta a vödröket, és amikor az utolsóhoz ért, fennhangon jelentette az eredményt:

– Hacie *szan* az első, húsz tengeri szillel. A második a Kubo család édesanyja tizennyolccal.

Az első és a második helyezett elgyötört, kivörösödött szemmel nézett egymásra. A sziget legtapasztal-

tabb és legügyesebb merülőasszonyát legyőzte egy fiatal leányzó, aki ráadásul máshol tanulta ki a mesterséget.

Hacue csendben felállt, és odament a sziklához, ahol a táskák heverték. Felemelte a középkorúaknak szánt, barna színűt, és odavitte Sindzsi édesanyjának.

Az asszony arca egészen kipirult az örömtől.

– De hát... miért?

– Mert mindig is szerettem volna bocsánatot kérni, amiért az édesapám olyan kegyetlenül viselkedett magával, anyóka!

– Nahát, ez aztán a nagyszerű lány! – kiáltott fel a kereskedő, és mindannyian dicsérni kezdték Hacuéét.

A lány kérlelte, unszolta Sindzsi édesanyját, fogadja el az ajándékot, és az végül kezébe vette a barna táskát, majd óvatosan papírba csomagolta, hóna alá vette, és már nem is érezte annyira zavarban magát.

– Nagyon köszönöm.

Ez a tiszta és egyszerű asszony azonnal megérezte a lány szeretetét és alázatát. Hacue elmosolyodott, és Sindzsi anyja arra gondolt, hogy jól választott a fia menyasszonyt magának.

...Hát így történtek a fontos események a szigeten.

Tizennegyedik fejezet

Az esős évszak nap nap után csak bánatot hozott Sindzsinek. Hacue levelei elmaradtak. Terukicsi biztosan felfedezte és megtiltotta lányának a levélírást, amikor leleplezte őket Jasiro templománál.

Egy napon, a nagy esőzések vége felé a szigetre érkezett az *Utadzsimamaru* kapitánya. Ez a teherszállító hajó Mijata Terukicsi tulajdonában volt, s egyaránt használhatták motorral és vitorlával. Az *Utadzsimamaru* ekkoriban Toba kikötőjében horgonyzott.

A kapitány először Terukicsihez ment, majd Jaszúóhoz. Még aznap este felkereste Jukicsit, Sindzsi főnökét, és végül meglátogatta Sindzsit is.

A kapitány már elmúlt negyvenéves, három gyermek apja volt, magas termetű, erejére büszke ember, de jó természetű. A nicsiren szekta buzgó híveként ismerték, és amikor a szigeten járt, ő vette át a pap helyét a templomban, hogy a *szútrákat* felolvassa. Több felesége is volt, akiket a legénység Jokohama anyónak, Modzsi

anyónak stb. szólított. Amikor a hajó a kikötőbe ért, a kapitány mindjárt meghívta a legénység fiatalabbjait az ott élő feleségéhez egy kis iszogatásra. Minden asszonya szerényen öltözködött, és apró figyelmességekkel kedveskedtek a fiataloknak.

Az a hír járta, hogy a kapitány viharos nőügyei miatt kopaszodott meg. Azért is hordott mindig aranyzsinórral díszített sapkát, hogy így biztosítson méltóságteljes külsőt magának.

Amint megérkezett Sindzsiékhez, üzleti dolgokról kezdett beszélni Sindzsi édesanyjával. Sindzsi is ott volt.

Amikor a helybeli fiúk tizenhét-tizennyolc évesek lettek, elszegődtek „rizmosónak”. Így hívták a szigeten az újonc matrózokat, és ezzel kezdődtek az inasévek a tengeren. Sindzsi elérte azt a kort, amikor már gondolhatott efféle lehetőségre. A kapitány megkérdezte, elszegődne-e hozzá „rizmosónak”.

Az asszony fiára nézett és hallgatott. Sindzsi azt felelte, előbb beszélnie kell Jukicsivel, csak azután válaszolhat.

– Ha csupán Jukicsi beleegyezésén múlik, ő már mindenről tud – mondta a kapitány.

Egyvalami azért mégiscsak furcsa! Az *Utadzsimamaru* Terukicsi hajója volt, neki pedig mi oka lett vol-

na, hogy bármelyik hajójára is felfogadja az annyira gyűlölt fiút?

– Nem, nem, Teru apó maga mondta, hogy jó tengerész válhat belőled. Amint megemlítettem a neved, Teru apó rögtön beleegyezett. Na, gyere hát velem, és dolgozz keményen.

A tétovázó Sindzsi elkísérte a kapitányt Jukicsihez, de ő is biztatta a fiút, hogy fogadja el az ajánlatot. Azt mondta, nehezebb lesz ugyan munkájuk a *Taipei-marun* nélküle, de ő nem akarja, hogy elszalassza a szerencséjét. Sindzsi végül beadta a derekát.

Másnap meglepő hírt hallott: Jaszuo is jelentkezett matróznak az *Utadzsimamarura*. Azt beszéltek, hogy Jaszuónak semmi kedve sem volt a matrózkodáshoz, de nem tehetett másként, mert Teru apó kijelentette, hogy a tengerészmesterség kitanulása nélkül szó sem lehet arról, hogy eljegyezze Hacuét.

A hír hallatán Sindzsi szíve megtelt aggodalommal. De reménységgel is.

Édesanyjával együtt elmentek Jasiro templomába, hogy veszélytelen útért, nyugodt tengerért imádkozzanak, és talizmánt is kértek a fiúnak.

Elérkezett az indulás napja. Sindzsi és Jaszuo a kapitány kíséretében felszálltak a komphajóként működő *Kamikadze-marura*, hogy Tobába hajózzanak. Sokan el-

jöttek a kikötőbe, hogy elköszönjenek Jaszuótól, közöttük Hacue is, de Terukicsi nem volt ott. Sindzsitől csak édesanyja és Hirosi búcsúzott.

Hacue egyetlenegyszer sem nézett Sindzsire, de amikor a hajó készen állt az indulásra, a lány odalépett Sindzsi édesanyjához, valamit a fülébe súgott, és egy papírba tekert kis csomagot csúsztatott a kezébe... Az asszony odaadta a fiának.

Már a hajón voltak, és Sindzsi nem nyithatta ki a csomagot, mert a kapitány és Jaszuo mellette álltak. A távolodó sziget körvonalait bámulta, és életében először furcsa érzések kerítették hatalmukba. A világon talán mindennél jobban szerette a szigetet, hiszen ott született és nevelkedett, és most mégis türelmetlenül várta, hogy minél messzebb eltávolodjon tőle. Ez a vágy, hogy egyszer elhagyhassa, győzte meg végül, hogy elfogadja a kapitány ajánlatát, és elszegődjön az *Utadzima-marura*.

Amikor a sziget eltűnt a szemhatáron, Sindzsi végre megnyugodott. Boldog volt, hogy este nem kell oda hazatérnie, holott korábban, a mindennapi halászat során ez sosem jutott eszébe.

„Szabad vagy” – üvöltött lelkében egy hang. Most először értette meg, hogy ilyen határtalan szabadság is létezik.

A *Kamikadze-maru* szemetelő esőben siklott tova a tengeren. Jaszuo és a kapitány leheveredtek a sötét kabin gyékényeire, és elnyomta őket az álom. Amióta felszálltak a hajóra, Jaszuo még egyetlen szót sem szólt Sindzsihez.

Kövér esőcseppek gurultak végig a kabinablak üvegén. Sindzsi az ablakhoz lépett, s a világosságnál most megnézte, mit rejt Hacue csomagja. Egy talizmán volt benne Jasiro templomából, egy fénykép Hacuéről és egy levél, az ő írása: „Mostantól mindennap elzarándokolok Jasiro templomához, hogy érted imádkozzak. A szívem a tiéd, Sindzsi. Könyörgöm, vigyázz magadra, és térj vissza hozzám épségben, egészségben. Ezt a fényképet neked ajándékozom, hogy így elkísérhesselek utadon. A Daió-foknál készült. Apám nem mondott nekem semmit erről az útról, de úgy érzem, valami szándéka lehet, hogy téged és Jaszuo-t egyszerre vett fel a hajójára. Talán maradt még nekünk egy szikrányi remény... Kérlek, ne veszítsd el hitedet! Légy határozott döntéseidben és cselekedeteidben...”

A levél bátorsággal öntötte el a fiút, karja megtelt erővel, úgy érezte, érdemes élni, és ez az érzés minden porcikáját átjárta.

Jaszuo még aludt. A kabinablak fényénél Sindzsi tüzetesen megnézhatta Hacue képét. A lány egy magas

fenyő törzséhez támaszkodott a Daió-fokon, a szél belekapott könnyű ruhája aljába, szinte látszott, hogy kavarg a fehér nyári kimonó alatt, s hogy simogatja Hacue csupasz bőrét. Sindzsi bátorságát megerősítette, mikor eszébe jutott, hogy egyszer ő is ugyanazt tette, mint a képen a tengeri szél.

Nem tudta letenni a képet. Becsúsztotta a kabinablak pereme alá az esőcsíkozta üvegre, és hosszan, sokáig nézte. Aztán egyszer csak feltűnt, majd lassan elúszott a hajó mellett Tocsi szigetének esőáztatta, ködös körvonala.

Sindzsi elkomorodott. De már ismerte ezt a különös érzést, tudta, miként kínozza reménnyel az ember szívét a szerelem.

Mire Tobába értek, elállt az eső. Sápadt, ezüst sugarak bújtak elő a felhők hasítékán.

A sok kis halászbárka között a 185 tonnás *Utadzsi-ma-maru* hatalmas hajónak látszott a kikötőben. A három férfi felszökkent a hajóhídra, mely szinte vakított az eső utáni napfényben. Fényes vízcseppek ragyogtak a fehér árbocokon. Egy daru hajolt hatalmasan a fedélzeti nyílás fölé.

A legénység még nem érkezett vissza a kikötőbe. A kapitány a közös kabinba vezette a két fiút. Ez a háló nyolcgyékényes helyiség volt az ebédlő szomszédsá-

gában. A szekrényeken és a vékony gyékényekkel borított középső részen kívül a helyiségben még volt egy emeletes ágy jobb oldalon, azzal szemben, a bal oldalon pedig két emeletes ágy és egy egyszerű fekhely a gépmesternek. A mennyezetre néhány filmszínész nő fényképét ragasztották, hogy szerencsét hozzanak.

A jobb oldali emeletes ágyat szánták Sindzsinek és Jaszuónak. A gépmester, az első és másodtiszt, a fedélzetmester, a helyettese és a kormányos is ugyanabban a fülkében aludt, de a szolgálatos őrség miatt mindig akadt szabad fekhely.

Miután a kapitány megmutatta a fiúknak a parancsnoki hidat, a saját kabinját, a gépházat és az ebédlőt, magukra hagyta őket a legénységi fülkében.

A két fiú egymásra nézett. Jaszuo szomorúnak tűnt. Azt javasolta, béküljenek ki.

– Végül is sorstársak lettünk. A szigeten ugyan történt egy és más, de most legyünk jó bajtársak.

Sindzsinek nehezebbre esett valamit is mondani, és inkább elmosolyodott.

Estefelé megérkezett a legénység. A legtöbben utadzsimaiak voltak, Sindzsi és Jaszuo látásból ismerte őket. Bűzlöttek a szakétól, és kötekedni, gúnyolódni kezdtek az újoncokkal. Amikor végre belefáradtak, mindkettejüknek elmagyarázták, mi lesz a dolguk.

A hajó másnap reggel kilenckor indult. Sindzsi feladata volt, hogy pirkadatkor leakassza az árbocról a lámpást, ami azt jelezte éjszaka, hogy hajó várakozik a kikötőben. Sindzsi egész éjjel le sem hunyta a szemét, és másnap már pirkadat előtt talpon volt. Amint szürkülni kezdett az ég alja, máris indult, hogy lehozza a lámpást.

A finoman szemerkélő eső elhomályosította a reggel fényét. A kikötőből a pályaudvar felé vezető út két oldalán lámpások őrködtek. Egy teherszállító vonat élesen füttyült.

Sindzsi a bevont vitorlák között felmászott az árboc tetejére. A rúd nyirkos volt és hideg, s a hajó oldalát paszkoló szelíd hullámok ringatása odafent az árbockosárban még jobban érződött. A hajnali nap ködös, tompa fényében tejszínűen világított a lámpás. Mintha csak rosszkedvét mutatná, amiért el kell hagynia az árboc csúcsát, akár ha fejét ingatta volna, súlyosan himbálózott az öles rúd tetején. A láng pislákolni kezdett a vizes üveg mögött. Kövér esőcseppek szaladtak végig a magasba tekintő fiú arcán. Sindzsi arra gondolt: legközelebb vajon melyik kikötőben kell majd leemelnie a lámpást az árbocról?

Az *Utadzsima-maru* a Jamakava Hajózási Társaság megbízásából épületfát szállított Okinavába, és körülbelül hat hét múlva kellett visszatérnie Kóbéba. Miután

elhagyták a Kii-csatornát és elhaladtak Kóbe mellett, a hajó nyugatnak fordult a Belső-tengeren. A modzsi határon sikeresen átestek az egészségügyi ellenőrzésen, majd délnek vették az irányt Kjúsú keleti partja mentén, és szabad behajózást nyertek Jamadzaki körzetébe. Itt volt a vámiroda.

Ezután a hajó Kjúsú déli partjánál megérkezett Fukusima kikötőjébe, ahol 1400 köbméter épületfát vett fel.

Miután elhagyták Fukusimát, az *Utadzsimamaru* a nyílt tengeren hajózott. Két vagy két és fél napon belül Okinavába kellett érkeznie.

Amikor nem volt rakodnivaló, vagy pihenőt tartottak, a legénység a kabin közepére terített gyékényeken hevert és egy hordozható fonográfot hallgatott. Kevés lemezük volt, az is nagybeteg állapotban, barázdáikon rekedten nyöszörgött a rozsdás tű. A lemezekről érzelmes nóták szóltak kikötőkről, tengerészekről, ködről és asszonyokról, a Dél Keresztjéről, szakéről vagy éppen vágyakozásról. A gépmester nem kedvelte a zenét, mert egyetlen kis dallam se mászott a fülébe a hajóút alatt, és ha valami nyúlfarknyit meg is jegyzett, azt is elfelejtette, mire a következő útra indultak. Amikor a

hajó hirtelen táncra kerekedett a hullámok hátán, a tű mindig újabb karcolást kapart a lemezen.

Esténként beszélgettek, általában komoly témákról, mint amilyen a szerelem és a barátság, vagy a szerelem és a házasság, vagy hogy az emberi test elvisel-e ugyanolyan erős sóbefecskendezést, mint amilyet cukorból kibír. Ez már bőségesen elegendő volt ahhoz, hogy órákon át beszélgessenek. A vitából mindig az került ki győztesen, aki a legnagyobb meggyőződéssel támasztotta alá elképzelését. Jaszuo, aki a Fialatok Szövetségének elnökeként bizonyos tapasztalatokra tett szert, olyan logikusan építette fel érvelését, hogy nyomban ki is érdemelte a többiek tiszteletét. Sindzsi csendes maradt, hallgatott, karjával átkulcsolta a térdét, és mosolyogva hallgatta társai véleményét. „Biztosan hülye” – súgta néha a gépmester a kapitánynak.

A fedélzeten mindig akadt tennivaló. Amikor felkeltek, az újoncoknak le kellett mosniuk a hajóhidat, de más, ehhez hasonló munkát is kellett végezniük.

A legénység szép lassan megállapította, hogy Jaszuo lusta: általában ímmel-ámmal végezte a munkáját. Ráadásul legtöbbször Sindzsi is segített neki, ami rögtön szemet szúrt a feletteseiknek. Egy reggel például Jaszuo nem akarta lemosni a hajóhidat, mondván, sürgősen vécére kell mennie. Nem sokkal később a fedélzetmes-

ter rajtakapta, ahogy lent a kabinban heverészik. Jól rápirított a fiúra.

Jaszuo pimasz nyugalommal felelt:

Végtére is, ha visszatérek a szigetre, én leszek Teru apó örököse. És ez a hajó is az enyém lesz.

A fedélzetmester dühbe gurult, de magába fojtotta indulatát, mert arra gondolt, talán tényleg úgy történik, ahogy Jaszuo állítja. Ettől fogva sosem szidta a fiút szemtől szembe, de elmesélte a többieknek, miként viselkedett az a mihaszna, és ez végül is nem vált Jaszuo javára.

Sindzsinek sok tennivalója akadt, és Hacue fényképét csak a lefekvés előtti kurta percekben vagy az őrség idején nézegethette. Egy nap, amikor Jaszuo megint azzal dicsekedett, hogy Terukicsi örököse lesz és elveszi feleségül Hacuét, Sindzsi megragadta az alkalmat, hogy visszavágjon felfuvalkodott társának. Megkérdezte Jaszuót, van-e fényképe Hacuéről.

– Persze hogy van – felelte azonnal.

Sindzsi biztos volt abban, hogy nem mond igazat, és szinte kivirult.

Néhány pillanattal később Jaszuo ártatlan képpel visszakérdezett:

– És neked? Neked van?

– Micsoda?

– Fényképed Hacuéről.

– Nem, nincs.

Valószínűleg ez volt az első hazugsága életében.

Az *Utadzima-maru* Nabába érkezett. Miután túljutottak az egészségügyi ellenőrzésen, átlépték a határt. Behajóztak a kikötőbe, és felrakodták a fát. Két vagy három napig várakozniuk kellett, amíg megkapták az engedélyt, hogy Unten lezárt kikötőjébe mehessenek. Ott kellett az ócskavasat hajóra pakolni, mielőtt visszaérkeznek Japánba. Unten Okinava legészakibb pontján feküdt, itt szállt partra az amerikai hadsereg is.

A legénységnek nem volt engedélye a hajó elhagyására, így egész álló nap tétlenül nézték a hajóhídról a kopár, szomorú hegyeket. Az amerikaiak minden erdőt, még az utolsó fatönköt is felégették, mert félték a rejtőzködő, fel nem robbant gránátoktól.

A koreai háború már véget ért ugyan, de a legénység úgy látta, hogy a szigeten még mindig felfordulás uralkodik. A gyakorlatozó repülőgépek éjjel-nappal fülsiketítő zajt csaptak; és a trópusi nyárban megszámlálhatatlan csillogó jármű hemzsegett szüntelen a széles, kikövezett, part menti úton. Volt közöttük autó, kamion, és persze rengeteg katonai jármű. Az út szélén előre gyártott házakban laktak az amerikai katonákhoz tartozó családok, az épületek friss festése csak úgy ra-

gyogott a napfényben, míg a helyi lakosok foltozott te-tejű, összevissza eszkábált otthonai csúf foltokként éktelenkedtek a tájon.

Egyedül a fedélzetmester léphetett a szárazföldre, hogy szállítókat rendeljen a Jamakava Társaság irodájában.

Végre megérkezett a behajózási engedély Unten kikötőjébe.

Az *Utadzima-maru* befutott a kikötőbe, felrakodták az ócskavasszállítmányt. Éppen befejezték a munkát, amikor hírt kaptak, hogy tájfun száguld Okinava felé. Reménykedtek, hogy elkerülhetik a tájfun érintette vidéket, ezért mihamarabb indulni készültek. Elhatározták, hogy már másnap reggel elhagyják a kikötőt. Az egyetlen, amit tehettek, hogy nyílegyenesen Japánnak tartanak.

Azon a reggelen könnyű eső permetezett. Északnyugati irányból erős hullámok lökdösték a hajót.

A kopár hegyek hamarosan eltűntek mögöttük. Az *Utadzima-maru* pontosan kiszámított úton, szinte lépésben haladt előre, hat órán keresztül, mivel alig lehetett látni valamit. A barométer gyorsan süllyedt, és a hullámok egyre hatalmasabbra tornyosultak. Hihetetlen sebességgel csökkent a légnyomás. A kapitány úgy döntött, visszatérnek Untenbe. A szél dühödten csapkodott, köd-

dé permetezte szét az égből zúduló vizet. A látótávolság majdhogynem nullára zuhant. Lehetetlennek látszott, hogy hat óra alatt visszaérjenek a kikötőbe.

A fedélzetmester végre-valahára jelentette Unten hegyeit: jól ismerte a környéket, ő állt őrt a hajóorron. A kikötőt mintegy kétmérföldes korallzátony övezte, és a bójákkal sem jelzett sziklás partszakaszon átjutni iszonyúan kockázatos feladat volt. Stop!... Go!... Stop!... Go!...

Az *Utadzsimamaru* útjának minden centiméterét ellenőrizték, de így is keservesen haladtak előre. A hajó a zátonyok felett haladt. Este hat óra lehetett. Egy tonhalhalász hajó vesztegelt a sziklás part mentén. Segítettek rajta. Kötelekkel egymáshoz erősítették a két hajót, így érkeztek Unten kikötőjéhez.

A hullámok most nem csaptak magasra, de a szél egyre dühödtebben süvített. Az *Utadzsimamaru* és a tonhalhalász hajó még mindig együtt haladt. Két kötéllel és két hatalmas acélsodronnyal erősítették oda a hajókat egy hatalmas bójához. Felkészültek a tájfun támadására.

Az *Utadzsimamaru*n nem volt rádióberendezés. A halászhajó rádiósa a kapitányi hídról továbbította nekik az összes lehetséges tudnivalót a tájfun irányáról és sebességéről.

Amikor leszállt az éj, a halászhajó fedélzetén négyfős, az *Utadzima-marun* háromfős legénység állt őrséget. A köteleket kellett figyelniük, mást nem is tehetek. Nem tudhatták, kitart-e a kötél, vagy elszakad.

Félő volt, hogy a bója nem bírja sokáig a hatalmas megterhelést. De még sokkal valószínűbbnek tűnt annak a veszélye, hogy a kötelek szakadnak el. Az őrséget álló férfiak a szél és a hullámok minden szeszélyének kitették magukat, ahogy fel és alá rohantak a hajók fedélzetén, hogy időről időre sós vízzel öntözzék és így nedvesen tartsák a köteleket, mert attól féltek, hogy könnyen elpattanhatnak, ha a szél kiszáritja őket.

Este kilenc órakor a hajókat utolérte a másodpercenként 25 méteres szél.

Egy órával éjfél előtt Sindzsi, Jaszuo és egy harmadik matróz vette át az őrséget. Csak szívós küzdelem árán jutottak fel a hajóhídra, mert a szél a korlátnak lökte őket, s az arcukba csapta a jeges esőt. Úgy érezték, mintha millió tüvel szurkálnák őket.

Lehetetlenség volt talpon maradni a hajóhídon. A hullámok nem csaptak akkora magasba, hogy felérjenek hozzájuk, de a tomboló szél átláthatatlan köddé porlasztotta a vizet. Végül, nagy keservesen mindhárman elkúsztak a hajóorrig, és belekapaszkodtak a kikötőbakokba. Ezekhez a bakokhoz erősítették a hajóikat tartó

köteleket és a két acélsodronyt. A fiúk alig látták a bóját a sötét éjszakában, pedig csak húsz méterre volt tőlük. Fehérre festett jelzése épphogy csak látszott a feketeségben. Amikor egy hirtelen szélroham a levegőbe lökte a hajót, a bója eltűnt a semmiben, és egészen halvány foltként tűnt elő újra.

A három fiú a kikötőbakba csimpaszkodva összenézett, de nem szóltak egy szót sem. A sós víz szüntelen az arcukba csapott, még a szemüket is nehezükre esett nyitva tartani. A szél süvítése, a tenger ordítása fenévaddá változtatta körülöttük az éjszakát.

Az volt a feladatuk, hogy szemmel tartsák a köteleket, amelyek a bójához erősítették a hajókat. Az elszabadult vihar szeszélyes és ördögi táncában csak a megfeszült kötelek mutattak állandóan egyenes vonalat. A fiúk tekintete ezekre az egyenes vonalakra tapadt, és a megfeszített figyelem és összpontosítás a reményhez hasonlatos érzést ültetett apránként szívükbe.

Néha mintha valamelyest csendesedett volna a szél, de megnyugvás helyett ez inkább rettegéssel töltötte el a fiúkat, mert azonnal újabb szélroham érkezett, s hatalmas égzengéssel rázott meg mindent.

Némán figyelték a köteleket, csikorgásukat még a szél irtóztató süvítésében is meghallották.

– Nézzétek! – kiáltott fel élesen Jaszuo.

Az egyik acélkötél rémisztően megcsikordult, és bakokra erősített vége elmozdult. Pontosan előttük történt mindez, és jól látták a kötelek állásán az alig észrevehető, de vészjósló változást.

Ugyanabban a pillanatban az egyik acélkötél előpatant a sötétből, és mint egy ostor, villámcsapásként sújtott a bakokra.

A fiúk félreugrottak, még éppen idejében, különben az elszakadt drótkötél akár ketté is szelhetne volna őket. Mint a halállal viaskodó élőlény, úgy csapkodott dühöngve a sodrony a fedélzeten, majd lassan, hurokba görbülve elnyúlt mozdulatlanul.

Amikor a fiúk felfogták, mi történt, egészen belesápadtak. A hajót tartó négy kötél egyike elszakadt. Nem tudhatták, vajon a maradék három meddig bírja még.

– Szólni kell a kapitánynak – mondta Jaszuo, megfordult és elindult. Minden erejével kapaszkodott, minden lépésnél megtántorodott, de végül elérte a kapitányi hidat, és zihálva hadarta el felettesének a történeteket.

A nagydarab kapitány megőrizte nyugalmát, legalábbis látszólag.

– A mentősodronyt kell használnunk. A tájfun egy órákor elérte a tetőfokát, tehát most már nyugodtan használhatjuk. Valakinek oda kell úsznia vele a bójához.

Ezután a másodtisztre bízta a kapitányi hidat, majd az első tiszttel együtt Jaszuo után indult.

Mint a rizslepenyt vonzó egerek, úgy ráncigálták lépésről lépésre a mentősodronyt és egy kétsuklónyi, vastag kötelet a kapitányi hídtól a bakokig.

Sindzsi és a másik matróz kérdően pislogtak feléjük.

A kapitány hozzájuk fordult, és a szél üvöltését túl-harsogva kérdezte a három fiútól:

– Melyikötök erősítené oda a mentősodronyt a bó-jához?

A szél süvítése elrejtette a fiúk hallgatását.

– Na? Senki? Hát milyen vér folyik az ereitekben?
– kiáltott a kapitány.

Jaszuo szája remegni kezdett. Behúzta a nyakát.

Sindzsi elmosolyodott, foga szinte világított a sötétben. Tiszta, éles hangon kiáltott vissza:

– Én megyek!

– Ez igen! Gyerünk!

Sindzsi felegyenesedett, kihúzta magát. Szégyellte, hogy eddig görnyedten kuporgott. A mélységes sötétből fel-feltámadó éles szellőkés szinte megkorbácsolta a testét, de Sindzsi a kis halászbárkán már hozzászokott a tengeri viharok kegyetlenségéhez, és a lába alatt vad táncot járó hajóhidat most csak hepehupás talajnak érezte.

Hegyezte a fülét, figyelt. Feje felett őrjöngött a tájfun. Ugyanolyan természetesnek találta, hogy a természet dühöngő estélyére hivatalos, mint ha csendes, délutáni ejtőzésre invitálták volna.

Az esőkabát alatt patakokban folyt a hátán és mellkasán a verejték. Levette a kabátot és félredobta. Most egy mezítlábas fiú állt ott, a viharos éjszaka közepén, ujjatlan, kigombolt fehér ingben.

A kapitány parancsot adott a négy férfinak, hogy a sodrony egyik végét erősítsék a bakhoz, a másikat pedig a kötélhez. A szél miatt hosszasan bajlódtak. Amikor végre mindent rögzítettek, a kapitány Sindzsinek nyújtotta a kötelet, és a fülébe kiabálta:

– Ezt tekerd a derekad köré, és úgy ússz! Amikor a bójához érsz, erősítsd jól oda!

Sindzsi kétszer körbetekerte magán a kötelet. Felállt a bakra, és lenézett a tengerre. A hatalmas, fehér tarajú, szélcsapdosta hullámok eszeveszetten korbácsolták a hajó oldalát, alattuk pedig számtalan láthatatlan, fekete hullám őrjöngött a mélyben. Újra és újra belekezdtek összevissza táncukba, gonoszul rejtegetve szélességüket és kíméletlenségüket. Amint egy hullám felágaskodott a mélységből, és látni engedte magát, azon nyomban vissza is zuhant a végtelen, pusztító kavargásba.

Sindzsinek eszébe jutott Hacue fényképe. A kabinjában hagyta, a fogason lógó kabátja zsebében. De hirtelen ez a gondolat is szétfoslott a szélben. Leugrott.

A bója úgy húsz méterre lehetett tőle.

Karja erős volt, mindenkinél erősebb, megállás nélkül ötször körbe tudta úszni a szigetüket, de most mind ez kevésnek bizonyult, hogy azt a 20 métert legyőzze a tébolyodottan háborgó tengeren.

Félelmetes erő mozgatta karjait, mintha láthatatlan acélrudak segítették volna.

Minden erejét összeszedte és úszott, de időnként elsodorta a víz, és olyan hiábavalónak érezte mozdulatait, mintha sűrű iszappal birkózott volna. Amikor már csak karcsapásnyira volt a bójától, hirtelen felragadta egy hullám, és visszavetette ugyanoda, ahonnan elindult. Megint teljes erejét megfeszítve úszott. Az ádáz ellenfél végül meghátrált, és szép lassan utat engedett a fiúnak. Olyan szilajon úszott, mintha a legkeményebb sziklába akarna lyukat vájni. Amikor végre elérte a bóját és megérintette, egy hullám felkapta és hátralökte. De a sors úgy akarta, hogy egy másik hullám a segítségére legyen, az is felemelte, de előrelökte, és Sindzsi azt gondolta, hogy mellkasa most hozzávágódik a bója fémszerkezetéhez és összeroncsolja, de a tenger akkor hátára kapta és a bója tetejére emelte.

Sindzsi mélyet szippantott a levegőből. A szél befurakodott az orrába, szájába, és úgy érezte, soha többé nem tud levegőt venni. Egy pillanatra meg is feledkezett mindenről.

A bója a sötét tengeren hánykolódott, hol ellepték a felcsapódó hullámok, hol meg nagy csörtetéssel visszazuhantak a mélybe. Sindzsi hasra vágódott, hogy a szél el ne sodorja, és elkezdte húzni a kötelet. Most először nézett a hajó felé. Négy férfi körvonalát látta a hajó orrában a bakoknál. A tonhalász hajó legénysége is meredten figyelte minden mozdulatát. Bár csak húsz méterre lehettek tőle, furcsán távolinak látszottak. A két hajó sötét árnyéka egymás mellett emelkedett az ég felé, majd hullott vissza a hullámok közé.

A vékonyabb kötéllel, amibe a szél nem tudott belekapaszkodni, még könnyen boldogult. De hamarosan megérezte a tizenkét centiméter vastag acélsodrony súlyát, és most már azt kellett húznia. Sindzsi majdnem előrezuhant a tengerbe. A mentősodronyba beleakaszkodott a szél, de végül a fiú elkapta a végét. Otromba vastag volt, még hatalmas kezével sem érte át egészen.

Sindzsi nem tudta, hogyan használja ki igazán az erejét. Fel akart állni, de a szél nem hagyta. Amikor megpróbálta teljes erejéből húzni a sodronyt, majdnem be-

levágódott a vízbe. Csuromvizes volt, de teste láztól égett, perzselt az arca, és a halántéka eszeveszetten lüktetett.

Végül sikerült körbetekernie a sodronyt a bóján, és innentől kezdve valamivel könnyebb lett a küzdelem, mivel most már a kötélben is megkapaszkodhatott... Még egyszer körbetekerte a bóját, és keményen megcsomózta a kötelet. Aztán a magasba emelte karját, hogy tudassa a hajón lévőkkel: sikerült!

Látta, hogy a hajón a négy férfi válaszképp szintén felemeli a karját. Sindzsi egészen megfeledkezett arról, mennyire fáradt. Hirtelen jókedvű lett, és újra rátalált teljes erejére. Szembenézett a viharral, mély levegőt vett, és a tengerbe ugrott, hogy visszaússzon a hajóra.

Hálót engedtek le a hajóról, abban húzták fel a fedélzetre. Amikor felért a hajóhídra, a kapitány lapát tenyerével vállon veregette. Sindzsi majdnem eszméletét veszítette a fáradtságtól, de férfiúi büszkesége nem engedte, hogy összeessen.

A kapitány parancsot adott Jaszuónak, hogy kísérje Sindzsit a kabinba. Azok, akik éppen nem voltak szolgálatban, szárazra törölték, és jó melegen bebugyolálták. Amint végigdőlt az ágyon, abban a pillanatban elaludt. Akármilyen dühödten lármázott is a vihar, Sindzsit azon az éjszakán semmi sem verhetette fel.

Másnap reggel verőfényes időre ébredt. Kinézett a kabin ablakán: a tájfun utáni tiszta kék ég, a kopár hegyek vonulata és a mozdulatlan, békés tenger látványa tárult elé.

Az *Utadzsimamaru* néhány napos késéssel ért vissza Kóbéba. Amikor a kapitány Sindzsivel és Jaszuóval visszatért a szigetre, ahova augusztus közepe előtt kellett volna megérkezniük, a régi naptár szerinti Halottak Ünnepeére, már befejeződtek a szertartások.

Már a sziget felé tartottak a *Kamikadze-maru* fedélzetén, amikor megtudták az utadzsimai nagy eseményt. Az Ötmérföldes parton hatalmas teknősre bukkantak még az ünnepek előtt. Azonnal megölték. Kosárnyi tojást találtak benne, amit darabonként 2 jenért árultak.

Sindzsi hálaadásképp ellátogatott Jasiro templomához. Jukicsi hamarosan elhívta magához, hogy „illően” megünnepeljék a fiú visszatérését.

Sindzsi sosem ivott, de most temérdek pohárka szakét kellett felhajtania a baráti társaság kedvéért. Két nap múlva folytatta munkáját Jukicsi halászbárkáján. Nem igen beszélt útjáról, de Jukicsi minden apró részletet kikérdezett a kapitánytól.

– Azt beszélük, valami egészen lenyűgöző dolgot tettél.

– Á, dehogy.

A fiú elpirult, és nem szólt többet. Ha valaki nem ismerte, akár azt is gondolhatta volna, hogy másfél hónapig pihent valahol.

Jukicsi egy ideig hallgatott, majd így szólt:

– Teru apó nem beszélt veled?

– Nem.

– Nahát...

Senki nem említette most Hacue nevét, de Sindzsi már kevésbé érezte fojtogatónak a magányt, és teljes odaadással vetette magát a munkába. A hajó finoman lebegett a hullámok hátán a rekkenő melegben. Az itt végzett munka olyan tökéletesen illett Sindzsi testéhez és lelkéhez, mint a jól szabott öltöny, mely sehol sem ráncolódik.

Különös reménykedés költözött a szívébe, és nem is hagyta el. Alkonyatkor a távolban észrevett egy fehér tengerjárót; más volt, mint amit régen látott, de most megint új érzést fedezett fel magában.

– Ismerem ennek a hajónak az útját. Ismerem az éle-
tet a fedélzetén. A megpróbáltatásokat. Mindezt jól ismerem.

A hajó most már nem az ismeretlent jelentette számára. Éppen ellenkezőleg: a füstöt pipáló fehér tengerjáró valami sokkal erősebb érzést ébresztett fel benne, mint korábban. Gondolatban újra átélte gigászi küzdelmét a súlyos acélsodronnyal. Erős keze egyszer már biztosan megérintette az „ismeretlent”, amit régen csak a távolból figyelt. Úgy érezte, ha kinyújtja a karját, szinte eléri a horizonton áthaladó tengerjárót. És mint egy gyerek, kinyújtotta göcsörtös ujjait a tenger felé. Az ég alján már az esti felhők sötétlettek.

Elmúlt a nyári szünet fele, és Csijoko még mindig nem érkezett meg. A világítótorony őre és felesége nap mint nap várták, hogy a lányuk a szigetre jöjjön. Az asszony hiába írt levelet, nem kapott választ. Írt újra. Tíz nap múlva megérkezett a válasz. Rossz hírrrel. Csijoko nem magyarázkodott, csak tudatta, hogy ezen a nyáron nem jöhet haza.

Édesanyja ezután több mint tízoldalas könnyfakasztó levelet küldött neki, amiben legmélyebb érzéseit vetette papírra, és könyörögve kérte, jöjjön haza. Mire megérkezett a válasz, már csak néhány nap maradt a szünidőből, és ekkor már egy hete volt, hogy Sindzsi visszatért a szigetre. A levél tartalma annyira meglepő volt, hogy teljesen feldúlta a lány édesanyját.

Csijoko megvallotta, ő az oka annak, hogy Sindzsi és Hacue olyan gyötrelmes helyzetbe kerültek, mert amikor együtt látta őket a kőlépcsőnél a nagy vihar napján, hazug módon számolt be róla Jaszuónak. Vétkesnek érezte magát a történetek miatt. Amíg Sindzsi és Hacue nem lesznek boldogok, ő nem jöhet vissza a szigetre, írta. Ha édesanyja kezébe venné a dolgokat, és megpróbálná meggyőzni Terukicsit a házasságról... Ez volt Csijoko feltétele, hogy visszatérjen a szigetre. Az esdeklő levél jócskán patetikusra sikerült, és ez félelmet keltett az aggódó anya szívében. Azon tépelődött, hogy sürgősen tennie kellene valamit, nehogy a mardosó lelkiismeret öngyilkosságba kergesse a lányát. Eszébe jutottak a könyvek, melyeket telis-tele írtak hasonló történetekkel olyan fiatal lányokról, akik ilyen jelentéktelen apróságok miatt vetettek véget életüknek.

Úgy döntött, nem mutatja meg a levelet férjének. Egyedül neki kell megtennie mindent, ráadásul azonnal, ha azt szeretné, hogy lányuk visszatérjen a szigetre. Felöltötte fehér lenvászon ruháját, amit csak ünnepélyes alkalmakkor viselt, és ugyanaz a megszállottság töltötte el, mint régen, amikor még egy leányiskolát vezetett, és a szülők százféle gonddal-bajjal jöttek hozzá a gyerekekkel kapcsolatban.

A faluba vezető ösvény két szélén a házak elé szalmagyékényeket terítettek, és a nyári nap melegében mindenféle magokat szárítottak rajtuk, szezámot, vörösbabot és *miszónak*¹² való fehérbabot. A nyár végi nap fényében a szezám aprócska, zöld magjai parányi orsó alakú árnyékot vetettek az élénk színű, durva fonású gyékényre.

Az útról látni lehetett a tengert is: aznap nem háborgtak a hullámok. Az asszony lebaktatott a falu főutcájához vezető betonlépcsőn, fehér szandálja csendesen jelezte lépteit. Beszélgetést, nevetést hallott, és vizes ruhák csapkodását. Elindult a hangok irányába, és hat vagy hét asszonyt talált az út menti patak partján. Mostak. Sindzsi édesanyja is közöttük volt.

A Halottak Ünnepe után több szabad idő jutott a mérülőasszonyoknak, mivel már csak ritkán mentek algát szedni. Ilyenkor kihasználták az alkalmat, nekigyürkőztek és kimosták a felhalmozódott szennyes ruhát. Szappant alig használtak; kiterítették a ruhákat a nagy, lapos kövekre, és lábukkal taposták tisztára.

– Hová, hová, asszonyom? – kérdezték többen is a világítótorony őrének feleségét.

¹² *Miszo*: búzából vagy rizsből, babból és sóból készített szósz. Fontos alapanyaga a japán konyhának.

Kedvesen köszöntötték mindannyian. Felhajtott szoknyájuk alatt látni lehetett, ahogy csupasz combjukon megcsillan a patak fénye.

– Benézek Mijata Terukicsihez.

De közben azt gondolta, hogy ha már itt látja Sindzsi édesanyját, nem lenne illő nem szólni neki arról, hogy el akarja rendezni a fia házasságát. A síkos, mohlepte kövekre merészkedett hát, amelyek a patak medrét bélelték. Szandáljában ügyetlenül tapicskált a köveken, aztán egyszerre megfordult, négykézlábra ereszkedett, és időnként hátrapislogva óvatoskodott lefelé az asszonyokhoz. Az egyik asszony a kezét nyújtotta neki segítségül. Amikor a patakhoz ért, levetette lábbelijét, és belegázolt a vízbe. A túlparton dolgozó asszonyok álmélkodva figyelték kalandos átkelését.

Amikor átért, megragadta Sindzsi édesanyjának ingujját, és ügyetlenül, úgy, hogy mindenki hallhatta, azt mondta neki:

– Tudom, hogy nem ez a megfelelő alkalom és hely, ahol erről beszélhetnénk, de meg kell kérdeznem, hogyan állnak a dolgok Sindzsi és Hacue között.

A kérdés annyira váratlanul érte az asszonyt, hogy szeme elkerekedett, és szólni sem tudott.

– Sindzsi *szan* szereti Hacue *szant*, ugye?

– Igen, de...

– Terukicsi *szan* hallani sem akar róla.

– Hát igen, ez a legnagyobb gondunk.

– És mit szól ehhez Hacu *szan*?

Ebben a pillanatban a körülöttük álló asszonyok, akik minden szót hallottak, már nem bírták tovább, belekotyogtak a beszélgetésbe. Először is, mivel Hacuéről volt szó, védelmükbe vették, mert a vén kereskedő szilgyűjtő versenye óta minden merülőasszony tisztelte a lányt. Másodszor pedig azért, mert ismerték a történeteket. Mindannyian Terukicsi ellen fordultak.

– Hacu majd megőrül Sindzsiért. Ez az igazság, asszonyom. És Teru apó ahhoz a semmirekellő Jaszuóhoz akarja erőltetni a lányát! Hallott már ilyen örültséget?

– Hát kérem – mondta a világítótorony őrének felesége, mintha kisdíákokhoz szólna. – Ma kaptam egy levelet Tokióból, a lányomtól. Azt írja, nem tudja, mit tesz, ha nem segítek a fiatalokat összeboronálni. Elhatároztam hát, hogy elmegyek Terukicsi *szan*hoz megbeszélni a dolgokat, de úgy éreztem, előbb meg kell kérdeznem magát, hogy megtudjam, Sindzsi mit akar.

Sindzsi édesanyja felemelte fiának éjszakai kimonóját, amit eddig a vízben taposott. Szép komótosan kicsavarta. Gondolkozott. Végül az asszonyhoz fordult, mélyen meghajolt előtte, és így szólt:

– Kérem, tegyen meg mindent, amit csak tud.

A többieket egészen elragadta a lelkesedés, és akár a patakparton gyülekező vízimadarak, mindenféle tanácsokat kelepeltek. Arra is gondoltak, ha ők, mint a falu asszonyai együtt mennének Terukicsihez, nem tudnák-e eltántorítani a konok férfit a döntésétől, hisz olyan sokan vannak. A világítótorony őrének felesége is úgy érezte, jó lenne, ha elkísérnék. Az asszonyok közül öten gyorsan kicsavarták a ruhákat, s hazaszaladtak vele. Megállapodtak, hogy a Terukicsi házához vezető ösvény kanyarulatában hamarosan találkoznak.

A világítótorony őrének felesége belépett Mijata házának sötét előterébe.

– Jó napot – szólt határozott és fiatalos hangon.

Nem kapott választ. Odakint az öt napégette arcú asszony olyan kíváncsian nyújtogatta a nyakát, akár a kaktusz a leveleit, és csillogó szemüket a sötét előszoba felé meresztgették.

A világítótorony őrének felesége még egyszer köszönt. Hangja visszhangzott az üres házban. Valamivel később a lépcső finoman megreccsent. Terukicsi jött lefelé, ott-honi ruhában. Úgy tűnt, Hacue nincs otthon.

– Á! A világítótorony őrének felesége! – mormogta Terukicsi, és kényúrként megállt a lépcső aljában.

A hivatlan látogatók legszívesebben eliszkoltak volna, amikor meglátták a férfi elutasító arcát és fehér hajbozontját. Az asszony is elbátortalanodott, de nyelt egyet, összeszedte magát, és így szólt:

– Azért jöttem, mert beszélnünk kell. Nem tartom fel soká.

– Na jó. Jöjjön velem.

Terukicsi megfordult, és elindult felfelé a lépcsőn. Az asszony utána. A többiek lábujjhegyen követték őket.

A férfi beinvitálta a világítótorony őrének feleségét a vendégváró helyiségbe; leült egy *tokonoma*¹³ oszlop elé. Tekintete nem árult el különösebb meglepődöttséget, mikor látta, hogy mind az öt asszony követte őket. Nem is vett róluk tudomást: kinézett a szélesre tárt ablakon. Keze egy legyezőn babrált, amire karcsú, szép nőalakot festettek. Az egyik tobai patika reklámajándéka lehetett. Az ablakból egyenesen a kikötőre lehetett látni, ahol most csak egyetlen hajó imbolygott a hullám-

¹³ *Tokonoma*: alacsony, boltíves polc, erre helyezik az értékesebb tárgyakat és virágokat.

törőtől innen. A szövetkezet hajója volt. A távolban az Isze-öböl felett nyári felhők fehérlettek.

Odakint úgy ragyogott a nap, hogy a ház belseje egészen sötétnek tetszett. A *tokonoma* falán kalligráfiákkal telepingált tekeres lógott, amit Mie prefektusának előző kormányzója adott ki. Felette göcsörtös gyökérből faragott kakas és tyúk párosa trónolt, ragyogón, mint a gyanta, a farkukat és a kakas taróját megmunkálatlan faforgácsból biggyesztették oda. A világítótorony őrének felesége egy rózsafa asztalkához ült le. Az öt asszony, akik korábban oly eltökéltek és bátorak mutatkoztak, most a szoba bejáratánál lógó bambuszfüggöny mögül leselkedtek, mintha csak távolból figyelnék az eseményeket, mintha csak egy munkaruhákat bemutató kiállítást néznének.

Terukicsi még mindig kibámult az ablakon. Egy szót sem szólt.

A forró nyári délután csendje súlyosan nehezedett rájuk. Csak néhány kövér, zöldes légy dünnögése törte meg néha a csendet, ha átrepültek a szobán.

Az asszony többször is letörölte homlokáról az izzadságot. Aztán hosszú, nagyon hosszúnak tűnő idő után így szólt:

– Hát... nos... amiről önnel beszélni szeretnék, az... Hacue és Sindzsi ügye lenne.

Terukicsi továbbra is az ablakon túli messzeségbe révedt. Aztán némi hallgatás után így válaszolt. Szinte kiköpte a szavakat.

– Hacue és Sindzsi?

– Igen.

Terukicsi most először fordult az asszony felé, és mosolytalan, fagyos arccal mondta:

– Hát ha csak erről akar velem társalogni, ezt a dolgot én már lerendeztem. Sindzsi fogja feleségül venni Hacuét.

E szavak olyan hatással voltak a kint tébláboló asszonyokra, mintha egy hatalmas gát szakadt volna át. De Terukicsi csak beszélt, észre sem vette a felbolydulást.

– Valójában mindketten gyerekek még. És egyelőre be kell érniük azzal, ha eljegyzik egymást. Amikor Sindzsi eléri majd a megfelelő életkort, azt hiszem, fényes ünnepséget rendezek nekik. Úgy hallottam, Sindzsi édesanyja nem a legjobb körülmények között él. Ideveszem őt magamhoz, és a kisfiút is, vagy ha a család másképp akarja, hát pénzt küldök majd nekik minden hónapban. De erről mostanáig még nem beszéltem senkinek. Eleinte szörnyen haragudtam rájuk, de amikor megtiltottam, hogy találkozzanak, Hacue annyira boldogtalan és kétségbeesett lett, hogy elhatároztam, a dolgok így semmi esetre sem mehetnek tovább. Kigondol-

tam valamit. Felvettem Sindzsit és Jaszuót matrónak az egyik hajómra, és megkértem a kapitányt, figyelje őket és mondja el nekem, melyikük az én emberem. Jukicsit kértem meg, hogy megbízza mindezzel a kapitányt, de nem hinném, hogy elárulta volna Sindzsinek. Nos, ami igaz, az igaz, a kapitány csak dicsérte Sindzsit, sőt azt is mondta, hogy sosem találnék nála jobb férjet a lányomnak. És amikor Sindzsi azt a bizonyos csodálatos tettet véghezvitte Okinaván, megváltoztattam a szándékom és döntöttem: ő lesz az örökösöm... és leszármazottaim apja.

Terukicsi elhallgatott. Később még hozzátette, a nyomaték kedvéért emelt hangon:

– Ami egy férfiban fontos, az az ereje. A leglényesebb, hogy a férfinak ereje és tartása legyen. Utadzsimába ilyenek kellene. A család, a pénz... mind másodlagos. Nem így gondolja, asszonyom? És Sindzsi, ő igazán ez az ember.

Tizenhatodik fejezet

Sindzsi most már bátran átléphette Mijata házá-
nak küszöbét. Egyik este, amikor visszatért a halászat-
ból, vakító fehér ingben és frissen vasalt nadrágban lé-
pett a ház elé. Mindkét kezében egy-egy hatalmas
aranydurbincs lógott...

Hacue már várta. Megbeszélték, hogy elmennek
Jasiro templomába, utána pedig a világítótorny óré-
hez, hogy bejelentsék eljegyzésüket és megköszönjék
mindazt, amit értük tettek.

Az alkonyat homályában a sötét, döngölt padlójú
előtér egyszerre kivilágosodott. Hacue lépett a bejárat-
hoz, nyári kimonóban: a fehér anyagon borostyánlevél
és inda mintái kacskaringóztak; ez volt az, amit a vén
kereskedőtől vett lenn a parton. A szürkületben szinte
világított a lány fehér ruhája.

Sindzsi az ajtófélfához támaszkodva várta őt. Most
felemelte fejét, s a lányra nézett. Hacue facipős lábát
rázogatta, mintha bogarakat hessegetne.

- Szörnyűek ezek a szúnyogok!
- Igen. Valóban szörnyűek.

Együtt ballagtak fel a Jasiro templomához vezető kőlépcsőkön. Nem szaladtak fel egy szuszra, pedig bírták volna, inkább lassacskán, ujjongó szívvel lépkedtek felé, mintha csak kóstolgatnák a boldogságot, ahogy lépcsőről lépcsőre lépegetnek, egyre magasabbra... A századik lépcsőfokon megálltak, talán sajnálták, hogy ilyen hamar felértek. Sindzsi szerette volna megfogni Hacue kezét, de az aranydurbincsok miatt nem tudta.

Most a természet is mosolygott. Amikor felértek a lépcső legtetejére, lenéztek az Isze-öbölre. Az égboltot csillagok borították, nem volt felhő sehol, csak egy, odalent, Csita félszigeténél, amelyet időről időre egy-egy villám hasított át. Még a hullámok is csendesen locsogtak azon az estén.

Átballagtak a fenyőligeten, és elérkeztek a templomhoz. Együtt imádkoztak. A fiú büszke volt tisztán és erősen visszhangzó tapsára.

Hacue lehajtotta a fejét, úgy imádkozott. Fehér galérja mellett napbarnított tarkója igazán nem fehérlett hamvasan, mint ahogy azt a férfiak szeretik, de Sindzsit valósággal elbűvölte: jobban, mint a legfehérebb bőr a világon.

Az istenek meghallgatták Sindzsi egykori imáját, és a fiú most határtalan boldog volt, a szíve csordultig megtelt örömmel. Mindketten hosszan, sokáig imádkoztak. Érezték, áldás szállt rájuk, mert sosem kételkedtek isteneikben.

A templom melletti helyiségben világosság volt. Sindzsi beköszönt. A pap kinézett az ablakon. Hirtelen nem értette, mit keresnek ott ilyenkor a fiatalok. Aztán rájött, Sindzsi pedig odaadta neki az egyik durbin-csot – ajándékol az isteneknek. A pap átvette a váratlan és nagyszerű adományt. Tudta, a házassági ceremónián ő adja majd össze a fiatalokat, most megragadta az alkalmat, és őszintén gratulált nekik.

Ahogy a templom mögötti ösvényen tovább bandukoltak felfelé, újra megízlelhették az éjszaka friss levegőjét. Régen sötét volt már, de még ciripeltek a tücskök. A világítótoronyhoz vezető út meredeken kapaszkodott felfelé. Sindzsi egyik keze már szabaddá vált, és most gyengéden szorongatta Hacue kezét.

– Azt hiszem, jelentkezni fogok a fedélzetmesteri vizsgára.

– Milyen szép lenne!

– Ha sikerül, rögtön össze is házasodhatunk.

Hacue nem felelt, csak szemérmesen elmosolyodott.

Felértek az „Asszony-dombra”, majd végül a világítótorony őrének házához.

A fiú, mint máskor is, megállt az üvegezett ajtó előtt, úgy köszönt be a házba. Látták a világítótorony őrének feleségét, ahogy a vacsora előkészítésével foglalkozik.

Az asszony most odajött az ajtóhoz és kinyitotta. Az alkonyati félhomályban megismerte Sindzsit és jegyesét.

– Ó, hát itt vagytok mind a ketten! Isten hozott benneteket!

Elvette tőlük a hatalmas aranydurbincsot, és hangoosan így kiáltott:

– Papa! Sindzsi *szan* gyönyörű halat hozott nekünk!

A világítótorony őre békésen üldögélt a belső szobában, és anélkül hogy felállt volna kényelmes foteljéből, úgy kiáltott vissza nekik:

– Ó, már megint... Köszönjük! És szívből gratulálok. Gyertek be!

– Igen, gyertek be! Gyertek már... – tette hozzá az asszony is. – Tudjátok, holnap megjön Csijoko is.

A fiú nem sejtette, milyen érzelmeket és indulatokat ébresztett Csijokóban, és közömbösen hallgatta a hírt, mintha semmiféle különösebb jelentősége nem lenne.

Meghívták őket vacsorára: nem utasíthatták vissza. Így egy órával tovább időztek, mint számították. Hacue,

aki nemrégén tért vissza a szigetre, még sosem látta belülről a világítótornyot. Amikor éppen indulni készültek, az őr úgy gondolta, most körbemutogat nekik mindent. Először elvezette őket az őrkunyhóba. Ehhez át kellett menniük a kis veteményeskerten, ahova előző nap ültették el a répát. Azután megmászták a toronyba vezető betonlépcsőt, melynek tetején, a hegynék támaszkodva magasodott a világítótorony, mellette pedig a tenger fölé ugró sziklára épített őrkunyhó.

A világítótorony lámpása úgy árasztotta magából a ragyogó fényt, mint egy vakító lángoszlop, s közben jobbra és balra forgott az őrház tetején.

Az őr kinyitotta a kis ház ajtaját, és elsőnek lépett be. Az ablak keretében szögmérők lógtak, az asztalon gondosan odakészítve várakozott a jegyzőkönyv, amibe feljegyezték a hajók vonulását. Az ablakkal szemközt háromlábú távcső állt.

A világítótorony őre kinyitotta az ablakot, beállította a távcsövet, és leengedte arra a magasságra, ahol Hacue is kényelmesen belenézhetett.

A lány kimonója ujjával megtörölgette a lencsét, belenézett a távcsőbe, és ámulva felkiáltott:

– Ó, milyen gyönyörű!

Ujjával a fények felé mutatott.

Sindzsi pedig, akinek éles volt a szeme, akár a sasnak, elmagyarázta, hogy a fénypontok mögött mi rejtőzik. Hacue a távcsőbe nézett, és közben a délkeleti tengerszakasz irányába mutatott.

– Azok ott halászhajók. Aicsi tartományának bárkái.

A tengeren billegő sok-sok fénypont majdhogynem tükörképét mutatta az égen ragyogó csillagoknak. Szemben, előttük, jól kivehetően magasodott Irako városának világítótornya, mögötte pedig Irako fényei. Balról, talán valamivel halványabban, Szino szigetének lámpásai világítottak, egészen balra a Noma-fok világítótornya ragyogott Csita félszigetén, tőle jobbra pedig a kikötő fényei parázlottak. A másik oldalon a repülőket szolgáló jelzőfények izzottak Ojama hegyén.

Hacue megint csodálkozva kiáltott fel. Egy hatalmas hajó úszott a lencse látóterébe. Szabad szemmel szinte alig lehetett észrevenni, de olyan finoman és tisztán rajzolódtak ki vonalai a távcsőben, hogy Hacue és Sindzsi, míg a látómezőn lassan áthaladt, végig lenyűgözve figyelték.

Afféle vegyes, teher- és utasszállító hajónak tűnt, vagy 2-3000 tonna súlyú, hatalmas építmény volt. Egy fedélzetre nyíló termet láttak rajta, ahol ünnepélyesen megterített asztalok és székek várakoztak. Egy lélek sem járt arra; a helyiség talán étterem lehetett. Az ajtók és

ablakok keretei ezüstösen ragyogtak. Hirtelen egy fehér egyenruhás alak jelent meg, jobb felől érkezett, és elhaladt az ablakok előtt.

A tengerjáró orrán és a taton is zöld jelzőfény világított. Aztán a hajó méltóságteljesen kiúszott a látcső lencséjéből, az Irako-csatorna felé vette az útját, és eltűnt a Csendes-óceán irányában.

Az űr ezután bevezette őket a világítótorony belsejébe. Az alsó szinten monoton hangon morajlott az elektromos motor, a lámpák, a kannák, a hatalmas tartályok olajszagot árasztottak. Felmásztak a keskeny csigalépcsőn, és egy kis, kör alakú helyiségbe értek: ez volt a forrás, innen áradt szét a fény, mely hívogatón világított a messzeségbe.

Kinéztek az ablakon, tekintetük követte az Irako-csatorna sűrű, sötét hullámain jobbról balra söprő fénynyaláb útját.

A világítótorony űre tapintatosan magára hagyta a fiatalokat: megfordult és leballagott a csigalépcsőn. A kör alakú kis toronyszoba falát faburkolat fedte, a sárgaréz csavarok meg-megcsillantak a fényben. Az 500 wattos izzót vastag üveglencsék vették körbe, fáradhatatlanul forogtak, és megsokszorozták a fényt, hogy úgy világítson az éjszakában, mint 65 000 szál gyertya együttvéve. A lencsék visszaverték a fénysugarakat, ki-

vetítették a köríves faburkolatra, és ott forogtak szédítően körbe-körbe. Időnként csilingelés hallatszott, ez a Meidzsi-korban¹⁴ készült világítótornyok sajátos tulajdonsága volt. A lencséről visszaverődő sugarak megcirógatták Sindzsi és Hacue hátát, s ők homlokukat az ablaküvegre tapasztva figyelték az éjszakát.

Egészen közel álltak egymáshoz, kipirult arcuk bármely pillanatban összeérhetett. Az előttük elnyúló végtelen sötétségen rendszeres időközönként sepert végig a fénypászma. És ugyanígy forgott körbe és körbe, akadálytalanul, a lencsék tükröződő fénye is, mígnem egy fehér ing és egy fehér kimonó útját nem állta.

Sindzsi elgondolkozott. Milyen sok szenvedésen és megpróbáltatáson mentek keresztül mind a ketten, és végül mégis elnyerték szabadságukat – még erkölcsi döntéseikben is. Mindvégig az istenek védelmezték őket, nekik köszönhetik, hogy vigyázták boldogságukat ezen a sötétségbe vesző aprócska szigeten, és beteljesítették szerelmüket.

Hacue Sindzsihez fordult. Mosolygott. Kimonója ujjából rózsaszínű kis kagylót húzott elő.

– Emlékszel erre?

– Emlékszem.

¹⁴ Vagyis a 19. század végén, a 20. század elején.

A fiú is elmosolyodott, hófehér fogsora felragyogott. Inge zsebéből lassan előhúzta Hacue fényképét, és a lánynak nyújtotta. Hacue megérintette a képet. Arra gondolt, hogy az ő fényképe védelmezte a fiút útja során. Sindzsi ugyanebben a pillanatban felvonta a szemöldökét. Ő tudta, hogy azon az emlékezetes éjszakán a saját ereje győzedelmeskedett a veszedelmeken.

Magyar Könyvklub, Budapest, 2001

Felelős kiadó Révai Gábor, a Magyar Könyvklub igazgatója

Irodalmi vezető Ambrus Éva

Műszaki vezető Mátay-Mayer Gergely

A borítót tervezte Szabó Árpád

Műszaki szerkesztő Gelányi Mariann

Szedte a Malum Stúdió

Nyomta a Dürer Nyomda és Kiadó Kft., Gyula

Felelős vezető Beregszászi László ügyvezető igazgató

Megjelent 12,6 (A/5) ív terjedelemben

ISBN 963 547 442 3

ISSN 1418-0766